

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Disputatio IV. De Vnitate individuali, eiusque principio in omnibus rebus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quaest. I. Quid sit vnitas numerica. 275

hæc est communis sententia inter Thomistas, vt videre est in Ferrata. lib. 2. contra Genr. Sonzinate, & Caietano super 1. p. D. Thoma q. 1. & probatur sic.

7 Primo, quia vnitas numerica est ratio inferior essentialiter respectu vnitatis transcendentalis vt sic; sed vnitas transcendentalis vt sic constituitur per indiuisionem in se, & non per indiuisionem in alia, tanquam in inferiora: ergo vnitas indiuidualis, seu singularis debet constitui per indiuisionem in entitate singulari, quatenus per differentiam positivam vltimo determinatam constituitur, & non per negationem diuisionis in alia, vt in inferiora, & in partes subiectivas. Maior est certa; quia attributum, seu proprietas alicuius sequitur naturam, vel rem cuius est attributum in hoc, quod si essentia, cuius est attributum est ratio communis multis inferioribus essentialiter, etiam attributum, & proprietas illius essentiae communis est communis essentialiter omnibus attributis, seu proprietatibus inferiorum illius rationis essentialis vt sic, v. g. quia homo vt sic est superior, & communis essentialiter respectu Petri, & Pauli, & omnium singularium hominum; risibilitas vt sic, quæ est proprietas hominis vt sic, est superior, & communis essentialiter omnibus particularibus risibilitatibus; & quia ens vt sic est superius respectu omnium entium; etiam bonitas, & veritas, quæ sunt attributa entis vt sic, sunt superiores rationes respectu omnium veritatum, & bonitatum particularium, quia sicut ratio abstracta ab entibus est superior respectu omnium, à quibus abstrahitur, quæ sunt entia particularia, sic similiter ratio abstracta ab attributis particularibus est superior essentialiter respectu illorum, & ideo inter prædicabilia non solum datur ratio generica abstracta, sed etiam proprium in commune, quod participatur à cæteris proprijs: ergo similiter si ens est superior respectu omnium inferiorum omnium particularium, & singularium, & vnitas transcendentalis est attributum entis vt sic, vnitas transcendentalis erit superior essentialiter respectu omnium vnitatum singularium, quæ sunt attributa particularia indiuiduorum.

8 Minor late probata manet supra; consequentia sic probatur: quia omne constitutum superioris est constitutum inferioris contractum tamen: sed indiuisio in se vt sic est constitutum vnitatis transcendentalis, quæ superior est respectu vnitatis indiuidualis: ergo illa indiuisio contracta est constitutum vnitatis numerice, & non indiuisio in multa tanquam in inferiora, quia non constituitur per vnā rationem superius, & per aliam inferius: sed per eandem, per quam constituitur superius, constituitur inferius, particularizata tamen.

9 Quod sic declaratur, quia homo constituitur per rationalitatem in esse hominis, talis homo, v. g. Socrates non constituitur essentialiter per brutalitatem, sed potius per eandem rationalitatem, contractam tamen, & quia color vt sic constituitur in suo esse per qualitatem, non constituitur albedo quæ est talis color per quantitatem, vel ubi, sed per qualitatem contractam; sed vnitas vt sic constituitur per negationem diuisionis in se: ergo talis vnitas numerica videlicet, quæ est inferior respectu vnitatis vt sic, debet constitui non per indiuisionem in multa inferiora, sed per negationem diuisionis in natura numerica, & singulari; nam sicut negatio in esse vt sic diuisionis

A. P. Ioseph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

est constitutum vnitatis vt sic realis, talis negatio diuisionis in esse hoc est in esse singulari, & indiuiduo constituit singulare in esse vnus.

Et ratio à priori est; quia secundum illud axiomā; dici de omni, &c. quidquid est de essentia superioris, & non aliud disparatum, & diversum, est de essentia inferioris; sed de essentia vnitatis realis vt sic transcendentalis, quæ superior est ad vnitatem realem numericam, est indiuisio in entitate vt sic: ergo de ratione vnitatis numerice est indiuisio in tali entitate singulari scilicet; unde non constituitur per aliam indiuisionem disparatam, aut diversam respectu indiuisionis in se, quæ est indiuisio in multa inferiora, quæ absque dubio disparata indicatur respectu indiuisionis in se, & diversa ab illa: ergo si vnitas vt sic realis non constituitur per indiuisionem vt sic in alia, talis vnitas non constituitur per talem indiuisionem in alia, sed per talem indiuisionem in se, quia sicut se habet indiuisio vt sic in se respectu entis vt sic, sic se habet talis indiuisio in se singularis respectu entis singularis: ergo si indiuisio vt sic in se constituit ens in esse vnus realis vt sic, talis indiuisio in se singularis realis constituit ens singulare in esse vnus indiuidui, & singularis realis.

Declaratur; quia vnitas numerica est attributum entis singularis; sicut vnitas transcendentalis vt sic est attributum entis vt sic; sed attributum particulare constituitur per rationem communem talis attributi, vt videre est in veritate, & vnitate particulari singularibus, quæ constituuntur per amabilitatem, & intelligibilitatem particularem contrahendo amabilitatem, & intelligibilitatem vt sic, per quam constituuntur veritas, & bonitas, quæ sunt attributa entis vt sic: itaque sicut attributa illa entis constituuntur per aptitudinem vt intelligatur, & per aptitudinem logicam vt ametur; ita similiter singularis bonitas, & veritas constituuntur per singularem aptitudinem vt intelligatur, & per indiuiduam, & numericam aptitudinem, vt ametur; in quo omnes conveniunt, quia vt dixi, per eandem rationem formalem, per quam constituitur ratio superior, debet constitui ratio inferior: dum tamen particularizetur illa, & contrahatur: ergo vnitas numerica constituitur per eandem rationem formalem, per quam constituitur vnitas vt sic, quæ est attributum entis, dum tamen illa ratio formalis contrahatur ad entitatem singularem: sed ratio formalis constitutiva vnitatis vt sic realis est indiuisio in entitate vt sic reali: ergo indiuisio in entitate singulari constituit formaliter vnitatem singularem, & non constituit ipsam vnitatis indiuisio in multa inferiora.

Confirmatur; quia indiuisio vt sic in se, & indiuisio in multa vt sic sunt duæ indiuisiones distinctæ, & diversæ rationis, quæ non se habent tanquam superior, & inferior, sed tanquam duæ rationes superiores disparatæ; ita vt sub indiuisione in se vt sic contineantur omnes particulares indiuisiones in se, & sub indiuisione in multa vt sic omnes indiuisiones particulares in multa; sed indiuisio vt sic in se, & non indiuisio vt sic in multa inferiora constituit vnum vt sic reale: ergo talis indiuisio in se, & non indiuisio in multa, nec talis indiuisio in multa inferiora constituit talem vnitatem singularem realem, quæ sit inferior vnitatis vt sic realis. Maior est evidens primo; quia secunda indiuisio vocatur, & est in sententia Authorum indiuisio à se, vt superioribus

M m 2 quæstio

questionibus ex doctrina Gillij, Valentia, & Fonseca vidimus; prima autem a nemine dicitur indivisio à se, sed potius vocatur indivisio in se, & distinguitur à diviso à se.

13 Secundo, quia prima in se, & respectu sui tota concipitur, & consummatur adhuc secundum suam essentiam, & extra omnium inferiorum rationem, si metaphysice, & quidditative concipitur; secunda autem necessario consideratur in ordine ad alia, scilicet inferiora, & ideo concipitur necessario respectu superioritatis, & in ordine ad superiora, & inferiora; prima autem sine aliquo ordine ad illa. Denique prima est inter partes quasi integrantes, secunda inter partes subiectivas: ergo sunt duæ indivisiones vt sic distinctæ, diversæ, & disparatæ.

14 Minor illa iam supra probata manet, consequentia est evidens; quia vt supra diximus, quando vna ratio superior constituit essentialiter superius alterius inferioris, illud inferior neque constituitur alio disparato respectu constitutivi superioris, nec aliquo inferiori contento sub illo disparato, & distincto, sed potius per rationem superiorem constituentem suum superius, addendo solum differentiam proportionatam tali inferiori; sed vnitatis vt sic transcendentalis constituitur per indivisionem in se; item vnitatis formalis vt sic constituitur in suo esse formali per indivisionem in formali esse, & vnitatis formalis est superior respectu vnitatis individualis: ergo talis vnitatis numerica inferior illis, non debet constitui indivisione à se vt sic, vel in inferiora, quæ est disparata, & distincta respectu indivisionis vt sic in se, nec per aliquam indivisionem à se particularem, sed per talem indivisionem in se singularem; quod sic illustratur exemplis: vnitatis realis essentialis, sive sit substantiæ, sive corporis, sive viventis, sive hominis, si vt essentialis realis, & quatenus talis secundum se metaphysice sumatur, constituitur in esse talis per indivisionem in se, homo enim ideo vnus essentialiter dicitur, quia est indivisus in esse hominis, & ratio est, quia illa vnitatis corporis, & hominis, quæ vnitates essentielles sunt, constituuntur indivisionibus in seipsis, quia sunt tales vnitates subiectæ respectu vnitatis vt sic, unde eadem indivisione debent constitui, ac vnitatis vt sic; sed vnitatis numerica est talis vnitatis subiecta, & inferior essentialiter respectu vnitatis vt sic: ergo si vnitatis vt sic constituitur indivisione vt sic, in se talis vnitatis constituitur tali indivisione in se, hoc est in entitate singulari.

15 Declaratur amplius, quia hæc vnitatis essentialis est indifferens vnitati numerica, & communi, ita vt in communi natura, & cum communi vnitatis conservetur, licet communis natura sit divisibilis in multa, & licet illa natura communis corrumpatur in contractione, quia dividitur vt multi afferunt, non corrumpitur vnitatis essentialis licet detur illa divisio in multa: ergo divisio in multa, & vnitatis realis, & essentialis non opponuntur inter se, quia si opponeretur non posset conservari illa vnitatis essentialis cum illa divisione, vel divisibilitate in multa: ergo illa vnitatis essentialis realis non constituitur indivisione in multa; atqui illa vnitatis essentialis respectu essentialis se habet sicut vnitatis individualis respectu individualis: ergo vnitatis individualis non constituitur per indivisionem in alia, sed per indivisionem in se singulariter, hoc est in entitate singulari.

16 Confirmatur totum, & argumentor ad hominem,

quia vt adversarij asserunt, rationes magis & minus communes debent servare proportionem inter se in constitutione vnitatis: sed ratio communis vnitatis transcendentalis constituitur negatione divisionis in se, & non divisionis in alia: ergo ratio particularis vnitatis, vt habeat proportionem cum superiori debet constitui negatione particulari divisionis in se, hoc est in entitate particulari. Maior nihil aliud continet, quam verba ipsa Adversariorum. Minor supra probata manet; consequentia patet, quia proportio, quæ debet dari inter universale, & particulare metaphysice sumpta, id est secundum suam essentiam de qua sola agit Metaphysica est, quod sicut ratio superior constituitur tali constitutivo, vt sic, ratio particularis constituitur eodem constitutivo, vt supra diximus particularisato, & non alio diverso, ac disparato; nam si animal vt sic constituitur gradu viventis, tale animal, v. g. homo, Petrus, vel Paulus non possunt constitui gradu lapidis, vel non viventis, sed gradu essentialiter vitæ eodem contracto tamen, per differentiam hominis Petri, & Pauli, & ratio evidens à priori est, quia quidquid est de essentia superioris, idem est de essentia omnium inferiorum, secundum illud axioma, dici de omni, nam idem rationale quod constituit hominem vt sic, constituit essentialiter etiam Petrum, & Paulum contractum tamen per differentiam eorum, & ideo dicitur in Logica, Universale quod est differentia, non solum prædicari de specie quam constituit, sed etiam de inferioribus speciebus: sed vnitatis transcendentalis vt sic, est ratio communis, & superior essentialiter: ergo ad hoc vt vnitatis particularis habeat proportionem cum vnitatis sibi superiori, debet constitui eadem indivisione contracta: ergo si vnitatis transcendentalis, vt sic constituitur indivisione in se, id est in entitate vt sic, vnitatis singularis seu numerica constituitur necessario per indivisionem contractam ad talem vnitatem, hoc est per indivisionem in entitate singulari, & non per aliam distinctam, & disparatam respectu illius, sicut quia vnitatis essentialis, seu formalis est inferior respectu vnitatis transcendentalis vt sic, constituitur in esse vnitatis essentialis per indivisionem in essentia, hoc est in suo esse formali, vt proportionem dictam habeat cum suo superiori cum vnitatis nimirum transcendentali, quæ constituitur, vt diximus per indivisionem in esse transcendentalis, vt sic: ergo si in vnitatis individuali datur eadem ratio inferioritatis, & in vnitatis transcendentali datur eadem ratio formalis superioritatis, vt observet vnitatis numerica proportionem cum vnitatis transcendentali, vt sic, quæ est superior respectu illius, debet eadem indivisione, quæ vnitatis transcendentalis constituitur contracta tamen constitui: atqui vnitatis transcendentalis constituitur divisione in se, hoc est, in entitate vt sic: ergo vnitatis individualis, debet constitui indivisione in se, id est in entitate singulari, ratione cuius contrahitur ad singularem indivisionem.

Secundo, probatur principaliter, quia impossibile est quod vnum oppositum formaliter, vt oppositum illius sit ens reale: sed communicabile, vt communicabile, multis inferioribus communicabilitate universalis est ens rationis: ergo incommunicabile, quod est albedo oppositum, non poterit esse ens realis, sed rationis: atqui vnitatis numerica, & individualis est ens reale, vere à parte rei existens, ergo non potest constitui per illam incomm

Quæst. I. Quid sit vnitas numerica. 277

incommunicabilitatem, quæ ens rationis est, vt supra probauimus. Maior est clara primo in oppositione relativa, v. g. quia in sententia communi omnium, & quam tuerentur etiam aduersarij, vniuersale, quatenus superius plurimum, est ens rationis, id est dicitur relationem rationis superioritatis ad singularia, etiam singularia, vt inferiora formaliter sunt entia rationis, quare vt talia, non possunt dicere relationem realem inferioritatis ad vniuersale, vt superius, sed necessario dicunt ordinem rationis ad illud, quia si est ficta superioritas, etiam inferioritas illi opposita debet esse ficta, item in oppositione contraria non minus patet, nam oppositio, quam dicit albedo in chimæra est ficta ad nigredinem in tragelapho, vel hircocifero, similiter est ficta oppositio, quam dicit nigredo existens in hircocifero, respectu albedinis existentis in chimæra vel aliter, quia oppositio quam dicit albedo realis ad nigredinem fictam in chimæra, nullus dicit esse realem, alias si esset realis daretur relatio realis prædicamentalis ex hoc albo ad chimæram nigram; patet consequentia, quia omnis oppositio actualis completur per relationem prædicamentalem, quia omne oppositum non est ad se, sed ad aliud, idem enim sibi ipsi minime opponitur, sed omne ad aliud, eo modo quoad aliud est, est relativum.

Item quia illa quæ sunt incapacia expellendi se realiter ab eodem subiecto, sunt incapacia oppositionis realis, quia illa oppositio in tantum dicitur talis in actu primo, in quantum actus secundus illius oppositionis, qui actualis expulsiō est media existentia in eodem subiecto realiter possibilis est: sed impossibile est, quod vere existat nigredo chimære in homine albo realiter, cum sit ens rationis, nec quod albedo hominis existat vere in chimæra: ergo impossibilis est expulsio illorum inter se vere, & realiter ab eodem subiecto reali, quæ est actus secundus oppositionis vere, & realis contrariorum: ergo erit etiam impossibilis actus primus talis oppositionis.

De oppositione negativa etiam patet ex dictis, quia ideo oppositio relativa, & contraria inter ens reale, & ens rationis, quia oppositio realis petit necessario duo extrema tanquam causæ sui: ergo quando vtrumque extremum non est ens reale, nec oppositio inter vtrumque extremum potest esse realis, quia si esset realis, esset absolute bona, reale enim comparatum cum ente rationis est bonum, & perfectum, & ens rationis est malum, & imperfectum: sed bonum ex Divo Dionysio debet esse ex integra causa, malum autem ex quocunque defectu: ergo ens reale, vt tale sit siquidem est bonum, & adæquate convertitur cum illo, debet esse tale ex omni causa sui, & vt sit rationis sufficit vt sic ex quocunque defectu: sed oppositio realis est ens reale: ergo vt sit oppositio realis debet esse ex omni extremo realis: atqui oppositio quæ datur inter vnum extremum reale, & alterum rationis non est ex omni causa realis, sed solum ex vna causa, & ex altera rationis: ergo potius est oppositio rationis, quam oppositio realis.

Præterea, quia vt supra quæst. 3. superioris disputauimus, eo modo est negatio, quo est forma positiva, cuius immediata negatio est, sed incommunicabilitas in inferiora est negatio, cuius positiva forma est communicabilitas vniuersalis, seu vniuersalitas, quæ est ens rationis formaliter: ergo hæc negatio, quæ incommunicabi-

litas est, erit etiam ens rationis, supposita maiori totum hoc argumentum evidenter concludit. Maior iam late probata manet supra, & hac inductione probatur, quia carentia substantiæ substantialis dicitur, & carentia accidentis accidentalis appellatur clarius in sententia aduersariorum carentia, quam dicit homo brutalitatis equi, quia brutalitas prædicatum essentialiter est, hæc negatio essentialis est hominis, cum talis negatio brutalitatis pertineat intrinsece ad distinctionem, & constitutionem essentialem hominis: ergo carentia entis rationis eiusdem ordinis erit cum ente rationis: ergo est carentia seu negatio rationis.

Et ratio evidens est, quia tota ratio essentialis negationis sumitur in ordine ad formam, cuius negatio, & carentia est, & ideo vna negatio distinguitur ab alia essentialiter, vt v. g. cæcitas à tenebris per ordinem ad formam negatam, quod patet in hoc exemplo, nam ideo negatio inferioritatis ad genus in Deo negatio est rationis, quia inferioritas in Deo respectu generis rationis est, quod etiam patet in negatione vniuersis in Deo ad componendam vnam essentialiter chimæricam cum homine, Angelo, & leone, quæ etiam ens rationis est, & non propter aliam rationem, nisi quia formæ positivæ quantum sunt negationes, sunt entia rationis; sed communicabilitas ad multa inferiora est forma positiva rationis: ergo incommunicabilitas ad illa quæ est negatio communicabilitatis erit negatio rationis: tunc sic vnitas numerica, est vnitas realis à parte rei: sed ens reale non potest constitui essentialiter ente rationis, quia iam ens reale esset ens reale, & non esset reale vt supra probauimus: ergo vnitas numerica non potest constitui in esse vnitatis numerice, & communicabilitate, quæ est ens rationis.

Vltimo sic probatur, quia absolutum vt absolutum est prius relativo, sed negatio divisionis in se est absoluta, & negatio divisionis in alia est ad modum relativi: ergo prior est in individuo negatio divisionis in se, quam negatio divisionis in alia. Maior est evidens, quia absolutum vt absolutum est fundamentum relativi, vt substantia Petri est prior relatione identitatis, & diuersitatis, & albedo est prior relatione similitudinis, & hoc, vel virtualiter, vel formaliter in omnium sententia, quia fundamentum, vt fundamentum est causa relationis: præterea, quia absolutum est ad se, & relativum vt relativum est ad aliud: sed prius est esse ad se, quam ad aliud vt supra probauimus: ergo prius est esse absolutum quam esse relativum. Minor quoad primam partem clara est, nam divisio in se solum vnum subiectum requirit, ita vt licet esset impossibile aliud in se esset indivisum, quia indivisum est in ordine ad se, v. g. Deus indivisus est simpliciter in esse Dei, licet alius Deus sit impossibilis, sicut etiam si esset diuisus in se per impossibile, etiam si alius Deus esset impossibilis proprie diuisus in se diceretur, id est diuisus in partes Dei, quod aliter contingit in diuisione, vel diuisione in ordine ad multa inferiora: vnde ad hoc vt Deus esset diuisus in multa, necessario requirerentur alij dii, in quos deberet dividi: vnde si esset diuisibilitas in alia petit alia in ordine, ad quæ dividatur, ita etiam indivisibilitas connotat alia, in ordine ad quæ non potest dividi, omnis enim negatio petit alia in ordine ad quæ sit, in quo conuenit negatio cum relatione, nam sicut relatio petit necessario aliud ad quod respiciat, & sine quo

non potest intelligi talis relatio, sic similiter negatio petit aliud quod negat, sine quo non potest intelligi in esse negationis.

23 Quoad secundam partem sic probatur, quia illud est relativum, & ad modum relativi, quod necessario concipitur in ordine ad aliud, relativum enim ad aliud est: sed incommunicabilitas, quæ negatio divisionis entis in alia est negatio entis superioris in ordine ad inferiora, ut distincta, & alia: ergo est negatio unius in ordine ad alia: ergo talis negatio est ad modum relationis, ut iam nuper explicuimus ante probationem secundæ partis; tunc sic, sed illa indivisio in se est constitutum unitatis eo modo, quo fuerit, ita ut indivisio in ente ut sic, sit unitas transcendentalis indivisio in essentia unitas essentialis: ergo indivisio in singularitate, & in entitate numerica, erit unitas numerica, & singularis, quia non est maior ratio illarum ad constituendam unitatem singularem, quod hoc exemplo evidenter declaratur, quia albedo ut sic, in subiecto ut sic, constituit album ut sic, & albedo in leone constituit leonem album, & in homine hominem album, necessario dicendum est quod albedo in tali homine singulari constituit necessario tale album singulare: ergo si indivisio in se ut sic, id est in entitate ut sic, constituit unum ut sic realiter, & indivisio in essentia, unum essentialiter: ergo necessario dicendum est in divisionem talem, hoc est in entitate singulari constituere unum tale singulare, quia in omnibus tenet exemplum, & non potest dari discrimen in tali subiecto ad constituendum tale album, supposito quod albedo in subiecto ut sic, constituit album ut sic, & inter talem indivisionem ad constituendum tale unum singulare, supposito quod indivisio in ente ut sic constituit unum ut sic: ergo antequam adveniat indivisio in alia, quæ relativa, vel ad modum relative est, constituetur singulare per illam primam indivisionem in esse unius realiter singularis: unde secunda non constituit in esse unius realiter sed in esse unius. Secundo intentionaliter, id est in esse unius inferioris respectu universalis, ita ut sicut per indivisionem in essentia constituitur homo in esse unius hominis realiter, & per communicabilitatem indivisam constituitur in esse unius universalis, seu secundo intentionaliter post primam constitutionem; sic singulare constituitur in esse unius realiter per indivisionem in entitate singulari, & secundo intentionaliter in esse inferioris constituetur per incommunicabilitatem ad multa, post primam constitutionem.

24 Confirmatur, quia in opposito singularis, prius est esse ens reale ut sic, & ens reale essentialiter, v.g. in homine, prius est esse ens realiter, & esse hominem, quam esse communicabile multis, communicabilitas enim fundatur in entitate, sive in gradu entis transcendenti, sive in essentia hominis, & etiam, quia illud absolutum est, & hoc relativum, & illi entitati prius convenit indivisibilitas in se quam communicabilitas ad inferiora, quia illa indivisio in se immediate est in ente, & immediate sequitur ad ipsum per quam in illo priori ante communicabilitatem rationis, & ut solet dici in statu pure præcisivo fit homo unum ens transcendentaliter, & unus homo essentialiter, & postea advenit illi in statu comparativo communicabilitas ad multa: ergo in individuo prius est esse tale ens, quam esse incommunicabi-

le, quia incommunicabilitas fundatur in tali entitate singulari, quia est privatio communicabilitatis, & omnis privatio debet sequi aliquid positivum, cum quo connectitur, ut supra contra Sonzinatem demonstravimus *disp. 2. quest. Quomodo contrahatur ens*: sed illa privatio non sequitur, nec connectitur cum ente, ut sic in Petro, nec cum gradu hominis in ipso, quia nec ens, nec homo sunt incommunicabiles: ergo necessario fundatur in entitate singulari illa incommunicabilitas, & non in entitate singulari divisa, quia incommunicabile ut tale, est per unam privationem: sed una privatio non fundatur in multis divisis, sed in entitate una, & indivisa, v.g. una cæcitas non fundatur in duobus oculis, sed in uno, & indiviso esse: ergo illa incommunicabilitas fundatur in entitate singulari indivisa, unde in entitate singulari una: ergo ante incommunicabilitatem præsupponitur unitas numerica singularis.

Præterea, quia illa negatio indivisionis in se, id est in entitate singulari sequitur immediate ad tale ens ut sic singulari, sicut negatio divisionis in se ut sic, ad ens ut sic, quia ens ut tale quatenus in ordine ad se sicut primo petit ens, & primo taleitatem positivam entis, ita primo indivisum esse, in suo esse ante quamcumque rationem in ordine ad aliud: ergo ante incommunicabilitatem in ordine ad inferiora.

Ultimo principaliter probatur, quia privatio debet esse, & cognosci adæquate in ordine ad formam: sed hæc privatio, quæ incommunicabilitas est, est in ordine ad communicabilitatem, est carentia, seu negatio communicabilitatis: ergo debet cognosci in ordine ad communicabilitatem: sed communicabilitas, quia relativa est, præsupponit totum esse entis absolutum tam negativum, quam privativum, id est indivisionem in ente ut sic: ergo incommunicabilitas, quæ totum suum esse habet in ordine ad communicabilitatem, tanquam negatio illius, & quæ est ad modum relative rationis, debet præsupponi in suo subiecto, tam absolutum positivum, quam privativum, unde, & negationem divisionis in se, quod sic efficaciter convincitur.

Quia eo modo contrahitur res in inferiori, quo ordine est in superiori, v.g. in homine, ubi prius est esse ens, quam substantia; & clarius, prius est essentia, quam proprietas in inferiori: exempli causa, Petro prius contrahitur ratio essentia, & postea proprietas risibilitatis, sed in ente est ratio prius entis, cum sua indivisione in se, & postea communicabilitas entis: ergo in entitate singulari prius est esse tale ens, & tale ens indivisum in se, & postea incommunicabilitas talis entis, sed ex vi taleitatis supra ens, vel singularitatis fit ens singulare: ergo ex vi indivisionis supra singularitatem fiet unum singulare, sicut ex vi indivisionis supra essentiam fit unum essentialiter, & ex vi indivisionis supra ens transcendens, unum transcendentaliter: ergo incommunicabilitas, quæ post indivisionem singularem advenit, non constituitur in esse unius indivisi realiter.

Confirmatur, quia sicut communicabilitas ut sic supponit aliquid ens unum, sive essentialiter, sive transcendentaliter, cuius fit, & ad quod sequatur, ita incommunicabilitas quæ est opposita communicabilitati; oppositorum enim eadem est disciplina, & ratio debet supponere aliquid ens cuius

Quæst. I. Quid sit Vnitas numerica. 279

cuius sit, & ad quod sequatur, sed non sequitur ad ens ut sic: ergo sequitur ad tale ens, id est singulare: ergo non constituitur singulare per incommunicabilitatem.

³⁰ Dices ordinem superioris, & inferioris debere conformari in his, quæ sunt in superiori, & contrahuntur ad inferius; non in his, quæ non sunt in superiori, & quæ sunt opposita privativa his quæ in superiori sunt, v. g. incommunicabilitas.

³¹ Contra, quia in inferiori non solum sunt eodem ordine ac in superiori prædicata positiva, sed etiam eodem ordine est negatio in inferiori quo erat forma negata in superiori, nam v. g. quia prius est in homine ut sic realitas, quam risibilitas, & si supernaturaliter tolleretur in Petro risibilitas quæ concipitur in homine, ut sic, privatio risibilitatis non esset prius in Petro, quam rationalitas, imo necessario esset posterius, quia privatio regulatur, & est eodem ordine in subiecto, quo erat forma in superiori, quia semper privatio ubique est, mensuratur cum forma, cuius privatio est, & negatio cum forma quam negat, scilicet cum forma, quæ per impossibile deberet esse in illo subiecto, in cœlo enim prius est negatio hominis, quia est ex vi suæ essentiae, quam negatio coloris cerulei, vel albi, licet veritas forma impossibilis est cœlo, quia per impossibile prius esset homo cœlum, quam albus homo: ergo prius debet esse in cœlo negatio hominis, quam negatio albedinis, clarius hoc convincitur, quia prius datur in homine esse animal rationale, quam esse speciei in Petro prius datur esse tale animal, quam esse inferius subiectibile speciei, & quam negatio essendi superius, & negatio essendi speciei propter eandem rationem dictam, sed in superiori prius est esse ens indivisum in se, quam esse communicabile: ergo prius est in singulari ente esse tale ens indivisum in sua entitate singulari, quam incommunicabilitas, siquidem incommunicabilitas, quæ est negatio communicabilitatis debet in ordine essendi in inferiori totaliter regulari cum modo essendi in superiori formæ positivæ communicabilitatis.

³² Tandem probatur hoc omnibus argumentis, quibus nostra conclusio probata manet *disput. 3. quæst. vbi* interrogatur quæ sit hæc negatio, præcipue a §. *Confirmatur, quia eo modo est*, & c. usque ad finem.

SECTIO ULTIMA.

Solvuntur Argumenta.

³³ Ad locum Arist. Respondetur nihil contra nos ibi dixisse Philosophum, nam de singulari tantum dicit esse vnum numero, & cum vnitas in sententia Arist. posita sit in indivisione in se etiam talis vnitas, scilicet numerica consistit in indivisione in entitate numerica, ibi enim nihil dicit, nec mentionem facit communicabilitatis, imo ex eodem loco colligitur vnitatem numericam non constitui tali negatione, quæ ab adversarijs ponitur, nam sicut ex eo quod universale constituitur communicabilitate ad multa, & ideo Aristoteles ibi universale esse in his dicit, id est incommunicabile ad multa, sic similiter diceret singulare esse incommunicabile, vel non in his, qui nihil dixit de hac incommunicabilitate, sed tantum esse vnum numero: ergo

ex sententia Aristotelis vnum numero non constituitur per incommunicabilitatem, sed constituitur per illam rationem formalem per quam constituitur vnum ut sic, & vnum essentiale contractam tamen.

Ad exemplum adductum negamus vnitatem humanitatis esse communem secundum se, & metaphysice pure realiter sumptam, sic enim solum continet vnitatem formalem, & essentialem, & ideo dixit Divus Thomas humanitatem secundum se, nec esse vnam vniversaliter, nec plures, id est, nec essentialiter includere individuationem, nec includere communitatem, sed tantum prædicata essentialia, ut negationem divisionis in illis.

Ad ultimam partem etiam negamus humanitatem Christi esse singularem realiter, quia est incommunicabilis, sed quia constituitur per ultimo detractam, & aromam differentiam positivam, in qua secundum ultimum, & expressum conceptum illius nulla datur convenientia à parte rei cum alio, & hæc vocatur à Scoto hæc ceitas, de qua dicemus nunc, nec humanitas Christi, dicitur vna numero, & singularis, quia est indivisibilis in multa, sed quia est indivisa in illo esse constituto per ultimam differentiam hæc ceitatis.

Ad confirmationem respondetur distinguendo illam primo intentionaliter, & realiter nego, de quo nunc querimus; secundo intentionaliter concedo, & ut est oppositum, & inferius vniversalis, & in hoc sensu non est maior ratio in vniversalis, quam in singulari, ac proinde in hac ratione datur proportio; in vnitate autem reali minime, quia vniversale ut communicabile est ens rationis.

Ad secundum respondetur distinguendo; opponuntur prima intentionaliter, nego; secundo intentionaliter, concedo; & sic eo modo, quo opponuntur, constituantur per secundas intentiones communicabilitatis; cum autem secundo intentionaliter non opponantur, ideo singulare non constituitur per incommunicabilitatem, quia incommunicabilitas ens rationis est, & ens reale ut est vnum numero in esse vnus numero non potest constitui per ens rationis.

QVÆSTIO II.

Verum collectio accidentium sit principium individuationis?

SECTIO I.

Sententia Adversaria ponitur.

PRIMA sententia, quam refert Scotus in 2. dist. 3. q. 3. asserit principium individuationis esse collectionem omnium accidentium, quæ invenitur in quolibet individuo.

Probatur primo ex Porphyrio capite de Specie, ita definiente individuum substantiale individuum est, cuius collectio proprietatum, quæ in vno reperitur, in alio reperiri non potest: ergo collectio accidentium est principium individuationis.

tionis: probatur consequentia; illud est principium individuationis, per quod vnum individuum distinguitur ab alio; sed ex Porphyrio vnum individuum distinguitur ab alio per collectionem accidentium: ergo collectio accidentium est principium individuationis.

40 Secundo ex Sancto Ceberino Boëcio explicante ipsum Porphyrium, qui sic ait: Plures sunt, de quibus species prædicatur, non substantiæ diversitate, sed accidentium multitudine, & de Trinit. asserit, in numero differentiam, accidentium varietas facit: ergo ex Sancto Ceberino cum distinctio individualis sumatur à collectione accidentium, ipsa erit principium individuationis.

41 Tertio, vel individua substantialia eiusdem speciei differunt essentialiter, vel accidentaliter; sed non essentialiter: ergo accidentaliter: ergo individuatō est accidens. Probatur minor, primo quia species non contraheret actu totam quidditatem individui: sed hoc est falsum: ergo individua non distinguuntur essentialiter. Minor est evidens, quia species prædicatur in quid complete: sed ideo prædicatur in quid complete à distinctione generis, quia species continet totam essentiam rei actualiter, & genus solum partem: ergo, &c. probatur maior; id per quod vnum individuum distinguitur ab alio, non continetur actualiter in ipsa specie: ergo si individua distinguerentur essentialiter, species non contineret actu totam essentiam rei. Probatur consequentia, id continet actu totam essentiam rei, quod continet id, per quod essentialiter distinguitur; sed species non continet actu id per quod vnum individuum essentialiter distinguitur ab alio: ergo species non contineret actu totam essentiam individui; probatur minor, species non continet actu differentiam individualem; sed vnum individuum distinguitur essentialiter ab aliquo per differentiam individualem: ergo species non continet essentialiter id, per quod vnum individuum essentialiter distinguitur ab alio. Secundo probatur eadem minor principalis, species infima non potest dividi per differentias essentielles; sed si vnum individuum essentialiter distingueretur ab alio, species infima divideretur per differentias essentielles: ergo vnum individuum non distinguitur essentialiter ab alio; tunc sic: ergo distinguitur accidentaliter: ergo individuatō est accidentaliter. Patet ultima consequentia; id per quod vnum ens distinguitur ab alio accidentaliter, est accidentale; sed vnum individuum distinguitur ab alio accidentaliter per individuationem: ergo individuatō est accidentaliter.

42 Quarto sequeretur quod Petrus, & Paulus, substantialiter, & individualiter essent primo diversi; sed hoc implicat: ergo, &c. Probatur minor, si Petrus, & Paulus essent primo diversi, ratio substantiæ non diceretur univoce de illis; sed hoc implicat: ergo, &c. Probatur maior, de primo diversis nihil dicitur univoce: ergo, &c.

SECTIO II.

Nostra sententia ponitur.

43 Conclusio: principium individuationis intrinsecum non potest esse collectio omnium

accidentium; est communis Doctorum sententia, in qua conveniunt etiam Thomistæ nobiscum.

Probatur primo, si collectio omnium proprietatum esset principium intrinsecum individuationis, mutata collectione, mutaretur individuum; sed hoc est falsum: ergo collectio proprietatum, vel accidentium non est principium intrinsecum individuationis: maior est evidens, quia mutata forma, vel constitutiva intrinsece, necessario mutatur effectus formalis, vel constitutum: probatur minor, in Resurrectione Christi Domini fuit mutata collectio accidentium; sed non fuit mutatum individuum substantiale: ergo mutata collectione accidentium non mutatur individuum substantiale substantialiter: maior est certissima in nostra fide, ut optime probat eximius Doctor Thom. 2. in 3. p. disp. 48. sect. 1. quia Corpus Christi Domini fuit ornatum varijs donis, & qualitatibus supernaturalibus, præsertim illis quatuor, quæ ab omnibus Catholicis agnoscuntur, claritate scilicet, impassibilitate, agilitate, & corporis subtilitate, quod etiam conveniet alijs corporibus iustorum in die ultimæ resurrectionis: ergo tunc mutabitur collectio accidentium; minor non est minus certa, quia Christus Dominus idem fuit individuum, quod fuit mortuus in Cruce, & quod postea resurrexit; de alijs etiam hominibus est in fide certum, quod resurgunt eadem individua, quæ mortua fuerant; quod probatur ex illo Job. 19. [Scio enim quod Redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum, & rursum circumdabor pelle mea, & in carne mea videbo Deum meum, quem visurus sum ego ipse, & oculi mei conspiciuntur sunt, & non alius;] quod confirmat Concilium secundum Toletanum, in confessione fidei, super illa verba Christi Domini, Luca 24. Palpate, & videte quia spiritus carnis, & ossa non habet, sicut me videtis habere: hoc ergo exemplo capitis nostri resurrectionem carnis omnium mortuorum, neque in aërea, vel qualibet alia carne, ut quidam delirant, resurrecturos nos credimus; sed in ista, qua vivimus, movemur, & sumus: ergo in resurrectione erit idem individuum; sed tunc non datur eadem collectio accidentium: ergo collectio accidentium non est principium intrinsecum individuationis.

Secundo individuum ut individuum, est quid substantiale: ergo collectio accidentium non est principium intrinsecum individuationis. Antecedens est evidens; quia individuum est prima substantia, quam Aristoteles vocat maximam substantiam, imò à parte rei non dantur substantiæ, nisi individua, & ratione illarum secundæ substantiæ, substantiæ sunt; consequentia est evidens, quia omne illud, quod intrinsece constituitur accidentibus est quid accidentale, seu ens per accidens; sed individuum, v. g. Petrus nec est per accidens ens, nec accidentale: ergo non potest constitui intrinsece in ratione individui per collectionem accidentium. Maior est certissima, & constat ex dictis, & infra dicendis, & licet aliqui asserant, compositum ex substantia, & accidentibus esse ens per se, nihilominus nemo dixit, illud esse ens per se substantiale, & poni per se in prædicamento substantiæ; sed individuum ut individuum est, ponitur per se in prædicamento substantiæ; ergo individuum ut individuum

dividuum est, non constituitur intrinsece per collectionem accidentium.

46 Tercio accidentia recipiuntur in substantia individua: ergo supponunt individuationem substantiæ; probatur antecedens, omne existens à parte rei est individuum; vt late probatum est in Logica contra Platonem, *disp. de natura universalium*; sed accidentia recipiuntur in substantia existente à parte rei: ergo accidentia recipiuntur in substantia individua, & singulari. Probat minor: substantia in quantum accidentia recipiuntur in illa, est causa illicum; sed omnis causa realis necessario petit existentiam ad causandum: ergo substantia recipit accidentia, vt existens à parte rei. Maior constat ex dictis in *Physicis lib. 1. disp. 4. q. 4.* vbi probavi omnes formas accidentales educi de potentia subiectorum; sed omne illud ex cuius potentia aliquid educitur, est causa realis illius: ergo substantia est causa realis accidentium, & loquor de causalitate mediata, vel immediata. Minor etiam probata est *lib. 2. Physicor. disp. 2. quæst. 4.* vbi probavi existentiam realem esse necessariam ad causandum physice, & realiter: ergo substantia supponitur existens ad omnia accidentia; ergo accidentia nullo modo possunt constituere intrinsece individuationem substantiæ, patet, quia nullum constitutum supponitur ad constitutum; sed substantia individua supponitur ad collectionem accidentium: ergo collectio accidentium non est constitutum individuationis substantiæ. Maior est evidens, quia nihil potest supponi ad suam essentiam; ideo enim homo non potest presupponi ad animal, & rationale; quia animal, & rationale sunt constitutiva hominis, & ideo animal supponitur, & est prius homini, quia homo non constituit animal, & animal in quantum supponitur ad hominem; supponitur cum omnibus suis prædicatis essentialibus; ergo nullum constitutum potest supponi, & esse prius suis constitutivis; sed substantia supponitur vt individua ad omnem collectionem accidentium, vt probatum est: ergo collectio accidentium non est constitutum intrinsecum individuationis substantiæ.

47 Confirmatur: ideo colligunt evidenter omnes Doctores; existentiam substantiæ nullo modo posse constitui per collectionem accidentium, quia existentia substantiæ supponitur ad collectionem accidentium; sed individuat substantia supponitur ad collectionem accidentium: ergo individuat substantia non potest constitui per collectionem accidentium. Adverte ad ea, quæ dicenda sunt *sectione 3. sequentis quæstionis*, quod Thomistæ, qui nobiscum conveniunt, vtuntur hac ratione, & quod in collectione accidentium includitur etiam quantitas determinata, vtrum autem hoc ab ipsis consequenter dicatur cum his, quæ dicenda sunt, ipsi viderint, quia omnes solutiones, quas ipsi præbent argumentis, quibus contra illos probamus, materiam signatam quantitate non posse esse principium intrinsecum individuationis, possunt præberi his argumentis, quibus nobiscum in hac parte probant nostram sententiam, quam certam, & indubitatam existimant.

R. P. Idelph. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. I.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta adversaria solvuntur.

Ad primum argumentum, quod desumitur ex 48 definitione Porphyrij respondeo, ipsum non definisse essentialiter, sed solum accidentaliter descripsisse quoad nos; id est in ordine ad nostram cognitionem individuum, ratione cuius nihil contra nostram sententiam colligi potest ex verbis Porphyrij.

Ad secundum ex autoritate sancti Ceberini 49 Boëtij eodem modo responderetur ante solutionem tertij argumenti, in memoriam revocanda sunt breviter illa, quæ diximus in Logica, circa has loquutiones, distinguere essentialiter, vel habere distinctas essentias; tunc enim aliqua dicuntur distinguere essentialiter quando non conveniunt, neque assimilantur in prædicatis essentialibus, prædicata autem essentialia metaphysica existimantur illa; quæ constituunt rem aliquam novum gradum illi conferendo essendi quod sit principium alicuius operationis, vel proprietatis, quod necessario est aliqua differentia specifica, vel gradus superior contrahibilis per illam; cum autem differentia individuales (licet à parte rei sint tam essentielles Petro, sicut rationalitas vt constat ex dictis ad Logicam, non sint principium alicuius operationis, aut proprietatis, sed supponant in ordine metaphysico omne principium operandi, præcipue illud quod est in ordine ad cognitionem scientificam, & evidentem, quæ vt plurimum habetur, sit vt non dicantur differentia essentielles, vel formales, sed tantum individuales, & materiales, & in ordine metaphysico dicimus esse extra essentiam rei, quia metaphysici solum naturam specificam, & quæ in illa includuntur formaliter, vocant essentiam; quia tantum attendunt ad rationes communes pluribus, de quibus facile, & communiter datur scientia, & illa, quæ dicuntur distinguere per has differentias, non dicuntur distinguere essentialiter: sed tantum habere distinctas essentias.

Ad tertium distinguo maiorem quantum ad 50 primam partem, essentialiter metaphysice nego maiorem, essentialiter, realiter, materialiter, & entitative, concedo maiorem, & nego minorem sub eadem distinctione, & ad primam illius probationem, distinguo maiorem, non contineret actu totam quidditatem individui metaphysicam, & formalem, nego maiorem, materiale, & entitativam concedo maiorem, & concedo minorem sub eadem distinctione, & ad probationem minoris concedo maiorem, & minorem sub eadem distinctione, & ad probationem maioris concedo antecedens, & distingue consequens, non contineret actu totam essentiam, metaphysicam, & formalem nego consequentiam, materiale, & entitativam concedo consequentiam, & ad probationem consequentiæ distinguo maiorem, per quod distinguitur essentialiter formaliter metaphysice, concedo maiorem, essentialiter materialiter, & entitative, nego maiorem, & distinguo minorem, eodem modo per quod distinguitur essentialiter formaliter, metaphysice nego minorem, materialiter, & entitative, concedo minorem, & ad probationem minoris concedo maiorem, & distinguo minorem, distinguitur essentialiter

Na liter

liter formaliter, metaphysice nego minorem, essentialiter materialiter, & entitative, concedo minorem; ad secundam probationem eiusdem minoris distinguo maiorem, per differentias essentielles formales concedo maiorem, materiales, nego maiorem; & ad argumentum inde deductum nego primam, & secundam consequentiam; probatio autem illius nullius momenti est, quia supponit falsum, scilicet quod individua distinguantur accidentaliter.

Ad quartum concedo maiorem, & nego minorem, & ad probationem illius nego maiorem.

QVÆSTIO III.

Verum materia signata quantitate sit principium individuationis, sumpta quantitate, non quatenus intrinsece afficit materiam, sed solum ut terminus connotatus per illam?

SECTIO I.

Sententia Adversaria proponitur.

PRIMA sententia celebris quidem inter Thomistas affirmat, principium individuationis esse materiam signatam sigillo quantitatis; hæc sententia tribuitur D. Thomæ 1. p. q. 1. art. 1. ad tertium, q. 50. art. 4. ad tertium, & q. 77. art. 1. & in 4. dist. 12. q. 2. art. 1. quæstioncula 2. & opuscul. 29. & tract. de ente, & essentia, & integro opusculo de principio individuationis, & alibi sæpe, imo ubicumque de principio individuationis substantiarum agit, semper illud revo-care videtur in materiam signatam quantitate, quam sententiam clare, & expresse omnes Thomistæ sequuntur, diversis tamen explanationibus discrepantes circa intelligentiam huius signaturæ, inter omnes tamen expositiones plausibilior hoc tempore existit Caietani explicatio, qui ait, materiam signatam quantitate non includere quantitatem ipsam intrinsece, sed ut terminum habitudinis materiæ ad ipsam; est enim materia natura sua capax quantitatis, sed ut sic non potest esse completum principium individuationis, quia est indifferens ad quancunque quantitatem; si-cut ad quamvis formam, per actionem autem agentis præviā ad generationem determinatur ut sit capax huius quantitatis, & non alterius, & illa ut sic dicitur esse individuationis principium; per quantitatem autem intelligitur hoc loco, non solum mathematica quantitas, ut sic dicam, sed physica, id est physicis qualitatibus, & dispositionibus affecta; ita mentem Caietani enucleavit P. Franciscus Suarez. tom. 1. met. disp. 5. de unitate individuali, sect. 3. §. Secunda expositio, quam sententiam hoc modo tradidit Caietanus, de ente, & essentia, cap. 2. quæst. 5. quæ displicuit eidem Caietano (inquit Suarez) 1. p. q. 29. art. 1. & ideo alium invenit dicendi modum, si tamen alius est; ait enim non materiam, ut est in potentia ad hanc quantitatem, sed potius ut virtute præhabentem hanc quantitatem, hoc est quatenus est radix, & fundamentum huius quantitatis esse principium

individuationis; verumtamen non satis intelligitur, quid his verbis distinctum à priori explicatione significetur; quia materia in sententia Caietani, & aliorum Thomistarum non præhabet quantitatem in genere causæ efficientis, sed ab extrinseco agente fit, vel resultat à forma; solum ergo potest illam præhabere in genere causæ materialis, hoc autem nihil aliud est, quam habere illam in potentia receptiva, sed quod idem est, habere potentiam ad illam; sicut materia ut præhabens formam nihil aliud esse potest, quam materia ut est in potentia ad illam, seu potius ut est potentia receptiva formæ, quia non aliter præhabet, quam in genere causæ materialis; idem ergo est in præsentem unum, ac alterum propter eandem omnino rationem: ergo omnia illa verba materia ut fundamentum, ut radix, ut causa eodem revolvuntur; quia materia non est fundamentum quantitatis, nisi materiale, & passivum, nec est radix, nisi ut primum subiectum, neque causa nisi materialis quæ consistit in ratione potentiæ receptivæ: ergo illis omnibus verbis nihil aliud subesse potest, nisi potentia ipsius materiæ ad recipiendam quantitatem.

Neotericus quidam his verbis mentem Caietani explicat: meritorum mihi videtur subtiliter attigisse Caietanum 1. p. quæst. 29. ubi per materiam signatam quantitate intelligendum monet, non materiam propterea est subiectum susceptivum proximum quantitatis, quia hoc habet median-te forma, cum accidentia non in materia prima, sed in toto composito subiectentur, sed quatenus materia est radix quantitatis, fundamentumque ipsius, in priori naturæ ad illam, imo quatenus radicaliter, & virtualiter est ipsamet quantitas per virtualem præcontinentiam eius; unde individuationem substantialem intrat quantitas formalis, tanquam terminus extrinsecus, causatus, & non tanquam intrinseca causa, & principium individuationis, quantitas vero propterea radicaliter, & virtualiter præhabetur intra eandem individuationem substantialem est principium intrinsecum, & causa, quia nihil aliud est, quam ipsamet potentia materiæ substantialis identificata cum ipsa materia prima, propterea est radix, & virtus causativa quantitatis, & consequenter propterea connotat quantitatem ipsam formalem in sequenti signo naturæ habendam tanquam terminum suæ virtutis radicalis, & effectum ab illa originatum.

Probatur primo autoritate Aristotelis lib. 3. 4. met. cap. 6. tex. 42. ubi dicit ea esse unum numero, quorum materia est una, & lib. 7. cap. 8. tex. 18. formam in his carnibus, atque ossibus esse Socratem, & Calliam; sed præcipue lib. 12. metaph. cap. 8. tex. 49. ubi ex professo disputat de substantijs separatis, & de numero illarum, hancque statuit generalem regulam, quancunque sunt unius specie, & plura numero, materiam habent; ex qua inferit substantialem immaterialem, quæ est primum principium motus supremi corporis celestis, non posse multiplicari secundum numerum, sed esse unum tantum negative; hoc est essentialiter ex se omnino indivisum; discursus Aristotelis ad formam dialecticam constitutus sic est. Tota multiplicatio numerica in substantijs provenit à materia; sed substantia maxime separata, quæ est principium motus supremi corporis celestis omnino caret: ergo non potest

Quaest. III. Vtrum materia signata, &c. 283

potest multiplicari secundum numerum, sed vni-
ca omnino est, quia deficiente principio multipli-
cationis, ipsa deficiat multiplicatio necesse est.

Secundo probatur ratione fundamentali à pri-
ori, quia integrum adæquatum, & proximum prin-
cipium individuationis rei substantialis compo-
sitæ est hæc materia, & hæc forma; sed forma
non est hæc, & individua ex se ipsa sed per mate-
riam, ordinemque ad ipsam quantitatem signatam:
ergo ultimum, & radicale principium individua-
tionis rei substantialis, ultra quod progredi non
licet, est sola materia signata quantitate: conse-
quentia est evidens; si enim forma non haberet
quod sit hæc, nisi per materiam signatam, non
poterit reddere rem substantialem hanc, & indi-
viduam, nisi dependenter à materia, & per ordi-
nem ad ipsam: ergo tota rei substantialis indivi-
duatio, tandem in ipsam materiam signatam, tan-
quam in ultimum, & radicale principium refun-
denda est. Maior clara est, & conceditur ab ad-
versariis: minor probatur, principium individua-
tionis formæ est principium limitativum talis
formæ, & divisivum illius ab alia forma intra
eandem speciem; sed principium limitativum for-
mæ, &c. est materia signata quantitate: ergo; ma-
ior est certa; quia omnis gradus differentialis est
divisivus, & paritativus gradus communis, ut de-
terminetur ad hoc, & non divergetur ad aliud;
vnde oportet, ut iste gradus desumatur ab aliquo
principio, quod in illo ente sit radix divisionis, &
limitationis, sicut quidditativa, & specifica diffe-
rentia, est divisiva, & coarctativa gradus generi-
ci ad hanc speciem, & desumitur à forma talis en-
tis, quæ constituit hanc speciem rei ad eundem:
ergo modum individualis differentia divisiva de-
bet esse, & limitativa gradus specifici, & conse-
quenter desumi ab aliquo principio illius entis
physico, quod fuerit radix divisionis, & parti-
tionis eiusdem rei ab alia intra eandem speciem.

Minor probatur: omne illud, quod habet esse
irreceptum suapte natura, & ex se in alio, non est
intra ipsum suum esse limitatum, & divisum ab
alio; sed potius illimitatum, & continens totam
perfectiorem illius esse, & quasi exhauriens
ipsum: ergo tota limitatio, atque divisio formæ
substantialis intra idem esse specificum cum alia
habet ab ipso susceptivo, & per ordinem ad ip-
sum provi hoc divisum est atque partium ab alio
susceptivo; sed susceptivum formæ substantialis
provi partibile, & divisibile ab alio est materia
signata quantitate, quia materia non est divisa
ab alia nisi per quantitatem, & per orationem ad
ipsam: ergo limitativum, & divisivum formæ
substantialis ab alia intra eandem speciem est ma-
teria signata quantitate.

Tertio probatur, principium individuationis
substantiæ corporeæ debet sumi ab illo funda-
mento, quod in te constituit naturam, quam con-
trahit, incommunicabilem, & indivisam in se, &
divisam, sive distinctam ab omni alio, quod non
est ipsa; sed vtrumque præstat sola materia sig-
nata quantitate: ergo principium individua-
tionis substantiæ corporeæ sumi debet à materia
signata quantitate. Maior est certa. Minor pro-
batur, & in primis quantum ad primam partem,
ab illo debet habere individuum substantiale cor-
poreum incommunicabilitatem in pluram, quod ex
se est radix incommunicabilitatis in pluram; sed so-
la materia vti primum subiectum est radix incom-
municabilitatis in pluram, ipsa enim nulli alteri, ut

P. R. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. I.

subiecto potest communicari: ergo.

Deinde probatur eadem minor quantum ad se-
cundam partem. Individuum non intelligitur in
suo esse completo constitutum usque dum intelli-
gatur individuum à se, & divisum, sive distinctum
divisione numerali ab alio omni, quod non est
ipsum: sed primum habet individuum substantiale
corporeum à materia, & secundum à quantitate,
quia quantitas sola est, quæ distinguit, & dividit
secundum numerum: ergo.

Quarto, si individua substantialia corporea non
individuantur à materia signata quantitate, &
alijs dispositionibus, & circumstantijs temporis,
loci, agentis, & passivi, nulla ratio sufficiens reddi
posset, quare hoc potius individuum, quam illud
produceretur, recurrere enim ad Deum non est
philosophicum: ergo individua substantialia cor-
porea individuantur à materia, quatenus ordina-
tur ad quantitatem, & cetera accidentia. Antecedens
ita ostenditur, quia agens secundum se spec-
tatum, item materia concepta sine ordine ad hanc
numero quantitatem, & reliquas dispositiones est
indifferens ad producendum hoc, vel illud indi-
viduum: ergo nisi determinetur ab ordine ad
hanc quantitatem simul cum alijs circumstantijs
ad producendum hoc potius individuum quam
illud, nullum constituet neque produceret, quia à
potentia indifferenti, & nullo modo determinata
determinatus effectus oriri non potest.

SECTIO II.

Aliaque certa notantur.

VT quaestiois titulus intelligatur, adverten-
dum est cum Patre Suarez in subiectis crea-
tis considerari posse metaphysicam compositionem,
quæ secundum rationem est ex natura specifi-
fica, & differentia individuali. Sicut enim id,
quod addit speciem supra genus iuxta metaphysi-
cam considerationem est differentia divisiva, seu
contractiva generis, & constitutiva speciei, sic dif-
ferentia individualis est contractiva speciei, &
constitutiva, ac distinctiva individui, quæ ve-
re ac proprie differt numero dicuntur; ita hoc,
quod addit individuum supra speciem, licet sit
tantum ratione distinctum, tamen reale esse, &
positivum debet dici, ac merito nuncupari, fun-
dans negationem divisionis, seu individuationem
propriam individui, quia per se tale singulare est,
& ex vi illius additi per rationem est distinctum
ab alijs individuis, & ideo adiunctum speciei cum
illa constituit individuum per se unum sub tali
specie, vere differens, ac distinctum à quolibet
alio, nihilque illi deest, quominus veram ratio-
nem differentia habeat, vnde nonnulli hoc pu-
tant esse assignandum principium individua-
tionis, & nullum aliud esse querendum, ut videre est
in Scoti in 2. dist. 2. q. 2. sed non disputatur in hoc
sensu præsens quaestio, nec de illa vere est diver-
sitas opinionum inter eos, qui de principio indi-
viduationis disputant; sensus ergo quaestiois
est, quodnam fundamentum, vel principium in re
ipsa habeat physicum, & naturale illa differentia
individualis; quia hæc prædicata metaphysica
solent sumi ex principijs physicis realibus, intrin-
sece constituentibus rem; quomodo genus dici
solet sumi à materia, & differentia à forma, & de-
nominationes substantiales interdum sumuntur à

N n 2 materia

materia ut cum homo materialis dicitur interdum à forma, ut cum dicitur rationalis, interdum ab vnione, ut cum dicitur corruptibilis, & mortal, tandem interdum à tota natura composita, ut cum dicitur homo; ad hunc ergo modum in presenti inquitur, quod sit principium huius individuationis, seu differentie singularis; ex qua declaratione constat hic non inquiri principia, vel causas extrinsecas individuationis quales sunt causa efficiens, aut finalis; nam hæc non aliter causant individuationem, quam causando entitatem singularem, seu dando ipsum principium intrinsecum individuationis.

Item hic non querimus de principio intrinseco adæquato illius, quia certum est, nec solam materiam adhuc affectam quantitate vel radicaliter præcontinentem illam, nec solam formam esse posse principium individuationis adæquatum; quod demonstratur sic. Nam illud est principium adæquatum alicuius, quod totum esse illius tribuit sine consortio alterius vel quod est adæquata ratio constitutionis principii; sed sola materia non est adæquatum principium huius hominis in quantum talis secundum quod individuum est, nec sola forma, quia individuum in quantum individuum est, est hoc singulare compositum; sed compositum in quantum compositum habet esse non solum à forma, nec solum à materia; sed ab utraque parte vnitis; ergo non solum materia, nec solum forma sed utraque pars vnita est adæquatum constitutum singularis, & individui; hic autem querimus de principio inadæquato radicali præcipuo quod sit fundamentum individuationis, & licet questio generalis sit, de omnibus substantijs creatis, quia tamen materiales sunt nobis notiores, de illis querimus nunc, postea acturi de spiritualibus.

Deinde aduerto, vnitatem numericam posse sumi dupliciter, primo quantitative, secundo entitative, siue transcendentaliter, vnitatis quantitativa fundatur in ipsis quantitativis, quatenus faciunt numerum prædicamentalem, qui secundum Thomistam ponitur in prædicamento sub specie quantitatis discretæ, vnitatis autem numerica entitative, seu transcendentaliter est differentia individualis cuiuscumque rei, ratione cuius substantia, v. g. est hæc, & collocata in vasi prædicamenti substantia, quam Aristoteles vocat primam substantiam; questio ergo præsens non procedit de prima vnitatis numerica quantitativa, quia de illa non potest dubitari, quod proveniat à quantitate, quia omnis effectus formalis provenit à sua forma; sed quantitas est forma illius effectus formalis, vnitatis scilicet numerice quantitativæ: ergo provenit à quantitate; quapropter contraria est de vnitatis numerali, seu individuali, secundo modo accepta, de qua etiam non inquirimus principia extrinseca, scilicet causam efficientem finalem, & alias condiciones extrinsecas, sed solum inquirimus principium intrinsecè constitutum vnitatis numerice substantialis; de quo dupliciter possumus loqui, vel quoad se, vel quoad nos, quoad se inquirendo scilicet quodnam principium individuationis habeat res in seipsa; unde scilicet in seipsa habeat quod sit hæc distincta numericè ab alia eiusdem speciei, quoad nos vero idem est, ac dicere, vel inquirere, unde nos cognoscamus esse hoc individuum substantiale distinctum individualiter ab alio individuo eiusdem speciei, v. g. unde cognoscamus

hoc individuum esse Petrum, & esse distinctum à Paulo, Ioanne, & alijs hominibus; nos autem hic præcipue de primo principio loquimur.

SECTIO III.

Nostra sententia explicatur, & probatur.

Conclusio: Materia prima signata quantitate propterea à Caietano ponitur, non est principium intrinsecum individuationis; sic communiter nostræ Societatis Doctores.

Probatur primo, argumento universalis, quo funditus labefactatur non solum sententia Caietani, sed universa Thomistarum, quomodocunque explicetur opinio; quia illud, quod est oppositum suo modo alicui effectui intrinseco, potest sic non potest esse causa, radix seu principium proprium intrinsecum, atque præcipuum illius, cui opponitur; sed materia prima signata quantitate est suo modo opposita individuationi; ergo non potest esse principium præcipuum intrinsecum, & proprium illius; maior est evidens; albedo enim non potest esse principium nigri, & forma indifferens seu communis non potest esse principium præcipuum proprium, & peculiare determinati, & ultimi effectus, primo quia albedo propria oppositione contrarietatis opponitur nigredini; secundo quia forma indifferens communis, & universalis opponitur suo modo effectui determinato, & singulari.

Clarius, materia prima non potest constituere hominem tanquam præcipuum principium intrinsecum in esse distincti, & differentis specie ab equo, quia distinctum, & differentis specie suo modo opponitur communi, ut communi; sed materia prima est communis homini, & equo, & differentis, ut differentis in homine, seu differentia in homine non est communis, nec ratio conveniendi hominis cum equo; ergo opponuntur suo modo, ac proinde non potest materia prima constituere præcipue intrinsece hominem in esse differentis ab equo.

Minor, in qua est tota difficultas, sic probatur, quia differentia individualis quæ ultima, & atomica est, est quædam ratio ita intrinsece constitutiva individui, ac ita propria metaphysice illius, ut per illam ultimo distinguatur individuum à quolibet alio, tam existenti, quam possibili, sine aliqua convenientia in illa quoad explicatum; sed materia prima signata quantitate non est propria individui, sed indifferens ad quodcumque aliud individuum, nec est ratio physice distinctiva illius à quolibet alio, sed potius est ratio conveniendi cum alijs; ergo opponuntur suo modo differentia individualis, & materia prima signata quantitate. Probatur consequentia; quia ratio conveniendi cum aliquo, & ratio differendi ab eodem, ratio communis multis, & ratio propria vnus, ratio universalis in suo genere, & ratio particularis in eodem habent oppositionem sibi proportionatam in ordine ad effectus causandos; sed materia prima signata quantitate est communis Petro, & Paulo, & est ratio conveniendi utriusque, & differentia individualis est propria Petri, ac proinde est ratio differendi à Paulo, illa est universalis universalitate fundamentali, hæc est determinata ad Petrum; ergo differentia individualis, & materia prima signata quantitate habent suo modo oppositionem

Quæst. III. Vtrum materia signata, &c. 285

tionem; unde non poterit materia signata quantitate esse principium talis individuationis, v.g. gradus genericus animalis in homine non potest esse principium radicale risibilitatis, sumpto illo gradu animalis quatenus distinguitur à rationali.

Item impossibile est, quod materia prima sit radix intellectus, & voluntatis, & sensuum tam interiorum, quam exteriorum, & in igne à nullo Philosophorum asseritur calorem dimanare ut à principio à materia ipsius, lucem à materia solis, frigiditatem à materia aquæ, sed potius à formis illorum compositorum, & tota adequata ratio huius est, quia illud, quod est commune, & indeterminatum multis in quocunque genere non potest esse, live in eodem, live in alio, principium alicuius formalitatis quæ non habet communiter sed potius particularitatem, & ratio est manifestæ, quia hæc communitas in tali prædicato, & convenientia, seu indifferentia tribuit aliquomodo oppositionem respectu determinati, non indifferentis, propriæ, ac proinde non mirum, quod illud commune, & indeterminatum multis, non possit esse origo seu principium illius, quod est proprium, & oppositum alteri in quo est illa ratio communis indifferens; sed in materia prima ut probatum est, datur oppositio cum individuatione in ratione determinationis, & indeterminacionis indifferentiæ, & non indifferentiæ, &c. ergo non potest esse principium illius.

14 Prima pars illius præcipuæ propositionis evidens est apud omnes, quia vique ad ultimam differentiam individualement tam in completis, quam in incompletis prædicatis datur simpliciter convenientia inter infinita individua, sola enim differentia individualis est proprium, & ultimum distinctivum; v.g. Petri à quolibet alio individuo sine aliqua convenientia; Petrus enim essentialiter convenit in ratione entis cum Deo, & cæteris creaturis, & in ratione substantiæ cum omnibus substantiis, & sic de cæteris prædicatis universalibus, quod adeo verum est ut si sumatur rationale, quod est ultima differentia essentialis etiam est ratio conveniendi essentialiter quoad explicitum rationalitatis cum infinitis hominibus individuis contentis sub natura specifica hominis; sola enim hæc est, seu Petreitas est, per quam ultimo distinguitur, & nullo convenit Petrus cum alio quoad explicitum Petreitatis; unde differentia illa individualis ita propria est Petri, ut nullo modo sit ratio conveniendi cum alio, ac proinde soli illi inter omnia prædicata repugnet esse fundamentum universalis, propter rationem dictam proprietatis, & ultimæ, seu atomæ differentiæ à quolibet alio; quia est quasi ultimus terminus, ultra quem non datur progressus ad aliud prædicatum; in individuatione enim sistit tota constitutio prædicatorum Petri: ergo est ultima ratio, per quam differt ab omni alio à se distincto, sine aliqua convenientia; unde maxime proprium, ac determinatum prædicatum Petri est.

15 Secunda pars eiusdem propositionis est clara; nam eadem numero materia connotans eandem quantitatem quæ sub forma Petri connotabat talem quantitatem, & constituebat intrinsece ipsum Petrum, ipsa eadem sub forma Pauli connotans eandem quantitatem, constituit Paulum distinctum à Petro: ergo est indifferens adhuc ut connotans unam, & eandem quantitatem ad constitutionem huius, & illius individui; quod sic de-

monstratur; nam connotatio quantitatis, v.g. est ipsa entitas materiæ primæ; quia est essentia illius, ut radix talis quantitatis, & sic asserunt esse relationem transcendentalem, quæ nullo modo distinguitur ab ipsa entitate materiæ; sed eadem numero entitas materiæ, quæ constituebat Petrum cum eadem essentia, & natura constituit Paulum: ergo cum eadem connotatione constituit ipsum, v.g. quia potentia materiæ primæ ad formam substantialem est idem cum ipsa entitate materiæ primæ, & materia prima cum una, & eadem entitate constituit Petrum, & Paulum: ergo cum eadem potentia ad formam substantialem, & non cum distinctis à parte rei potentijs constituit Petrum, & Paulum; sed connotatio, seu ordo transcendentis ad quantitatem est idem, quod entitas materiæ primæ: ergo si cum eadem entitate constituit Petrum, & Paulum, & non cum distinctis entitatibus materiæ primæ cum eadem connotatione, & non cum distinctis realiter constituit Petrum, & Paulum, & ratio huius evidens est, quia materia prima ex sua essentia, & definitione est primum subiectum, ex quo aliquid fit, cum insit, & sic est pura potentia physica, ex cuius potentia possunt educi infinitæ formæ substantiales, ita ut ex sua parte natura non petat potius hanc, quam illam formam, sed potius ex se est indifferens ad recipiendas omnes illas formas, quæ ex potentialitate illius possunt educi, & sic eadem numero manens potest recipere unam, iam alteram formam, ut constituat varia composita; nam cum non possint simul multæ formæ esse in eadem materia, & ipsa habeat potentiam ad infinitas formas, secundum quod una numero est, necessario, ac evidenter colligitur eandem materiam manendo in eadem individuatione posse recipere varias, & diversas formas; quod experientia etiam patet, nam dum moritur equus, non annihilatur totum illud compositum: ergo non totum, & totaliter illud destruitur in morte equi: ergo aliquid remanet, & aliquid perseverat: sed quod perseverat, non est forma equi ut de se patet, alias non moreretur equus: ergo quod manet, est materia prima equi; quia non est aliud substantiale, quod possit manere; atqui illa materia prima non manet omnino sine forma, ut de se patet: ergo manet cum forma cadaveris: ergo una, & eadem numero materia est communis, & indifferens ad varias formas, quod etiam convincitur, quando corpus unius hominis ab alio homine barbato manducatur; in eo enim casu materia formæ unius informatur à forma alterius manducantis, quia est alimentum illius: ergo iam eadem numero materia manendo sub eadem individuatione est communis multis, indifferens ad plures formas, & minime propria alicuius, nec id, per quod distinguuntur illa, quia ratio communis non est ratio distinguendi, nec differendi, sed potius conveniendi consequentia illa.

Maiores illa ex terminis patet, quia determinatum, & indeterminatum se habent sicut rationale, & irrationale, corporeum, & incorporeum, materiale, & immateriale; sed rationale, & irrationale, corporeum, & incorporeum, &c. opponuntur metaphysice: ergo determinatum, & indeterminatum dicunt oppositionem metaphysicam: sed ratio conveniendi cum aliquo, & ratio differendi ab eodem, &c. sunt rationes, quarum una est determinata, & alia indeterminata, & indifferens multis: ergo ratio conveniendi cum aliquo, & ratio

Nn 3 differendi

differenti ab eodem, ratio communis multis, & ratio propria vnius, &c. opponuntur metaphysice.

17 Dices argumentum hoc tantum probare, ut probet etiam materiam primam non esse principium individui villo modo, quia oppositis rationibus non potest aliqua entitas constitui: atqui materia prima quatenus est communis videtur opposita individuo: ergo individuum nullo modo constat illa.

18 Contra; quia si recte intelligatur nostrum argumentum nullo modo probat id, quod ab adversariis dicitur, sed potius nostrum intentum vincit, ac demonstrat, quod sic patet, quia nos ut argumenti medium sumimus, quod vnum oppositum non sit principium alterius oppositi, bene tamen alicuius participantis ex utroque opposito, v. g. quia materia prima opponitur formae, nec materia potest esse principium intrinsecum formae, ita ut forma ex materia componatur, nec potest forma esse principium intrinsecum materiae, ita ut materia ex forma constituatur hominem, & forma etiam ipsum, qui est medium participans ex utroque opposito, ex materia scilicet, & forma, quia est compositum naturale, quod ut sic petit constitui intrinsece actu, & potentia oppositis suo modo relative inter se.

19 Explicatur amplius, nam lux opponitur tenebris, & sic nec tenebrae possunt componere lucem, nec lux ipsas tenebras, nihilominus lux, & tenebrae component crepusculum, quod est medium inter lucem, & tenebras; deinde aqua non componit ignem, nec ignis aquam, evidentius autem, quia calor opponitur frigiditati, & frigiditas calori, nec calor constituit frigiditatem nec frigiditas calorem, & nihilominus uterque oppositum constituit tepidum, quod participat ex utroque extremo: sic similiter, licet materia prima non sit principium proprium, & proximum, ac particulare, ex quo sumatur individuatione, quae in natura, proprietatibus, ac conditionibus aliquo modo opponitur, aliqualemque oppositionem habet, ut ex supradictis patet, cum natura, proprietatibus, ac conditionibus materiae primae, nihilominus ipsa materia potest esse principium individui participantis ex differentia individuali, & ex ratione communi simili ipsi materiae primae in conditionibus, ac proprietatibus, nam v. g. hic homo, vel Petrus est mixtum quoddam seu constitutum ex duobus quasi oppositis, nempe ex ratione universali tam specifica, quam generica, quae rationes indifferentes, ac indeterminatae sunt, & ex ratione ultimo determinata, & propria, & quasi opposita, ut ita dicam rationi universali genericae; unde ex ea parte qua individuum habet rationem genericam, potest habere pro principio materiam primam a qua sumitur genus, quatenus autem habet pro constitutivo individuum individuationem ipsam, habet, vel potest habere pro principio non materiam primam, sed formam propter rationes postea ponendas, ita ut differentia individualis, & specifica habeant pro principio, & fundamento physico in ipso individuo formam, quae maximam similitudinem habet cum differentiis; ipsa autem ratio generica, quae reperitur in individuo, habeat pro fundamento, & principio radicali, non formam, sed materiam primam, propter indifferentiam, potentialitatem, & communitatem physicam respectu multorum, quam habet materia prima, similem indifferen-

tiam, potentialitatem, & communitatem, quam habet ratio generica, quae constituit etiam individuum, non secundum proprium illius, sed potius secundum rationem communem eiusdem.

Unde cum ipsum individuum, quod principium est sit quasi mixtum ex praedicatis metaphysicis suo, ut iam explicui, modo oppositis in differentia, & determinatione in potentialitate, & actualitate in communitate, & proprietate, inde evenit, quod possit habere duo principia physica, materiam scilicet, & formam, quae suo modo etiam physice opponantur in communitate, & proprietate, in determinatione, & indifferentia physica, &c. ut ex materia prima quasi ex radice physica communi sumatur in individuo ratio communis indifferens, & quasi potentialis metaphysica, quae genus est, & ex forma, tanquam ex determinata, & propria radice physica, tam in specie, quam in individuo, quasi fluat, vel sumatur alterum praedicatum metaphysicum, quod est differentia, tam individualis quam specifica, per quam individuum individualiter, & essentialiter distinguitur ab alijs, v. g. quia mixtum naturale constat, & continet quatuor qualitates oppositas, attemperatas inter se, frigiditatem scilicet, & calorem, siccitatem, & humiditatem, necessario debet habere pro principijs quatuor elementa suo modo opposita, nempe ignem summe calidum, & siccum, & aquam summe humidam, & frigidam, ut ex igne proveniat calor in mixto, & ex aqua frigiditas, & humiditas in ipso, quas omnes qualitates oppositas non potest continere in se, si solum, vel ex igne, vel ex aqua generaretur, quia si ex solo igne constitueretur non esset principium, a quo fluere in mixto humiditas, & frigiditas, quae sunt qualitates oppositae omnibus, quibus gaudet ignis, v. g. calore, & siccitate; & sicut nullus Philosophus, nec sana mentis dixit quod calor, qui datur in mixto proveniat ab elemento aquae nec humiditas ab elemento ignis, quia vnum oppositum non est principium alterius oppositi, licet utrumque oppositum possit constituit vnum mixtum, & medium; sic similiter nullus vere metaphysicus, ac vera scientiae claritate illuminatus potest asserere, quod materia prima, quae summe potentialis est summe indifferens, ac summe communis, sit principium proprium, ex quo profluat, pullulet, & dimanet differentia individualis, quae summe actualis est sine aliqua potentialitate, cum haec differentia sit talis conditioni, ut non sit villo modo contrahibilis per aliam, ex eo quod sit ultima in constitutione, extra ultimum enim non datur progressus, alias ultimum, & non ultimum foret; & quae maxime determinata sine aliqua indifferentia cum omni alio, per illam distinguatur, & differat individuum, ac tandem cum minime communis sit, sed propria maxime talis individui, ac proinde opposita in omnibus conditionibus materiae primae, licet ipsa materia prima possit esse principium individui, quoad rationem convenientiae, hoc est quoad rationem genericam, & potentialem, quam continet, sicut quoad rationem differentiae, quam complectitur, habet pro principio formam individuum, Petri v. g. nam Petrus convenit, & disconvenit cum infinitis, & ideo necessario exigit principia, per quae conveniat, & disconveniat, tam physice, quam metaphysice; unde neque adaequate convenit, neque adaequate disconvenit, sed partim est conveniens, & partim differens; unde totum esse individuum concretum includit

includit partem physicam, per quam partim conveniat, & partem physicam, per quam partim disconveniat, neque potest dici, quod per eandem partem, per quam physice disconveniat, conveniat simul, sed potius per unam convenit, & per aliam disconvenit; totum autem, & convenit, & disconvenit simul ratione diversarum rationum in quo distinguitur totum individuum, Petrus v. g. quoad explicitum à Petreitate, seu à differentia individuali, nam Petrus, quoad explicitum, quia est mixtum ex rationibus oppositis, habet mixturam, & disconvenientiam, & ideo metaphysice sumptus debet esse talis, ut supponat radices suo modo oppositas physice; ex quibus secundum utramque rationem, quasi pullulet.

¹¹ Petreitas autem quatenus differentia explicita Petri est, quia est pura determinatio sine aliqua indeterminatione, quia est pura differentia sine aliqua convenientia, quia est propriissima sine aliqua universalitate, necessario, ac evidenter sequitur ut principium proprium physicum, ex quo quasi pullulat, non possit esse indeterminatum potentiale, indifferens, & commune, quia iam principium, ex quo aliquid sequitur, esset oppositum principiato, & constituto per illam; sed materia prima signata quantitate est pura potentia communis multis, & indifferens illis: ergo non potest esse radix præcipua, & propria differentie individualis quæ determinata, & propria individui est, licet possit esse principium individui, quia individuum ut individuum continet etiam in se rationem potentialem, communem, & indifferentem, genericam nimirum, quæ potest correspondere materie primæ.

¹² Declaratur amplius ac confirmatur; quia illud, quod est formale distinctivum, non potest esse commune alijs, à quibus distinguitur; sed materia prima est communis omnibus individuis: ergo non potest esse principium radicale, aut formale individui constitutum, & distinctivum à quolibet alio. Maior est evidens, quia ideo in distinctione specifica visibile est proprium principium distinctionis obiectivum potentie visivæ, & non est tale principium distinctionis cognoscibile ut sic, quia visibile, ut tale est solum, & proprium obiectum potentie visivæ, & non commune alijs potentijs; cognoscibile autem, cum non sit proprium, sed commune multis potentijs, non potest esse principium distinctionis inter illas.

¹³ Clarius exemplum. Ideo Pater æternus, quatenus talis pater distinguitur intrinsicè per ordinem ad Verbum divinum, tanquam ad filium à cæteris patribus naturalibus, quia Verbum divinum est proprius, & solus filius naturalis respectu patris, & non est filius communis reliquis patribus; quare si per impossibile esset filius aliorum Patrum, non distingueretur Pater per ordinem ad illum filium, & contra Verbum divinum ut filius distinguitur à quocunque alio filio per ordinem ad Patrem æternum, quia Pater æternus, quatenus Pater est solus, & proprius Pater Verbi divini, & non est Pater naturalis aliorum filiorum, imò Verbum divinum distinguitur ab Spiritu sancto per ordinem ad Patrem æternum, non sub ratione principij productivi ut sic, sed potius in ordine ad illum, quatenus producit Verbum divinum per generationem, quia talis ordo ad tale principium sub ratione generantis

non est communis Verbo divino, & Spiritui sancto; sed potius est peculiaris, & proprius Verbo divini. Item risibilitas distinguitur ab innibilitate per ordinem ad rationalitatem tanquam ad principium; quia rationalitas est proprium principium, à quo dimanat risibilitas, & non est commune principium illi, & innibilitati; nam si esset commune principium, non esset distinctivum risibilitatis ab innibilitate, nec posset esse constitutivum in esse differentis, & distinctæ ab innibilitate. Tandem, quia gradus substantiæ est communis homini, & lapidi non potest esse principium seu radix alicuius proprietatis quæ solum conveniat homini, & per quam differat homo à lapide. Vnde substantia, quæ convenit homini ratione gradus substantialis, non potest convenire homini soli, & proprie; ita ut per illam distinguatur homo à lapide, sed potius debet esse communis utrique, & ratio est manifestata, quia principium, & principiatum proportionantur, quia quod fluit à principio communi, commune debet esse; & quod à determinato, determinatum: ergo si materia prima non est solum principium proprium huius individui, nec determinatum respectu illius, sed potius commune omnibus, non poterit ullo modo, esse principium intrinsecum, & radix à qua sumatur individuation, quæ proprie, & ultimo determinata est ad hoc individuum, v. g. Petrum, sine aliqua convenientia cum alio.

SVBSECTIO I.

Secundum principale argumentum ponitur, & variae solutiones dissolvuntur.

²⁴ Secundo argumentor ad hominē contra omnes Thomistas, quia in sententia eorum, & præcipue in opinione Caietani, genus sumitur à materia, & differentia specifica à forma; ita ut nullo modo possit sumi differentia specifica à materia, & genus à forma, sive materia sumatur in ordine ad quantitatem, sive ad qualitates, sive ad quodcunque aliud, & ratio huius, quam tradunt ipsi, est; quia inter materiam, & genus datur proportio in hoc, quod sicut materia est indifferens physice, & communis multis formis, & multis compositis, eadem numero manendo; sic genus idem est indifferens, & commune materie ad multas differentias, quæ sunt formæ materiæ, contra vero differentia, cum non sit communis, & indifferens metaphysice, minime potest sumi à materia; sed à forma, quæ nullo modo est indifferens ad hoc, & ad illud compositum specie distinctum, nam si differentia sumeretur à materia, sumeretur à quodam fundamento quod habet oppositionem in communitate, proprietate, & indeterminatione; tunc sic: sed differentia individualis est ultimo determinata ad hoc individuum, ita ut illi repugnet omnimodo omnis, & quæcunque communitas, ad aliud metaphysice: ergo similiter, imò à fortiori non poterit sumi à materia prima differentia individualis, siquidem materia prima opposita est indifferentiæ individuali; ut ex supradictis patet, sicut opponitur differentia metaphysice essentiali, imò maius fundamentum datur ad hoc, ut sumatur differentia essentialis à materia, quam differentia individualis ab ipsa, quia

quia differentia essentialis, exempli gratia rationalitas, licet sit principium distinguendi unam speciem ab alia, nihilominus est proprium principium conveniendi inter omnia individua illius speciei, & sic eadem rationalitas ut sic convenit omnibus individuis speciei humanae, quapropter saltem in illa convenientia, & communitate assimilatur iam materiae primae; sed differentia individualis nullam similitudinem habet cum materia prima, quia differentia individualis, pertinet scilicet quoad explicitum minime est principium conveniendi; sed potius est ultima determinatio Petri, per quam distinguitur Petrus à quolibet alio ente in infinitum, sine aliqua convenientia. Item quia differentia individualis ut supra diximus, quatenus talis est, non est amplius contrahibilis per aliam, sicut est differentia essentialis, & ideo vocatur differentia individualis ultima forma metaphysica: ergo minus conveniunt, & magis disconveniunt differentia individualis, & materia prima, quam differentia essentialis, & ipsa: ergo si propter minorem disconvenientiam, quam habet differentia essentialis cum materia prima, licet habeat in alijs rationibus convenientiam, non sumitur ab illa, sed à forma, à fortiori differentia individualis, quae maiorem dissimilitudinem, & disconvenientiam habet cum ipsa materia prima, sine aliqua convenientia cum illa, non poterit sumi à materia prima indifferenti ad omnia individua.

25 Dices, materiam primam ut connotantem hanc quantitatem, non esse indifferentem ad hoc, & ad illud individuum, licet quatenus connotat alias quantitates, sit indifferens.

26 Contra, quia materia prima, ut materia prima est, & quatenus talis individua materia, est pura potentia cum ordine transcendentali, non solum ad hanc formam, sed ad infinitas formas, ut demonstratur in Physicis: sed materia ut materia, & ut sic dicens illum ordinem transcendentalem, connotat quantitatem, & est radix illius: ergo adhuc ut connotans quantitatem, & quatenus quantitatis radix est, est indifferens: patet consequentia, quia indifferens materiae primae est essentialis materiae primae; sed essentia materiae primae non tollitur ex vi connotationis ad quantitatem: ergo ex vi connotationis non definit esse indifferens: ergo non potest ex vi connotationis ad quantitatem esse principium proprium huius individui.

27 Urgetur; ordo radicalis ad hanc quantitatem non distinguitur realiter ab ipsa materia prima: ergo materia prima non est haec positive per ordinem radicalem ad hanc quantitatem: sed materia prima ex eo quod sit haec, & individua constituit hoc individuum: ergo per ordinem ad hanc quantitatem non constituit illud. Antecedens conceditur ab adversarijs, & est evidens, quia ille ordo est transcendentalis in ipsa materia prima. Probatur consequentia, quia id, per quod materia prima constituitur haec positive, secundum vestra principia distinguitur realiter ab ipsa materia prima; sed ordo radicalis ad hanc quantitatem non distinguitur realiter ab ipsa materia: ergo non constituitur haec positive materia prima per ordinem radicalem ad hanc quantitatem. Probatur maior: illa, quae separantur realiter, distinguuntur realiter; sed materia prima separatur realiter ab eo, quod est esse positive: ergo distinguitur realiter ab eo, quod est esse hanc

positive. Probatur minor, per vos materia prima est eadem negative realiter in omnibus compositis, & non est eadem positive realiter in omnibus compositis; sed eadem entitas physica realis materiae primae est in omnibus compositis, quae successive componit: ergo esse hanc positive separatur ab entitate physica materiae primae; ergo entitas physica materiae primae est principium intrinsecum individuationis per aliquid distinctum ab ipsa materia prima; quod negant adversarij, qui ita respondent, & postea probatur: ergo non constituitur per aliquid distinctum ab ipsa materia prima in esse huius positive: ergo sub quocunque composito materia prima est haec positive; patet consequentia, sub quocunque composito est materia prima secundum suam entitatem physicam, sed entitas physica materiae primae est haec entitas positive: ergo in quocunque composito materia prima est haec positive: ergo, etiam in individuo composito: ergo non potest esse principium ultimum determinatum huius individuationis compositi substantialis.

Dices quod materia prima, licet eadem entitas 28
tive, & ut materia prima praecise, non tamen est eadem formaliter, & ut materia secunda in omnibus compositis, est tamen principium individuationis, non ut est praecise materia prima, & eadem entitativa, sed quatenus est materia secunda, & eadem formaliter; quam solutionem ita explicant, materia prima entitativa considerata, & ut praecise est materia prima, dicit ordinem ad omnes quantitates, & est indifferens ad omnes illas, & secundum hoc non potest esse principium individuationis ultimum; at vero materia prima quatenus est radicaliter haec quantitas Petri, dicitur materia secunda, & secundum hanc rationem est principium individuationis Petri, quia in tantum est materia Petri, in quantum est quantitas virtualis illius, & secundum hanc rationem ita est determinata ad componendam entitatem Petri, ut non possit componere entitatem Pauli; sed entitatem Pauli componit praecise quatenus est quantitas virtualis illius, & sic remanet eadem entitativa, & materialiter, & ut praecise est materia prima sub omnibus compositis, non tamen quatenus est eadem formaliter, & ut materia secunda.

Sed contra primo, hic inquirimus principium 29
physicum individuationis: ergo nulla est solutio: probatur consequentia, haec solutio recurrit ad praedicata metaphysica; sed recurrere ad praedicata metaphysica non est assignare principium physicum individuationis: ergo haec solutio non assignat principium physicum individuationis; probatur maior, praedicata metaphysica sunt variae formalitates, quas intellectus distinguit in aliqua simplici entitate reali; sed haec solutio recurrit ad huiusmodi formalitates: ergo recurrit ad praedicata metaphysica; Maior est definitio praedicatorum metaphysicorum, ideo enim animal, & rationale in homine sunt praedicata metaphysica, quia sunt formalitates, quas distinguit intellectus in homine, qui est simplex, & indivisibilis entitas realiter in ordine ad illa praedicata metaphysica. Minor non est minus praedicata metaphysica, quia materia prima est evidens, quia formalitas, quae materia prima est virtualis quantitas Petri, & formalitas, quae est virtualis quantitas Pauli, & non Petri, sunt formalitates solum per rationem distinctae; sed haec solutio

Quaest. III. Vtrum materia signata, &c. 289

solutio recurrit ad has formalitates: ergo recurrit ad formalitates, quas intellectus distinguit, cum ipsae non distinguantur realiter: ergo recurrit ad praedicata metaphysica; sed quaestio non est de praedicatis metaphysicis, vt patet ex explicatione quaestionis posita *sectione prima*: ergo loquendum est solum de materia prima quatenus est physica quaedam entitas; sed quatenus est physica quaedam entitas materia prima eadem est successively sub pluribus substantialibus, & ratione illarum vt probatum est; sub pluribus quantitatibus: ergo materia prima nullo modo potest esse principium vltimum individuationis huius compositi individualiter sumpti.

30 Contra secundo, materia prima eadem est sub pluribus formis, non solum vt materia prima, & entitative eadem, sed etiam vt materia secunda, & formaliter eadem: ergo nulla est solutio. Probatur antecedens, materia prima, quae est sub forma embryonis, & quatenus materia secunda est, nec realiter, nec formaliter distinguitur a materia secunda viventis: ergo eadem materia prima tam entitative quam formaliter est in pluribus compositis. Probatur antecedens primo, vt aliquod concretum distinguatur ab alio realiter, vel formaliter, necessarium est, quod habeat aliquid realiter, vel formaliter, quod non habet aliud, sed materia secunda embryonis non habet aliquid realiter, nec formaliter, quod non habeat materia secunda viventis: ergo materia secunda viventis vt haec positive est, non distinguitur realiter, nec formaliter a materia embryonis, quatenus est haec materia secunda. Maior est evidens, probatur minor; & in primis materia embryonis non habet aliquid realiter, per quod constituitur positive in esse materia secunda; quod non habeat realiter materia viventis, quia in esse talis constituitur secundum aduersarios per rationem virtualis quantitatis embryonis, quod non distinguitur realiter a ratione virtualis quantitatis viventis.

31 Deinde probatur quod nec habeat aliquid formaliter distinctum, quia si aliquid haberet distinctum formaliter, maxime ordinem radicalem ad hanc quantitatem embryonis, sed ordo radicalis ad hanc quantitatem embryonis non distinguitur formaliter ab ordine radicali ad hanc quantitatem viventis: ergo nihil datur formaliter distinctum in materia embryonis quod non detur formaliter etiam in materia viventis. Maior est sententia, & solutio aduersariorum. Probatur minor, & meo videri satis efficaciter, in principijs Thomisticis ex multiplicatione terminorum materialium nullo modo multiplicantur relationes; sed quantitas embryonis, & viventis solum sunt termini materialiter distincti: ergo ex multiplicatione illorum non multiplicantur formaliter ordines transcendentales in ipsa materia prima: ergo ordo transcendentalis, & radicalis materiae primae ad quantitatem embryonis non distinguitur formaliter ab ordine radicali materiae primae ad quantitatem viventis: ergo eadem est formaliter materia secunda embryonis, & materia secunda viventis.

32 Secundo probatur idem Antecedens: differentia individualis cuiuscunque rei est maxime simplex, & indivisibilis: ergo materia prima ad quantitatem embryonis non distinguitur formaliter ab ordine materiae primae ad quantitatem viventis; antecedens est evidens, quis enim dicat,

R. P. Ildeph. de Penafiel Theol. Schol. Tom. I.

Petram constitui per plures petreitates; & ratio illius est manifesta, quia sufficienter qualibet species determinatur ad vnam individuum per vnicam differentiam individualement. Probatur consequentia: differentia individualis materiae primae est ordo virtualis ad quantitates; sed differentia individualis materiae primae est vnica, & omnino indivisibilis extensive, & metaphysice: ergo ordo radicalis ad quantitates est idem formalissimemetaphysice, & indivisibilis extensive in materia prima: ergo materia secunda embryonis non distinguitur formaliter a materia secunda viventis. Patet vltima consequentia; quando aliqua habent idem constitutivum nec formaliter distinctum, non distinguuntur formaliter, sed sunt idem in illa ratione; sed materia secunda embryonis, & materia secunda viventis habent idem constitutivum non distinctum formaliter: ergo non distinguuntur formaliter in ratione materiae secundae embryonis, & viventis. Maior est evidens; ideo enim tres divinae personae nec per rationem distinguuntur in ratione Dei, quia habent idem omnino constitutivum, nec formaliter distinctum. Minor etiam est evidens, & est iam probata: ergo eadem materia positive formaliter, & secunda est indifferens, vt sit sub pluribus formis distinctis: ergo non potest esse principium individuationis vltimum.

Vltimo argumentor ad hominem contra Thomistas qui ideo negant, substantiam esse immediate operativam, quia actus, & potentia debent esse in eodem genere, vt constat ex dictis in physicis, sed materia prima non est in eodem ordine individuali cum quantitate: ergo materia prima non potest primo, & per se respicere quantitatem, vt sit individua: ergo individuatio materiae non sumitur a quantitate.

Respondet Caietanus, quod materia prima, quatenus recipit quantitatem, est eiusdem rationis cum illa.

Sed hoc est omnino falsum, & intelligibile, quia quantitas est accidens adhuc in quantum recipit in materia prima; atqui materia prima, etiam quatenus recipit quantitatem, est substantia, quia si non esset substantia, reciperet quantitatem media aliqua potentia accidentali; de qua rediret idem argumentum, quomodo materia prima reciperet illam potentiam, & vtrum esset in eodem ordine: ergo materia prima non respicit primo, & per se quantitatem.

Et si dicas cum Lavello quod respicit quantitatem, vt actum secundum, redit argumentum supra factum, quod materia prima prius quam respiciat hanc quantitatem, respicit hanc formam substantialem, & sic individuabitur a forma substantiali.

Dices, materiam primam, vt connotat dimensiones interminatas posse esse indifferentem multis, & esse posse sub multis formis, & vt sic non posse esse principium individuationis: materiam vero cum his determinatis dimensionibus quantitatis esse propriam huius individui.

Contra, quia materia cum his dimensionibus, & quatenus connotat illas, est materia sub accidentibus communibus, quia haec dimensiones sunt haec quantitas, & haec qualitates, vt haec densitas, raritas, calor, & similia; sed quantitas, & huiusmodi qualitates sunt accidentia communia, & non propria alicuius individui; vnde ex sua natura non sunt magis huius, quam illius; quis enim dicat

O o dicat

dicat respectu hominis raritatem, densitatem, vel calorem esse proprietates, seu passiones, ut est risibilitas, admirabilitas, &c. ergo adhuc materia sub his determinatis dimensionibus, non est principium huius individuationis; sicut v.g. materia prima non solum ut sic, sed nec hæc materia nuda sumpta potest esse principium individuationis Petri, quia tam ratio communis materie, quam particularis, & individua materia, est subiectum commune respectu forme Petri, & Pauli, & equi, ut videre est respectu Ioannis, & eius cadaveris, moriente eodem Ioanne; sed non solum albedo ut sic, quantitas, raritas ut sic, & &c. sed talis quantitas, talis albedo, talis raritas, & densitas non sunt accidentia propria, & passiones subiectorum individuum; sed sunt accidentia communia omnibus, & quæ non solum in hoc, sed etiam in alio individuo possunt reperiri, ut videre est in hac numero quantitate, albedine, & ceteris accidentibus, quæ ante consecrationem erant accidentia huius numero panis; post consecrationem autem existunt, sine illo subiecto; cum autem Sacerdos consumit species sacramentales, omnes unanimiter concedunt, Deum creare aliud subiectum substantiale ad nutritionem Sacerdotis, quod vnitur quantitati, & accidentibus sacramentalibus, & sic vnium seu imbutum illis est alimentum Sacerdotis, quod experientia manifesta constat; nam bene poterat, Sacerdos sine eo quod aliquid aliud manducaret, solum speciebus sacramentalibus si maximæ quantitatatis, & magnitudinis essent, ut visu veniebat in primitiva Ecclesiastice enim consecrabantur panes magni, quos si Sacerdos sumeret consecratos, sine dubio aleretur ab ipsis, ut de facto cõtingit in Græcis Sacerdotibus, qui in pane fermentato sufficientis magnitudinis ad nutritionem consecrant; sed non posset ali, aut nutriri solum quantitate, & accidentibus, quia nutritio est actio substantialis, per quam materia alimenti vnitur materie aliti, & informatur eadem forma substantiali; nutritio enim, quæ fit per alimentum, est conversio substantialis vnus substantiæ in aliam, id est alimenti in alitum: ergo erat necessaria aliqua substantia simul cum illis accidentibus, ut talis alimentatio, seu nutritio Sacerdotis fieret, quam ingenue concedunt dari omnes Theologi, productam nimirum de novo, ut diximus, & subrogatam loco substantiæ panis destructæ per consecrationem hostiæ; in illo autem casu evidenter colligitur, illam numero quantitatem, & illa numero accidentia, quæ erant in hac numero substantia panis esse nunc in alia substantia distincta ab illa, & ratio est, quia talis quantitas numero est accidens commune, minime debitum, nec proprium huius numero individui; nam accidens contractum, si in communi erat accidens commune, ex eo quod contractum sit, non fit proprium, aut proprietas alicuius, ita illi debita, ut non possit alteri convenire: ergo adhuc materia sub his dimensionibus determinatis, & quatenus connotat illas, seu est radix illarum, non poterit esse principium intrinsecum individuationis, quæ propria est respectu Petri, siquidem adhuc sub illis, & adhuc connotando illas manet commune subiectum indifferens multis individuis numero distinctis.

Vergetur amplius, nam per potentiam Dei absolutam potest Deus conservando substantiam completam Petri, id est materiam, formam, &

vnionem illius destruere hanc numero quantitatem, & cetera accidentia realia; quod evidenter patet, primo à simili, quia si potest Deus in Eucharistia post consecrationem destructa tota substantia panis, conservare incorruptam quantitatem, illam, atque illibata cetera accidentia, licet imperfectiora, & debiliora sint, infirmioraque substantia ipsa panis corrupta, licet magis dependant accidentia à substantia quam substantia ab accidentibus; ergo à fortiori poterit Deus entitatem robustiorem, perfectiorem, ac minus dependentem, uti est entitas substantiæ conservare sine accidentibus. Secundo probatur à priori, quia substantia illa non est modus, sed res, unde bene potest esse separata sine accidentibus, quia in hoc distinguitur modus à re, quod modus nec per potentiam Dei absolutam potest esse separatus a re, res autem bene potest per potentiam Dei absolutam conservari sine alia re à se distincta realiter; in hoc autem casu interrogo, an illa substantia sit vna numero individua, vel non; hoc secundum non potest dici, alias substantia sine accidentibus à parte rei esset vniuersalis. Deinde aliqua entitas existeret à parte rei, non determinata, & individua, contra quod insurgunt omnes demonstrationes, quæ fiunt in Logica cõtra vniuersalem tam Scoticum, quam Platonium. Tandem sequeretur evidenter distingui à parte rei sine vlla identitate differentiam individualement à natura communi; quia illa substantia à parte rei ablatis accidentibus, existit sine differentia individuali, unde separatur ab illa realiter: ergo distinguitur ab ea realiter, quia quæ separantur, realiter distinguuntur; hæc autem omnia sunt monstruosa absurda; unde ne hæc sequantur dicendum est, illam entitatem esse individuum sine accidentibus quantitate nimirum, & ceteris determinatis dimensionibus; ergo ad individuationem substantiæ non conducit hæc quantitas, hæc raritas, &c. accidentia, quæ determinatæ dimensionibus vocantur.

Item inquiri, quid addant hæc determinatæ dimensionibus supra quantitatem; dimensiones enim possunt dici interminatæ solum, quia non dicunt certum terminum longitudinis, aut latitudinis, &c. & sic quantitas determinata solum addit certos terminos dimensionis; sed hoc non est satis ad præsens negotium, quia eadem materia hoc modo existens sub eadem certâ, & determinata quantitate potest subesse distinctis formis, ut patet in materia cadaveris ante materia hominis, & etiam in eadem virga; prius viridi, postea sicca, & similibus.

Aliter potest dici quantitas interminata; illa videlicet, quæ non est affecta certis dispositionibus, ut tali densitate vel calore, duritie, vel molitie, aut connotando illas, quibus materia prima ad hanc formam potius, quam ad aliam determinatur; & hoc sensu si de sola connotatione loquamur, falsum est, quia connotatio ad infinita accidentia est intrinseca, & secundario essentialis materie, quia in conceptu entitativo materie, & adhuc quatenus est sub hac numero forma, datur connotatio ad omnia accidentia, quia materia ut sic est subiectum ex quo possit educi hoc, & illud accidens, ita ut connotatio respectu materie, licet nuda consideretur illa, semper est respectu infinitorum accidentium; unde necessario dicit connotationem respectu horum & illorum accidentium, hæc connotatio non facit magis propriam

Quæst. III. Vtrum materia signata, &c. 291

propriam materiam primam huius individui, quæ si consideretur sine tali connotatione, quia eadem materia sub hac, & illa forma substantiali indifferenter, & simul connotat ex se hæc vel illa accidentia, & sic infinita, quare materia prima sub hac forma non definit habere connotationem, quam antea habebat, quia illa connotatio non distinguitur à materia prima cum ab aduersarijs, v. g. Caietano dicatur, nihil aliud esse connotationem illam, quam virtutem præconcentivam, & esse radicem accidentium, quod totum eadem entitas, & essentia est materia prima; sed materia prima cum sua entitate, & essentia est indifferens ad infinita individua: ergo materia prima cum illa connotatione est indifferens.

Præterea, quia neque Auctores possunt loqui in hoc sensu, neque in eo esse vota illorum sententia, quia ipsi dicant quantitatem ex propria ratione, & effectui formali distinguere vnum individuum ab alio: ergo non convenit illi hoc ratione aliarum qualitatum, seu dispositionum; alioquin non materia signata quantitate, sed materia quantitate signata qualitatibus deberet dici principium individuationis, qui modus loquendi est contra ipsos.

SVBSECTIO II.

Amplius confirmantur dicta efficacissima ratione.

Quia materia prima ideo est principium intrinsecum individuationis compositi substantialis, quia ipsa in se individua substantia est: sed non est in se individua substantia per ordinem ad quantitatem: ergo non est principium intrinsecum individuationis substantiæ per ordinem ad quantitatem. Maior est evidens, quia nemo dat quod non habet, nec effectus accipit à causa quod non continetur in causa, & principio; unde si materia prima formaliter non esset substantia, sed accidens, non posset esse principium intrinsecum substantiæ, quatenus substantia est, & ideo Caietanus, cum quo pugnamus, negat quantitatem formaliter efficientem materiam primam esse intrinsecum principium individuationis compositi, quia individuatō compositi est substantia, & quantitas formaliter non est substantia, sed accidens; & contra asserit, materiam ut radicem quantitatis esse principium individuationis compositi, quia totum esse materiæ adhuc ut radicis, est substantia: sed materia prima non solum est principium intrinsecum compositi, ut substantiæ, sed etiam compositi ut individui, & compositum non solum accipit à materia esse substantiæ, sed peculiari modo, & principaliori esse individui: ergo in tantum materia prima est principium intrinsecum individuationis compositi, in quantum in se est individua singularis, & determinata substantia.

Minor prima, & præcipua, in qua est tota difficultas, sic demonstratur, quia materia prima secundum se, & quatenus est hæc, & individua substantia non solum est radix vnius individui quantitatis, neque connotat, aut respicit vnam duntaxat individuum, & singularem quantitatem, sed potius infinitas quantitates numero distinctas, & infinitas qualitates, quia respectu infinitarum est indifferens secundum se eadem numero materia prima, neque respicit vnam potius, quam aliam,

P. R. Ideph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

sed omnes æque infinitas.

Atqui neque ab omnibus simul, neque ab vna particulari potest constitui in esse individua: ergo nullo modo constituitur in esse individua materia prima, hæc per ordinem ad quantitatem, aut terminative extrinsece à quantitate.

Hæc minor, quantum ad primam partem est evidens, quia infinitæ quantitates numero distinctæ, & qualitates sunt diversæ inter se, & distinctæ; & inter qualitates, quas ultimo respicit dantur multæ, quæ habent oppositionem propriam; sed infinitæ individua, diversæ, distinctæ, & oppositæ causæ, indeterminatæ quæ non possunt concurrere ad vnam determinatam individuationem, & ideo Caietanus asserit, compositum non individuari in ordine ad infinita accidentia, quia compositum est vnum singulare determinatum, & infinita accidentia sunt indeterminata causa: atqui effectus determinatus non potest progredi ab indeterminata causa: ergo individuatō hæc singularis, & determinata non potest esse per ordinem ad infinita, & indeterminata principia propter proportionem, quam debet habere principiatum cum principio, aliàs causa, vel principium daret effectui, quod non habet; sed collectio illa omnium qualitatum, & quantitatum non habet esse determinatum, sed infinitum, & indeterminatum: ergo non potest esse principium huius singularis, & determinatæ individuationis; unde hæc individuatō materiæ primæ non potest sumi in ordine ad totam collectionem accidentium, præsertim quia si materia prima esset individua, hæc, & singularis per ordinem ad totam collectionem, etiam compositum hoc esset individuum per ordinem ad totam infinitam collectionem accidentium; sed hoc est omnino falsum in vestra sententia, ac proinde totis viribus negatis hoc, & asseritis per ordinem ad determinatam hæc, & individua accidentia individuari compositum: ergo materia prima non est hæc, & individua per infinitam collectionem accidentium, seu per ordinem ad illam: sequela illa maioris sic patet; quia totum esse individuationis compositi sumitur à materia prima; sed non sumitur à materia prima nisi in ordine ad accidentia, in ordine ad quæ individuatur ipsa materia prima, quia materia prima non alio modo individuatur compositum nisi dando suam ipsam individuationem, & singularem entitatem composito, eo modo quo in se habet formalissime, & non alio modo, & ideo materia prima non est principium extrinsecum, sed intrinsecum individuationis compositi: ergo si per vos formalissime materia prima individuatur in ordine ad infinitam collectionem accidentium: certe materia prima constituet compositum in esse individui, & singularis per ordinem ad infinitam collectionem accidentium, & compositum habebit suam individuationem in ordine ad talem collectionem infinitam, & indeterminatam, quod est falsissimum ut patet ex dictis; quod hoc exemplo declaratur. Nam plura obiecta non individuatur vnam visionem, præcipue si illa sunt disparata opposita, & infinita; unde vna visio, aut vna intellectio creata individua non potest repræsentare infinita obiecta disparata: ergo individuatō totius determinati, & singularis non potest esse per ordinem ad infinitam collectionem accidentium, quia sicut se habet ordo visionis ad obiecta, ita se habet ordo individuationis ad accidentia per vos.

- 46 Secunda pars illius minoris præcipue sic demonstratur, quia hæc, & individua singularis materia omnes quantitates, & qualitates ex se, & quantum est ex parte suæ individue substantiæ æque respicit sine discrimine, & differentia, & ratio est manifesta in sententia Thomistarum, quia hæc, & individua materia prima sicut non recipit accidentia immediate ratione sui, quia non recipiuntur immediate in materia prima, sed in toto composito; ita non respicit illa ratione sui, sed ratione compositi; sed hæc individua materia prima æque respicit quantum est ex se sine discrimine, & inæqualitate vlla infinitas formas substantiales, & infinita composita, ut late demonstratum manet in Physicis: ergo sine vilo discrimine, & æqualiter respicit quantitates, & accidentia reliqua infinita: ergo à nulla potius quam ab alia in particulari individuatur hæc materia prima; consequentia est evidens, quia materia prima per vos individuatur per illum ordinem ad quantitates, & qualitates; sed ille ordo materiæ primæ, quia est vnus, & indivisibilis in materia prima, non est magis ad vnā quantitatem, quam ad aliam, nec potius respicit vnā, quam aliam, sed æque omnes sine vilo discrimine, & inæqualitate: ergo non individuatur potius per ordinem ad vnā, quam ad aliam, quia non est maior ratio vnus, quam alterius: ergo per ordinem ad nullam, individuatur, sicut ipsa materia prima non potest individuari per ordinem ad vnā formam substantialem potius quam aliam, quia materia prima individuatur per ordinem, quem in se habet, & non per ordinem, quem non habet in se; sed materia prima non habet ordinem in se potius ad vnā formam, quam ad aliam: ergo non individuatur per ordinem potius ad vnā, quam ad aliam; sic similiter materia prima individuatur per ordinem quem in se habet formaliter ad accidentia; sed in se non habet ordinem potius ad hoc accidens, quam ad illud: ergo nullo modo individuatur per ordinem ad vnā potius quantitatem, quam ad aliam, ad vnū potius accidens, quam ad aliud.
- 47 Maior illa (quæ incipit: Minor prima, & præcipua) sic demonstratur; quia materia prima ex se, & ex parte sui est radix omnium illarum quantitarum, quas potest recipere; sed potest recipere infinitas, & non vnā potius, quam aliam: ergo est radix infinitarum quantitarum, & est indifferens ad illas.
- 48 Confirmatur: quia materia prima est radix quantitatum, & accidentium, & respicit illa per ordinem ad compositum, & ad formam; sed respicit infinita composita, & infinitas formas: ergo connotat infinitas quantitates, & accidentia, & est radix illorum; sed licet non connotaret infinita accidentia, nec esset indifferens ad infinita, sine dubio connotaret quam plurima, & esset radix plurimorum, ac per consequens esset indifferens ad plura accidentia solo numero distincta, quod est sufficiens ad nostrum argumentum: ergo ordo ad quantitatem non potest individuare materiam primam. Antecedens, supposita sententia contraria, meo videri est evidens; quia quantitas cum recipiatur in toto composito destructo hoc composito, destruitur hæc quantitas, & producto alio composito novo, producit alia quantitas, & hoc à principio mundi vsque ad præsentē diem; sed tunc remanet eadem materia prima, ut demonstratum est late lib. 1. *Physic. disp. de materia*

prima: ergo eadem materia prima recipit, respicit plures quantitates, est indifferens ad illas, & est radix plurimarum solo numero distinctarum.

Consequentia prima probatur, (& erit confirmatio nova præcipui argumenti in hac subsectione positi) materiam primam individuari à quantitate, esset quod hæc numero materia prima, esset hæc ratione huius quantitatis, sicut secundum aduersarios forma individuatur à materia, quia ratione huius materiæ est hæc forma; sed materia prima non est hæc ratione huius quantitatis: ergo non individuatur ab hac quantitate. Minor meo videri est evidens; quia vel materia sub quantitate habet hanc differentiam individualem, per quam distinguitur numero ab alia materia, & quam habet sub quantitate B, vel non habet illam eandem differentiam individualem: ergo materia prima distinguitur à sua differentia individuali: patet evidenter vltima consequentia. Illud, quod potest esse sine alio realiter, distinguitur realiter ab illo; sed materia prima potest esse sine hac numero differentia individuali, quam habet sub quantitate A: ergo materia prima distinguitur à sua differentia individuali, quod negant omnes Thomistæ, & nos probavimus in Logica; imo ipsi Scotistæ, qui cum Scoto dicunt, differentiam individualem distingui à natura specifica, non concedunt quod materia prima mutet differentias individuales, quia licet concedant distinctionem ex natura rei, nihilominus concedunt identitatem realem inter illas, quæ non patitur separationem earundem.

Confirmatur hoc; ideo colligitur evidenter, existentiam materiæ primæ distingui à parte rei ab ipsa in sententia Thomistica, quia materia prima mutat existentias quas habet à forma; sed materia prima secundum aduersarios habet individuationem in ordine ad quantitates: ergo si mutat quantitates, mutat individuationes; ne ergo hoc dicatur, dicendum est, quod materia prima eandem differentiam individualem habet sub quantitate A, & sub quantitate B, & sub omnibus quantitatibus: ergo materia prima non individuatur à quantitate. Probatur consequentia: illud individuatur ab altero, ex quo colligitur individuatō illius per evidentem consequentiam; sed ex hac quantitate non colligitur per evidentem consequentiam individuatō huius materiæ primæ: ergo hæc materia prima non individuatur ab hac quantitate. Maior meo videri est evidens in omni sententia; nam ideo asserunt aduersarij, quod hæc forma individuatur ab hac materia, quia ex hac materia sequitur per evidentem consequentiam hæc forma; ut est hæc materia formaliter: ergo est hæc forma, ut concedunt aduersarij, & in nostris principijs, ideo res individuatur à quantitate propria, quia evidenter colligitur, est propria entitas huius rei: ergo est hæc entitas, & non alia, & ideo colligimus, evidenter hoc agens non esse principium radicale individuationis huius effectus, quia non necessario sequitur; operatur hoc agens, scilicet Deus: ergo est hoc individuum, & ideo asserunt Thomistæ formam esse principium specificationis compositi radicale, quia ex hac forma species sequitur, necessario hoc compositum in specie, ut est forma rationalis: ergo est homo, & ratio huius est evidens; quia hic loquimur de principijs in ordine ad causandam scientiam, quæ debent esse talis conditionis,

Quaest. III. Vtrum materia signata, &c. 293

conditionis, vt ex principio necessario colligatur id, quod sequitur ex illo, & quando non sequitur necessario quærimus aliud principium, ex quo necessario sequatur, & cum quo necessario connectatur, nam ideo colligimus euidenter, animal non esse principium necessarium quantitatis, quia potest dari eadem quantitas, etiam si non detur animal, & ideo quærimus aliud principium, cum quo connectatur necessario quantitas; sed hæc materia prima cum hac differentia individuali potest esse sine hac quantitate formaliter, & radicaliter cum hac, & cum infinitis: ergo hæc numero quantitas non est principium necessarium huius materie; & idem argumentum fit de forma, quæ non potest individuari ab hac materia, quia hæc mea forma rationalis eadem cum eadem differentia individuali poterat esse sub quacunque materia prima, & respicit omnes materias primas æqualiter: ergo hæc materia prima non est principium intrinsecum necessarium, & radicale individuationis huius forme. Antecedens meo videri est evidens, vt constat clare in nutritione, ratione cuius idem animus rationalis informat materias aliorum compositorum: ergo poterat succedere, quod illa materia; quæ acquiritur per nutritionem esset sub forma sanguinis materni, & disponderetur in prima generatione; sed materia, quæ acquiritur per nutritionem est distincta ab illa, quam informat animus in prima productione: ergo idem numero animus potuit esse sub diversis materijs numero distinctis: ergo non individuatur ab illis.

¶ Dices, quod materia prima præcisa quantitate, manet eadem negative, non autem positive, quod ita explicant Capreolus, & Bannes, in materia enim prima aiunt dari duplicem vnitatem, vnam quam vocant negativam, & quam semper retinet materia sub diversis formis substantialibus, quia eadem materia prima quæ est sub forma viventis, fuit sub forma embionis, & erit postea sub forma cadaveris, & hanc vnitatem habet materia prima per ordinem ad collectionem omnium quantitatum, & dimensionum, quarum radicaliter est capax; aliam vnitatem considerant, positivam quatenus materia prima secundum individuationem positive pertinet ad speciem naturæ humanæ in tali individuo, scilicet Petro, tanquam pars essentialis illius, & hæc vnitatem sumitur per ordinem radicalem ad hanc quantitatem Petri, quæ quantitas tantum se habet, vt terminus ad individuationem Petri, quia variata hæc quantitate, non manet materia sic positive vna numero, eo quod iam non pertineat ad hoc numero compositum, sed ad aliud alterius speciei, & sic non est eadem numero positive, sed distincta numero positive.

¶ Sed licet iam supra refutata maneat hæc solutio, nihilominus sic insurgo primo, contra illam: ergo materia prima ratione forme substantialis est positive hæc: patet consequentia. Ratione illius est positive hæc materia prima, ratione cuius pertinet ad hoc individuum humanum, & non ad aliud; sed ratione forme Petri pertinet ad hoc individuum humanum: ergo ratione forme substantialis Petri est hæc positive materia prima, quod negant adversarij contra Durandum. Maior est solutio adversariorum: probatur minor, ratione illius pertinet materia ad hoc individuum Petri, ratione cuius est impossibile quod non pertineat ad illud, & quo posito, etiam si mutentur alia, ne-

cessario pertinet ad hoc individuum, & non ad aliud; sed hoc totum habet materia ratione forme substantialis: ergo forma substantialis est id ratione cuius materia prima est hæc positive. Maior meo videri est evidens, quia illud est ratio formalis, & ultimum constitutivum alicuius, quo posito in subiecto, vel quasi subiecto, & ablato quocunque alio, ponitur effectus, vel constitutum; ideo enim colligimus euidenter, animum rationalem esse constitutivum hominis ultimum, quia posito animo rationali in subiecto, quocunque ablato, vel non posito, poneretur homo, & contra eum, qui diceret, materiam primam ultimo constituere hominem, quatenus ordinatur ad quantitatem, non esse alius modus argumentandi, nisi quia posito animo rationali in materia (& loquor de materia sibi naturali) etiam si non ponatur quantitas, erit homo; probatur minor, posito animo rationali Petri in hac materia, etiam si per possibile, aut impossibile, non poneretur quantitas, materia prima positive pertineret potius ad hoc individuum humanum Petri, vt pars essentialis illius, quam ad aliud alterius speciei; sed ratione illius materia prima est hæc positive, ratione cuius ita pertinet ad hoc individuum potius, quam ad aliud: ergo materia prima ratione forme substantialis est hæc numero positive. Maior meo videri est evidens, quia tunc materia prima pertinet potius ad hoc individuum, quam ad aliud, quando componit potius hoc individuum, quam aliud; vt explicant adversarij in sua solutione; sed tunc componeret potius hoc individuum, scilicet Petrum, quam aliud: ergo pertineret positive potius ad hoc individuum, quam ad aliud.

SVBSECTIO III.

Aliter confirmatur supradicta ratio.

¶ Via materia prima per se primario, & ratione sui habet propriam individuationem; sed non respicit, nec connotat ratione sui per se accidentia, quantitatem nimirum, qualitatibus, & reliquis accidentibus determinatam, & affectam; sed mediate, & ratione alterius compositi nimirum: ergo materia prima non habet suam, individuationem per ordinem ad accidentia. Maior est certa, quia omne quod datur à parte rei per se, & necessario est hoc singulare, & individuum, vt in Logica demonstratum manet, quia quando alicui per se, & primario repugnat oppositum, alterum oppositum per se, & primario illi convenit: sed rei existenti à parte rei per se, & primario repugnat esse universale, quod est oppositum singularis: ergo per se convenit esse singulare; sed materia prima vere, & per se existit à parte rei: ergo materia prima vere per se primario, & ratione sui habet individuationem propriam, præcipue quia individuat in sententia Thomistica neque realiter, neque ex natura rei distinguitur à prædicatis essentialibus, quæ per se, & primario conveniunt materie primæ: ergo per se, & primario convenit materie primæ individuat, & singularitas.

¶ Minor prima est certissima in sententia adversariorum, quia materia prima respicit accidentia ratione compositi, quia accidentia non sunt actus materie primæ ratione sui, nec recipiuntur in materia prima immediate, & directe, ac primario, sed in toto composito directe ac primario: ergo

Q 3 accidentia

accidentia sunt actus indirectus, & secundarius respectu materiae primae, sed eo modo respicit materia prima aliquem actum, quo recipit ipsum, quia materia prima eo quod in sententia Thomistarum est pura, tota, & adaequate potentia passiva, & receptiva, omnem actum quem respicit, respicit in ordine ad recipiendum, & eo modo quo potest recipere, sed materia prima non potest recipere directe, primario, & immediate ratione sui actum accidentalem, sed ratione totius compositi indirecte, secundario, & accidentaliter ratione totius; ergo similiter non respicit ratione sui immediate, directe, & primario actus accidentales, accidentia nimirum, v.g. quantitatem, qualitates, & &c.

55 Consequentia prima, & praecipua est evidentior; quia omne praedicatum per se primario, & immediate conveniens alicui subiecto, non potest sumi per ordinem ad aliquid, quod per accidens secundario indirecte convenit tali subiecto, ut videre est in relationibus, quae in vestra sententia non multiplicantur ad multiplicationem terminorum materialium, neque per ordinem ad illam, quia talis multiplicatio per accidens secundario, indirecte, & non primario, ac per se respicitur a relationibus; multiplicantur autem individualiter per ordinem ad terminos formales, quos per se primario, directe, & immediate respiciunt relationes. Item specificatio materiae primae, seu ratio specifica illius non accipitur ab ipsa in ordine ad accidentia, sed potius in ordine ad formam substantialem, quia specifica ratio materiae primae est ratio per se primario, & immediate conveniens materiae primae, & accidentia non respicit per se, & primario materia prima, sed formam substantialem. Item visio beatifica in sententia Thomistarum non specificatur a creaturis, quae videntur in Deo; sed ab essentia divina, alias visio non esset supernaturalis, & tota ratio est, quia visio beatifica non respicit tanquam obiectum primarium, sed potius secundarium creaturas, sed solum Deum; ergo eo modo debet esse terminus ordinis alicuius praedicati, quo est ipsum praedicatum, quare si convenit alicui aliquod praedicatum intrinsecum per se primario, & directe, etiam terminus talis ordinis debet per se primario, & immediate respici a tali re, ut sumat illud praedicatum, quia inter terminum, & relationem transcendentalem debet dari proportio in eodem ordine; unde si relatio est per se, aut praedicatum terminus talis praedicati, & ordinis, debet esse per se, & si terminus est per accidens, & secundarius, non potest sumi ab eo praedicatum per se.

56 Exemplo clarissimo demonstratur; visio corpora, quae terminatur ad panem, & hostiam, antequam consecratur post consecrationem permanet eadem numero visio, nec destruitur prima, & resultat alia numero, & ratio est evidens, quia licet destruat substantia panis individua, non destruantur haec accidentia numero, a quibus per se haec individuatio visionis sumitur, & non a substantia panis, nec ordinem ad illam, quia sola haec accidentia primario per se immediate, & directe respiciuntur; haec autem substantia non per se primario, sed per accidens, indirecte, & secundario respicitur; sed haec numero materia prima quatenus haec & individua non primario per se respicit accidentia ratione sui directe, sed potius indirecte per accidens, & ratione alterius, scilicet compositi: ergo non accipit suum esse indivi-

duum per ordinem ad accidentia, sed potius per ordinem ad suum proprium esse, &c.

Declaratur amplius, essentia hominis, v.g. non sumitur in ordine ad risibilitatem, neque in ordine ad suas proprietates, sed potius in ordine ad id, quod primario illi convenit: ergo similiter neque individuatio materiae, neque totius compositi potest sumi in ordine ad propria accidentia, quae secundario, & non primario eo quod accidentia sunt, conveniunt materiae, & composito.

Tandem; quia totum compositum tam absolutum est in essentia, quam in individuatione, eo quod individuatio in omnibus sequitur essentiam, quia est actus immediatus contrahens essentiam, contrahens enim, & contrahibile sunt in eodem ordine; unde si species ultima alicuius entitatis, ita est absoluta, ut nullo modo accipiat suum esse per ordinem ad aliud, neque differentia individualis recipit suum esse similiter per ordinem ad aliud, ut videre est in albedine; quae quia non recipit suum esse specificum per ordinem ad aliquod obiectum, non recipit suum esse individuale per ordinem ad obiectum; è contra vero, quia visio recipit suum esse essentiale per ordinem ad obiectum, etiam recipit suum esse individuale in ordine ad obiectum; sed totum compositum, v.g. homo non recipit suum esse specificum per ordinem ad accidentia, sed potius per ordinem ad formam substantialem: ergo similiter homo non accipit suum esse individuale substantiale per ordinem ad accidentia, sed potius per ordinem ad formam substantialem.

SUBSECTIO IV.

Confirmantur amplius dicta, & declarantur.

Quia singularitas, & individuatio Petri, v.g. 59 quae nihil aliud est, quam haecceitas, seu petitas illius non distincta ex natura rei ab essentia hominis, est singularitas substantialis, & a parte rei vera, & realis substantia, quia identificatur vere, & realiter cum essentia Petri; scilicet cum humanitate seu cum esse hominis; quod vere, & absolute res, & substantia est: ergo illa singularitas, seu individuatio completa est absoluta, & non respectiva singularitatis, quod & adversarij concedunt; nam faterentur ipsi, individuum completum non individuari ab ordine ad aliquod, quia in se absolutissima entitas est, & ratione naturali evidenter patet. Nam singularitas Petri est substantia completa a parte rei, & distinguitur ab individuatione huius relationis, huius actionis, & huius praesentiae, & exterorum relativorum transcendentia, quia relativa transcendentia individuatur per respectum ad terminum suae relationis transcendentis: ergo singularitas Petri, quae absoluta est, & non relativatranscendentaliter, non individuabitur ab ordine, vel respectu ad aliud a se distinctum, sed per se ipsum, & in ordine ad se est singularis sine ordine ad aliud, quia non est relativus transcendentaliter in ordine ad aliud, & idem est in Angelis, nam Gabriel non est talis, Angelus per ordinem ad aliud a se distinctum, quia in se non est respectivus transcendentaliter, ex eo quod substantia completa singularis est, quae

quæ ut talis semper est absoluta entitas in sua singularitate sine vilo ordine, & respectu ad aliud, & ratio à priori evidens est, quia eo modo, quo est essentia communis specifica, debet esse differentia individualis illius; tum quia differentia est quasi actus; & ratio communis ut potentia: tum quia illa est contrahens, & illa contrahibilis; actus enim, & potentia, contrahens, & contrahibile debent habere proportionem; unde quia actio ut sic est relativa transcendentalis; ita singularis actio debet esse similiter relativa transcendentalis; sed essentia hominis, & cuiuscunque substantiæ completa, v. g. homo ut sic, Angelus ut sic, &c. sunt essentiæ absolutæ, & minime relativæ transcendentaliter: ergo talibus essentis correspondent individuationes substantiales completæ absolute sine aliquo ordine transcendentali ad aliud, ita ut minime sumatur talis differentia individualis per respectum, seu ordinem ad illud; sicut quia eadem essentia hominis, ut sic, vel Angelus ut sic est substantia, Petreitas, vel Gabrieleitas, quæ sunt differentie contrahentes hominem, & Angelum, sunt substantiales, & non accidentales; e contra vero, quia albedo ut sic est accidens, correspondet illi differentia individualis, quæ non sit substantialis, sed accidentalis: ergo eodem modo, quia homo ut sic, & Angelus ut sic sunt essentiæ absolute sine relatione transcendentali, aut sine eo quod accipiant prædicata essentialia specifica per respectum ad aliquod accidens, Petreitas, & Gabrieleitas, quæ sunt differentie individuales correspondentes illis, erunt absolute singularitates sine ordine transcendentali à paritate rationis, & sine eo quod accipiant suum esse individuum; & singulare per respectum ad aliquod accidens, præcipue quia ut probatum est *disp. 1.* dum egimus de *Obiecto Metaphysice*, nulla substantia completa dicit ordinem, seu respectum ad accidens, uti est quantitas, quia res superioris ordinis non dicit relationem ad rem inferioris ordinis, videantur ibi late dicta: ergo singularitas substantialis Petri non potest sumi per ordinem transcendentalē ad hanc numero quantitatem.

Tunc sic, si materia prima, quatenus est principium intrinsecum individuationis Petri, per vos connotaret quantitatem, vel diceret ordinem ad illam, sumeretque individuationem per respectum ad ipsam, sequeretur evidenter, ipsam singularitatem completam Petri dicere ordinem transcendentalē ad quantitatem, sumereque suam individuationem per respectum ad ipsam; sed hoc est absurdum ut probatum manet: ergo absurdum est id, ex quo sequitur necessario hoc per evidentem consequentiam; sequela sic probatur manifeste, quia quotiescunque principium aliquod intrinsecum quatenus tale, & quatenus constituit ipsum principium, constituit per se ipsum, & ipsum respicit aliud per ordinem, connotationem, seu respectum transcendentalē, tale principium quatenus tale est, habet proprium esse per connotationem eandem, & per ordinem transcendentalē ad ipsum, ad quod refertur principium; sed materia prima quatenus principium est singularitatis, & individuationis Petri, v. g. habet suum esse per ordinem ad quantitatem: ergo ipsa singularitas Petri, quæ principium est à tali principio, constituiturque ab ipso, habebit sine dubio suum esse per con-

notationem ad quantitatem, & in ordine ad ipsam. Minor, & consequentia sunt evidentes: maior sic demonstratur, nam quia principium huius concreti, scientis, v. g. quod non est aliud, nisi scientia, & principium huius intellectivi formaliter, cuius principium intrinsecum sine dubio est intellectus, dicunt ordinem transcendentalē ad obiectum etiam sciens, & intellectivum, quæ sunt concreta constituta per illa principia, dicunt eundem ordinem, & specificantur ab obiectis, & accipiunt suum esse ab illis; sicut & principia eorundem. Item, quia unio materiæ ad formam ordinatur essentialiter ad formam, ipsa materia ut unita reduplicative, quæ constituitur formaliter per unionem dicit ordinem ad formam: ergo quotiescunque aliquod principium intrinsecum constitutum per proprium esse aliquius entis, habet suum esse per ordinem ad aliquem terminum, etiam principiatum per illud habet suum esse per ordinem ad eundem terminum; & ratio est manifesta, quia quidquid habet principium quatenus tale, communiceat principiato, & principiatum habet ipsum esse principij, quia principium exhibendo proprium esse principiato constituit illud: sed principium habet proprium esse per ordinem ad terminum: ergo principiatum habebit esse per eundem ordinem ad terminum.

Quod vergetur amplius in materia, de qua agimus, nam si individuum solum habet esse individui per vos à materia, & non à forma, nec ab unione: ergo solum habebit esse individuum, & singulare quatenus tale eo modo, quo principium adæquatum, & solum intrinsecum talis esse habet: sed materia prima est adæquatum principium talis esse individui formalissime, & habet suam individuum differentiam solum per ordinem ad quantitatem, &c. ergo etiam Petrus, v. g. quatenus talis habebit suum esse solum per ordinem ad quantitatem, &c. quod ut vidimus est absurdum.

Sed demus, quod compositum accipiat suam individuationem per ordinem ad aliud distinctum à se distinctione excludentis ab excluso, nihilominus non poterit sumere illud esse in ordine ad quantitatem, & accidentia: ergo falsa est sententia Adversariorum. Antecedens sic probatur, quia individuatō, & singularitas substantiæ completæ est substantialis; sed esse substantiale quatenus tale est, non potest sumi in sua prima constitutione per ordinem ad accidens: ergo singularitas, & individuatō substantiæ completæ quatenus talis non poterit sumi in ordine ad quantitatem quæ verum, & proprium accidens reale est. Minor sic probatur, quia quod prius est, non dependet à posteriori, sed substantia est prior accidente in omni genere: ergo singularitas compositi, quæ vera substantia est, non constituitur per ordinem ad accidens, neque dependet ab accidente tanquam à termino extrinseco; nam id, quod constituitur per ordinem ad aliud, dependet extrinsece ab ipso, ut videre est in potentia respectu obiecti, & in relatione respectu termini; sed substantia non potest dependere extrinsece ab accidente primario, & per se, quia est prior omni accidente, alias substantia esset simpliciter posterior, & accidens esset prius simpliciter; unde esset prior substantia, & non esset prior; esset prior, ut supponimus; non esset prior, quia esset posterior; esset posterior propter hanc rationem,

rationem, quia omne principium, siue sit intrinsecum, siue extrinsecum est prius principiato. De intrinsecis patet: materia enim prima, & anima rationalis sunt principia intrinseca hominis, & sunt priores natura homine ipso; terminus est principium extrinsecum relationis prædicamentalis, & causa efficiens est principium extrinsecum effectus, & quia principia licet extrinseca, sunt priora effectu, & relatione; nam relatio non resultat, nisi prius ponantur fundamentum, & terminus, de causa efficiente evidens est: ergo omne principium siue sit intrinsecum, siue extrinsecum, erit prius principiato; sed quantitas est principium extrinsecum individuacionis, & constitutionis singularitatis materie primæ, & compositi; nam illud est principium extrinsecum alicuius in ordine ad quod intrinsece constituitur principiatum, & ideo terminus est principium extrinsecum relationis, & obiectum potentie, quia in ordine ad illa constituuntur in sua prima constitutione relatio, & potentia; sed in prima sua constitutione quatenus singularis est materia prima, & quatenus primo, & per se est principium individuacionis compositi, constituitur per ordinem ad hanc numero quantitatem, & per connotationem ad ipsam: ergo hæc numero quantitas est principium constitutionis materie primæ; sicut terminus est principium constitutionis relationis.

Dices, quantitatem esse priorem intentione, & sic posse esse principium extrinsecum individuacionis materie primæ.

72 Contra primo: ergo quantitas est finis materie primæ, & compositi substantialis: sed hoc est summum absurdum: ergo non potest esse prior in intentione, quam ipsa materia prima. Prima illa consequentia sic patet; quia finis est prior in intentione, & media sunt posteriora eadem intentione, quia media ordinantur ad consequutionem illius, quod primo intenditur, & ideo media ordinantur ad finem, quia sunt rationes, quibus consequitur finis primo intentus, v. g. beatitudo nostra supernaturalis est prior in intentione, quam operationes virtutis, quia est finis consequendus per illas, & ad quem omnis operatio virtuosa dirigitur ut per illam talis beatitudo consequatur, & in Medico sanitas infirmi est prior in intentione omnibus medicinis, quia est finis illarum, ad cuius comparationem ordinantur omnes; vnde id, quod fuerit prius in intentione respectu alicuius, erit finis illius; sed materia prima comparata cum hac numero quantitate est posterior in intentione, & quantitas est prior in intentione: ergo quantitas est finis materie primæ, & compositi substantialis, & materia prima, & compositum erunt media ordinata ad hanc numero quantitatem. Illa minor prima sic probatur: omnis finis ex natura rei est perfectior medijs ordinatis ad illum ex natura sua, v. g. materia, & forma sunt media respectu compositi, & sic compositum est perfectius ipsis; omnes creaturæ sunt media respectu Dei, & Deus est finis omnium creaturarum, quem quis non videat infinita perfectione superare omnes creaturas; Item homo secundum illud Psalmi; *omnia subiecisti sub pedibus eius, volucres cali, pisces maris, &c.* est finis omnium, tam vegetabilium quam sensitivarum creaturarum &c. & ideo est perfectior omnibus illis: ergo omnis finis ad quem ex natura sua ordinantur media, ut ab ipso acci-

pian sunt esse, est perfectior omnibus illis ad talem finem per se primario ordinatis: sed per vos individua substantia completa quatenus talis ordinatur primario, & per se ad quantitatem; &c. ut ab ipsa tanquam fine, & termino, & ab ordine ad ipsam accipiat suum esse singulare substantiale: ergo quantitas erit perfectior simpliciter quam compositum substantiale individuum: sed hoc est summum absurdum; ergo summum absurdum est dicere substantiam completam compositam, v. g. Petrum, ita primario, & per se ordinari ad quantitatem, & cetera accidentia, ut per ordinem ad illa accipiat suam individuacionem substantialem.

73 Secundo contra, quia materia prima, & compositum substantiale sunt priora in intentione, quantitate, & omnibus accidentibus: ergo iterum quantitas non potest esse prior in intentione ipsa materia prima, & composito: hæc consequentia sic patet evidenter; quia idem non potest esse prius, & posterius in eodem ordine, alias sequeretur esse prius, & non prius, posterius, & non posterius simul in eodem ordine, ac proinde in ipso ordine idem esset, & non esset simul, quod est contra evidentissimum illud axioma, impossibile est idem simul esse, & non esse; illa autem sequela sic patet, quia id quod est prius, non est posterius, & id quod est posterius, non est prius: ergo si idem esset prius, & posterius in vno, eodemque ordine: ergo in eodem ordine idem esset prius, & non prius, quod etiam exemplis illustratur. Nam in divinis, quia Patet æternus est prior origine filio, & quia omnis causa est posterior origine filio, & quia omnis causa est prior natura suo effectu, non potest esse posterior natura eodem: ergo in eodem ordine non potest esse idem prius, & posterius. Antecedens primum sic probatur; quia omnia accidentia habent in vestra sententia pro principali Analogato substantiam, imo ideo habent esse accidentia, ut deserviant substantiæ, tanquam aliquid illius, à quo à priori dependent absolute, & simpliciter ad ipsumque ordinantur, ita ut si impossibilis esset substantia impossibilia essent accidentia; quia totum suum esse habent propter substantiam, & ita conservantur, & existunt cum maxima dependentia ab illa, ideoque vocantur entis entia, ad ipsamque substantiam, tanquam ad finem ultimum ordinantur, quod expresse protulit Aristoteles in metaphysica agens de substantia, & de ordine, & attributione accidentium ad illam his verbis: non vero si quispiam, & his illud accommodatum debet indicare substantiam, finem ultimum eorum, quæ accidentia dicuntur, & capite de Substantia in Logica aperte significat accidentia ordinari ad substantiam tanquam ad mensuram illorum. Idem sentit D. Augustinus in categoria de substantia, ubi asserit, substantiam esse finem propter quem habent esse accidentia, & esse ultimum terminum ad quem diriguntur, & ordinantur omnia illa D. August. & Aristotelem sequuntur omnes Doctores, tam Theologi, quam Philosophi in hoc omnes unanimi consensu conspirantes, à quorum autoritate discedere nefas debet iudicari, cum tantum pondus autoritatis evidenti, ac clarissime rationi nitantur, quia perfectio substantiæ excedit nimium quantitatem accidentia, accidentiaque ex natura sua deserviunt substantiæ ut ipsam circumflectant, ab ea serviant substantiæ ut ipsam circumflectant, ab ea que dependant in esse, fieri, & conservari, quodum

Quaest. III. Vtrum materia signata, &c. 297

rum simpliciter dependentia à priori evidentissimè indicat, & convincit, non propter aliam rationem habere esse accidentia, nisi propter substantiam, ad cuius servitium ordinantur, ac proinde evidenter colligitur naturam ideo tribuisse esse accidentibus, quia primo intenderat substantiam; unde substantia finis sine dubio erit primo intentus; accidentiaque quasi media ad ipsam; ergo substantia est prior intentione, quam accidentia, quæ ordinantur ad talem substantiam, tanquam ad finem: ergo in eodem ordine intentionis non possunt esse accidentia priora substantia, quia idem non potest simul esse prius, & posterius in eodem ordine causæ, alias esset prius, & non prius, ut diximus, & erit finis, & non finis, quod est summum absurdum.

74 Secundo idem probatur quod supra; nam si accidens, v. g. hæc numero quantitas esset principium extrinsecum, id est terminus ordinis transcendentalis, per quem constituitur primò materia prima in esse singularis, existentiæ materiæ primæ esset posterior existentia quantitatis, unde prius existeret quantitas, quam materia prima, quod quam sit absurdum ipsa experientia evidenter convincit; Quod autem si existentia esset prior, existeret prius, patet manifeste. Quia nihil aliud est existere prius alio, nisi prius habere existentiam, quam aliud; sed in illo casu quantitas haberet prius existentiam, siquidem prior esset existentia huius, quam illius: ergo in illo casu prius existeret quantitas, quam materia prima. Inconveniens illud primum sic probatur: quia quantitas existentia esset principium existentia singularis materiæ primæ; sed omne principium est prius principiato: ergo existentia quantitatis esset prior existentia singularitatis materiæ primæ, quia existentia quantitatis est principium, in ordine ad quod sumit suum esse singularitatis existentia materiæ primæ, seu existentia singularis ipsius. Hæc maior sic probatur: quia accessorium sequitur principale, & modus sequitur modum, cuius modus est; sed existentia est modus essentia; & accessorium respectu illius: ergo debet sequi essentiam in sua constitutione; atqui singularitas materiæ primæ habet pro principio individuationis extrinsecum hanc numero quantitatem, cum in ordine ad ipsam accipiat suum esse: ergo existentia singularitatis; seu individuationis materiæ primæ sumitur in ordine ad existentiam quantitatis, unde de existentia quantitatis erit principium existentia singularitatis materiæ primæ; præcipue quia non est maior ratio, quod singularitas materiæ primæ sumatur in ordine ad quantitatem, & existentia singularitatis illius non sumatur in ordine ad existentiam singularitatis quantitatis, quod exemplo evidentissimo patet; nam quia essentia relationis, v. g. Paternitatis sumitur in ordine ad filium vel ad genitum: eodem modo existentia paternitatis sumitur in ordine ad existentiam filij, vel geniti, & quia existentia paternitatis sumitur in ordine ad existentiam illius termini, existentia geniti, vel filij est principium existentia paternitatis; unde prior est existentia geniti existentia paternitatis, ac proinde prius existit genitum, quam paternitas, quia ex fundamento existente, & termino existente resultat illa; sed similiter singularitas materiæ primæ sumitur in ordine ad quantitatem: ergo existentia singularitatis materiæ primæ sumitur in ordine ad existentiam quantitatis.

R. P. Ideph. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. I.

tis, & sic existentia quantitatis erit prior existentia materiæ primæ; sed non erit prior in intentione, ut probatum est: ergo erit prior designatione: ergo prius existeret quantitas, quam materia.

75 Tercio probatur idem cum P. Hurt. ad hominem contra Caietanum, quia idem Thomistæ affirmant, & Caietanus cum illis quantitatem, & omnia accidentia individuari in ordine ad subiectum: ergo subiectum non individuatur in ordine ad quantitatem, quia committeretur circulus; nam inquirendo individuationem materiæ recurrit ad singularitatem quantitatis; de hac autem rogatus confugit ad singularitatem materiæ: eodemque revolveris; rogo igitur rationem huius individuationis; quæ si est à substantia huius materiæ: ergo iam universalitas materiæ non singularizatur per quantitatem, quod si per eam singularizatur: ergo quantitas non singularizatur per materiam, quia materia per te totam singularitatem suam mutuatur à quantitate; unde ergo quantitas habet individuationem? quorsum ergo affirmas omne accidens individuari à subiecto?

76 Deinde si materia accipit intrinsecam individuationem in ordine ad quantitatem, non poterit eidem quantitati ullam individuationem communicare, nisi quam ipsa ab eadem accipit quantitatem: ergo quantitas non individuatur à suo subiecto, sed à se ipsa præcipue, quia si quantitas individuatur à subiecto: ergo subiectum communicat quantitati propriam suam individuationem subiecti: ergo quando eadem materia prima accipit individuationem à quantitate, recuperat eam, quam illi tribuerat: ergo recuperat materiam suam singularitatem, de hac rogo quid sit?

77 Argumentor principaliter, quia materia prima respicit tanquam primum terminum suæ relationis formam substantialem, & tanquam secundarium accidentalem, v. g. hanc numero quantitatem: ergo suam singularitatem potius sumit in ordine ad formam substantialem, quam in ordine ad quantitatem, potiusque constituitur in suo esse singulari per ordinem ad hanc numero formam, quam ad hanc numero quantitatem; hæc consequentia sic demonstratur; quia constitutio primaria alicuius primarij entis debet sumi necessario in ordine ad primum obiectum, seu terminum, quam in ordine ad secundarium, & in obliquo connotatum; sed singularitas materiæ primæ quatenus singularitas substantialis, constitutioque illius est primaria constitutio primarij entis, & hæc numero forma est primum obiectum, seu primarius terminus, & hæc numero quantitas est secundarius terminus: ergo constitutio materiæ primæ in esse substantia singularis, & individua tanquam constitutio primarij entis (substantia enim comparata cum accidenti est, & vocatur merito primum ens, accidens vero est secundarium, & sic constitutio substantia est constitutio primarij entis) debet necessario sumi ab ordine, & connotatione ad hanc numero formam substantialem potius, quam in ordine ad quantitatem, supposito quod materia prima debeat sumere suam individuationem in ordine ad aliud, quod an verum sit, postea videbitur: hæc maior sic probatur, quia scientia divina respicit ut primum obiectum Deum, & secundarium creaturas, minime constituitur in esse sapientis per connotationem ad obiectum secundarium, sed potius per connotationem ad obiectum

P p ctum

Deum primum, quod est Deus, & quia charitas respicit ut obiectum primum Deum, & secundarium creaturas, non constituitur in esse charitatis per ordinem ad creaturas primum, & per se, sed potius per ordinem ad Deum, & sic vocatur & est virtus Theologica, id est virtus agens de Deo, cuius totum suum esse tendit in illum, & visio beatifica tendit in Deum ut in obiectum primum, à qua tendentia constituitur primum in esse beatitudinis, & visionis beatificæ, & non per ordinem ad creaturas, quæ sunt obiectum secundarium talis visionis, alias primum, & formaliter non esset beatitudo, quæ ex sua intrinseca ratione petit esse consequentem formalem ultimi finis, qui est Deus. Tandem intellectus habet pro obiecto primum ens reale, & pro obiecto secundario ens rationis, de quo nullus potest dicere, quod specificetur, & sumat suum esse primumque constituitur per ordinem ad ens rationis, & non ad ens reale, quod est primum obiectum.

78 Et ratio evidens à priori est, quia constitutio primaria alicuius relativi transcendentalis debet esse per primariam relationem, & per primariam constitutionem, quia constitutio est per id, quod datur in constituto, vel per id, quod pertinet ad illud: ergo primaria constitutio debet esse per id, quod primum est in constituto, & per id, quod primum pertinet ad ipsum; sicut v.g. quia constitutio hominis in esse hominis est primaria tam physice quam metaphysice, est per id, quod primum reperitur in constituto, metaphysice per animal, & rationale, physice per materiam, & formam rationalem, de quibus prædicatis tam physiceis, quam metaphysiceis, nullus potest dubitare, quod primo reperiantur in homine, & ratio est, quia sicut se habet id, quod est in constituto ad constitutionem ut sic, ita se habet, quod primum est in constituto ad primariam constitutionem illius, sicut quod secundario reperitur in constituto ad secundariam constitutionem; sicut albedo, quia secundario reperitur in homine, secundario constituit ipsum: ergo quod primum reperitur primario constituit, & primum pertinet ad primariam constitutionem, alias nihil esset à quo primum aliquid constitueretur: nam vel esset, quod reperitur in subiecto ut sic, & hoc non, quia hoc constituit ut sic, vel esset quod secundario reperitur in constituto, & hoc etiam non, quia pertinet ad secundariam constitutionem, & per vos non primum constituit quod primum reperitur in constituto: ergo nihil est, quod possit id primum constituere, quia non est medium inter esse ut sic in constituto primum esse, & secundario existere in ipso: ergo ne hoc absurdum sequatur, videlicet quod nihil primum constituat, alias nulla erit, & nihil primum constitutum, quod est absurdum, & contra evidentem experientiam, dicendum est primum constitutum constitui per id, quod primum est in constituto, & primum pertinet ad ipsum; sed in materia prima, quæ constituta est in esse singularis primum est connotatio ad formam substantialem, quam connotatio ad formam accidentalem, ut est quantitas. Item primum pertinet ad materiam primam formam substantialem, & secundario pertinet forma accidentalis, quæ quantitas est: ergo primaria constitutio materie primæ inesse individue substantialiter sumitur in ordine ad formam substantialem, quam in or-

dine ad formam accidentalem, qualis est quantitas.

Confirmatur, id quod in executione est primum, & principalius, est etiam in intentione primum; sed forma substantialis in executione, & dum actu existit, est primaria, & principalior ad individuationem compositi: ergo in intentione est etiam primaria, & sicut quantitas in executione est secundaria; sed materia prima debet sumere suam individuationem ab eo, quod est primum, & non ab eo, quod secundarium est, tam in intentione, quam in executione: ergo debet sumere illam à forma substantiali, & non à quantitate.

SVBSECTIO V.

Ultimum argumentum principale ponitur, & quidem efficacissimum in hac materia.

Ultimo argumentor sic, & ante probationem 79 adverto, quod in sententia Thomistica materia prima non est immediate, ac primum causa activa, vel passiva quantitatis, quia neque efficit neque recipit quantitatem, quia quantitas recipitur in toto composito, & sic vel producitur ab illo, vel à generante, quod probabilius iudicant Thomistæ, ex quo sequitur aliud maxime notandum, quod in illorum sententia materia prima prius respicit formam substantialem, quam quantitatem, tam ordine intentionis quam executionis, quia formam substantialem respicit per se tanquam finem, & primum; formam autem accidentalem secundario, & per accidens. Tunc sic argumentor, Materia prima respicit prius hanc formam equi, quam hanc quantitatem: ergo non est hæc materia ratione huius quantitatis. Probatur consequentia; materia pro illo priori pro quo respicit hanc formam equi, & pro quo non intelligitur respicere hanc quantitatem, est hæc formaliter: ergo non est hæc ratione quantitatis. Antecedens probatum est iam, quia materia prima respicit hanc formam equi ut causa illius: sed omnis causa propter talis, est singularis, & individua: ergo materia prima pro illo priori, pro quo respicit hanc numero quantitatem, est hæc singularis, & individua, & ita intelligitur: ergo non ratione quantitatis. Probatur consequentia, omne illud, quod pro aliquo priori habet effectum aliquem formalem, vel quasi formalem, non potest habere illud ab aliquo posteriori, quod non intelligitur pro illo priori; sed materia prima pro illo priori pro quo respicit hanc formam substantialem, habet effectum formalem singularitatis, & individuationis, & quantitas est posterior, & non intelligitur pro illo priori: ergo materia prima pro illo priori non habet effectum formalem singularitatis, & individuationis à quantitate: ergo est individua ratione sui.

Dices, quod materia prima pro illo priori respicit quantitatem virtualem, licet non respiciat quantitatem formalem.

Sed contra primo, quantitas virtualis est eadem materia prima ut explicant adversarij; sed materia prima est hæc ratione quantitatis virtualis: ergo est hæc ratione propriæ entitatis, quod maxime abhorrent adversarij. Maior est sententia adversariorum, ut dictum est, & etiam minor;

Quaest. III. Vtrum materia signata, &c. 299

minor: consequentia inferitur manifeste, & potest probari ex simili in alio argumento, vt si aliquis, v.g. mihi negaret, quod hoc album non constituitur per hanc qualitatem, & praeterea assereret hoc album constitui per hanc albedinem; & hanc albedinem esse qualitatem hanc, manifeste probarem intentum hoc modo: Hoc album per te constituitur per hanc albedinem; sed hanc albedo per te est hanc qualitas: ergo hoc album constituitur per hanc qualitatem. Similiter formatur argumentum, hanc quantitas virtualis per te est entitas materiae primae; sed per te hanc materia prima constituitur in ratione singularis, & individuatur per hanc quantitatem virtutalem: ergo materia prima constituitur in ratione singularis, & individuatur per entitatem ipsam materiae primae.

81. Contra secundo: ergo materia prima est individua ratione totius compositi: patet consequentia. Materia prima est individua ratione quantitatis radicalis, seu virtualis; sed quantitas radicalis est totum compositum: ergo ratione totius compositi materia prima est hanc, & individua. Probat minor, illud est quantitas radicalis, & virtualis, quod est causa quantitatis formalis; sed in sententia contrariorum causa quantitatis formalis est totum compositum: ergo totum compositum est quantitas virtualis, seu radicalis: ergo principium radicale est totum compositum substantiale, quod negant aduersarij, & nos intendimus. Confirmatur, principium distinctionis mere numerallis conuenit formaliter quantitati secundum aduersarios, & ratione illius conuenit causae, & principio quantitatis formalis; sed causa, & principium quantitatis formalis secundum illos est totum compositum substantiale: ergo toti composito substantiali conuenit esse principium distinctionis mere numerallis.

82. Confirmatur, quia prius materia est hanc forma equi virtualiter quam hanc quantitas: ergo adhuc est hanc materia prima positive ratione formae substantialis; antecedens est evidens: illud est prius virtualiter aliqua causa, quod prius respicit; sed prius respicit materia prima hanc formam equi virtualiter quam hanc quantitas: ergo prius est materia prima hanc forma equi virtualiter, quam hanc quantitas virtualiter. Maior est evidens, quia in tantum dicitur causa virtualiter effectus in quantum continet, & respicit effectum producendum: ergo si prius respicit hunc effectum, quam illum, erit hic effectus prius virtualiter, quam ille. Minor est sententia aduersariorum, tunc sic; vel esset materia prima hanc numero positive ratione quantitatis, quatenus est apta recipere quantitatem, & formam substantialem, vel quatenus recipit actualiter utramque; sed nec primo nec secundo modo: ergo, &c. Probat minor, quia utroque modo prius respicit hanc formam substantialem, quam accidentalem; sed in quantum respicit hanc formam substantialem, pertinet positive ad hoc compositum: ergo ratione formae substantialis materia est hanc positive.

83. Confirmatur, ideo materia prima respicit hanc quantitas, quia respicit hanc formam substantialem: ergo principium vltimum radicale individuationis materiae est forma substantialis. Probat consequentia: illud est principium vltimum radicale individuationis materiae, in quo vltimo sistimus ad colligendam individuationem illius; sed in forma substantiali ita vltimo sistimus.

P. R. Ideph. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. I.

mus: ergo forma substantialis est principium vltimum radicale individuationis materiae primae. Probat minor: ideo materia prima est hanc positive, & formaliter secundum aduersarios, quia respicit hanc quantitas; sed ideo respicit hanc quantitas, quia respicit hanc formam substantialem: ergo vltimum in quo sistimus ad colligendum principium vltimum radicale individuationis materiae est forma substantialis. Maior est sententia aduersariorum. Probat minor, & sumamus materiam primam ligni, quatenus est eadem negative, & praecedit alias formas solo numero distinctas, quibus potest informari: vel sume materiam primam separatam a Deo ab omni forma, tam accidentali, quam substantiali. Tunc sic argumentor. Illa materia prima sic considerata respicit hanc formam ignis, & quantitatem hanc: ergo vel respicit illas vt terminos disparatos, vel vt terminos connexos; sed non vt terminos disparatos, vt aduersarij fatentur, & est evidens: ergo vt terminos connexos, & subordinatos, sed non respicit prius hanc quantitatem: ergo respicit prius hanc formam substantialem ignis. Antecedens est sententia aduersariorum; quia inter terminos vnus respicitur prius, quam alius, & ille respicitur prius, qui est principalior; sed forma substantialis est principalior terminus: ergo prius respicitur, & id concedunt aperte aduersarij, imo existimant contrarium esse implicitorium: ergo materia prima respicit hanc quantitatem ratione huius formae substantialis: ergo individuatur ab hac forma substantiali.

Dices, quod materia prima respicit prius formam substantialem in genere causae formalis, & respicit prius quantitatem in genere causae materialis, & dispositivae, quia quantitas, & forma substantialis sunt sibi invicem causa, & sic sunt prior, & posterior; atque ideo non est mirum quod individuatur materia a quantitate, vt a dispositione, & a forma substantiali, vt a causa formali.

85. Sed contra, & in primis hanc opinio de mutua causalitate impugnata est iam a me lib. 2. *Physicor. disp. vltima, q. 3.* sed ea gratis admissa ita impugnatur solutio; primo materia prima individuatur a forma substantiali, & a quantitate, & per consequens compositum individuatur a materia informata forma substantiali, & a materia signata quantitate: ergo in loquutione absoluta dicendum est, quod principium intrinsecum individuationis radicale est hanc materia informata hac forma substantiali potius quam materia signata quantitate. Antecedens est solutio aduersariorum: consequentia probatur; quia totum hoc solum materia prima informata hac forma substantiali, est quid substantiale intrinsecum, & physicum; sed hic quaerimus de principio substantiali intrinseco, & physico: ergo materia informata hac forma substantiali est principium intrinsecum individuationis huius compositi. Maior est evidens; quia quando dicimus, materia signata quantitate, solum materia prima est quid substantiale, & intrinsecum; quantitas autem solum se habet vt terminus, & est extra totam essentiam compositi: ergo solum totum hoc, materia prima informata hac forma substantiali est quid substantiale physicum, & intrinsecum composito. Minor est evidens, & conceditur ab aduersarijs, & constat ex expositione tituli quaestionis, ergo quando quaerimus de principio intrinseco individuationis compositi substantialis di-

cendum est esse hanc materiam informatam hac forma substantiali, vel dicendum est esse duplex principium individuationis, aliud principale totum intrinsecum, & substantiale, & aliud minus principale, & non totum intrinsecum, quod est materia signata quantitate: ergo in loquutione absolute potius est assignandum pro principio individuationis intrinsecum compositi materia prima informata forma substantiali.

86 Secundo illa quantitas est prior in genere causa materialis forma Petri, v.g. quæ est dispositio ad formam Petri; sed materia prima non est determinata hæc positive ratione quantitatis, quæ est dispositio, & quæ non est propria Petri: ergo quantitas Petri nullo modo est prior forma Petri. Maior est solutio Adversariorum, quia in tantum quantitas est prior forma substantiali, in quantum est dispositio ad illam. Probatur minor: quantitas, quæ est dispositio ad formam Petri est quantitas embryonis; sed ratione quantitatis embryonis materia prima non est hæc positiva Petri: ergo quantitas, quæ est dispositio, non est ratione, cuius materia prima est hæc positive Petri. Maior est evidens, quia ante generationem Petri supponitur omnis dispositio, quæ est necessaria ad illam; & sic fatentur Thomistæ accidentia, quæ fuerunt in corrupto, fuisse dispositiones ad formam geniti. Probatur minor; ratione illius quantitatis materia est hæc numero positive Petri, ratione cuius est determinata ad hoc individuum potius, quam ad aliud; sed ratione quantitatis embryonis non est determinata materia prima ad hoc individuum, Petrum scilicet potius, quam ad aliud: ergo ratione quantitatis embryonis non est materia prima determinata hæc positive Petri. Maior est sententia adversariorum quam impugnamus. Probatur minor. Materia embryonis quæ disponitur ad formam Petri poterat disponi naturaliter ad aliam formam specie distinctam in casu quo moreretur mater ante formationem fœtus; vel in casu, quo faceret abortum: ergo materia ratione quantitatis embryonis, non est determinata ad hoc individuum potius, quam ad aliud: ergo quantitas illa, quæ est propria Petri, & ratione cuius materia prima potius pertinet, quam ad aliud, nullo modo est prior quam forma Petri. Probatur consequentia, quia in tantum per vos quantitas est prior, quam forma Petri, in quantum est dispositio ad formam Petri: sed quantitas, quæ est dispositio ad formam Petri, non est quantitas propria Petri, sed est quantitas propria formæ embryonis, & indifferens in ratione dispositionis ad alias formas numero, & specie distinctas: ergo quantitas, quæ est propria Petri, nullo modo est prior, quam ipsa forma Petri, quia illa quantitas est propria Petri, quæ recipitur in ipso, & semper est posterior ipso Petro, & forma illius: ergo forma Petri nullo modo individuatur à quantitate Petri: patet consequentia ultima, in tantum forma Petri individuaretur à quantitate Petri, in quantum quantitas Petri esset prior, quam forma Petri, solummodo dispositive, & materialiter, ut asserunt Adversarii; sed quantitas Petri nullo modo est prior forma Petri, ut probatum est: ergo nullo modo forma Petri individuatur à quantitate Petri; & hoc ipso impugnatum manet, quod alij asserunt de materia sub determinatis dimensionibus, quia illæ dimensiones determinatæ sunt quantitas tantæ longitudinis, latitudinis, & profunditatis; sed quantitas tantæ longitudo-

nis, latitudinis, & profunditatis est sub forma viventis, & embryonis, & materia embryonis adhuc sub illis dimensionibus est indifferens.

Respondent vltimus quod iste effectus formalis 87 provenit ab alijs dispositionibus tanquam à conditione, sine qua non, & termino extrinsecus; à quantitate vero tanquam à ratione formali; sed contra, quia tam terminus extrinsecus est quantitas respectu principij individuationis rei substantialis, sicut cætera accidentia: ergo si cætera accidentia sunt tantum conditio sine qua non principij rei substantialis, ita similiter erit quantitas. Antecedens est evidens, quia sicut materia prima est virtualiter quantitas, quia continet quantitatem; ita similiter, & raritas, densitas, &c. accidentia, quia etiam continet illa virtualiter, & dicit etiam ordinem ad illa: ergo eodem modo se habet ad quantitatem sicut ad cætera accidentia: ergo si cætera accidentia sunt tantum conditio sine qua non, & terminus extrinsecus principij individuationis rei substantialis; ita similiter erit quantitas.

SVBSECTIO VI.

Amplius confirmantur dicta.

88 **Q**uia potentia materię primæ primario, ac per se respicit actum substantialem, ut iam dixi, & principalius, quam actum accidentalem quantitatis: ergo etiam determinatur eius potentia principalius ad hunc actum substantialem, quam ad hunc actum accidentalem quantitatis: ergo non signatur seu determinatur ad hanc formam per potentiam ad hanc quantitatem. Prima consequentia patet, tum quia potentia determinatur ad actum modo sibi proportionato; si ergo potentia ipsa substantialis est, & non accidentalis, ac proinde non respicit actum accidentalem, nisi medio substantiali, non determinatur, nisi cum eadem habitudine, & proportionem. Tum etiam quia ut iam sæpe dixi, iuxta sententiam horum Authorum in re ipsa materia non recipit hanc quantitatem, nisi mediante hac forma, & quia respicit hanc formam, ideo recipit hanc quantitatem: ergo similiter in potentia non determinatur eius capacitas ad hanc quantitatem, nisi quatenus determinatur ad hanc formam; idemque argumentum procedit iuxta aliam formam loquendi Caicani, de materia ut præhabet quantitatem, quia materia non præhabet illam nisi in quantum præhabet formam, ad quam sequitur quantitas: ergo nec præhabet hanc quantitatem cum his dispositionibus, nisi in quantum præhabet hanc formam ad quam sequuntur hæc quantitas, & hæc dispositiones: ergo non potest sigillari ad hanc formam per hoc, quod præhabet hanc quantitatem.

Denique ut bene ait P. Suarez, eadem forma 89 argumentandi procedit contra aliam loquutionem de materia disposita per ultimam dispositionem; quia materia non determinatur ad talem dispositionem ultimam, nisi mediante forma; supponimus enim non recipi in illa, sed in composito: ergo non potest materia sigillari, vel per habitudinem ad talem dispositionem, vel per ipsam dispositionem ut acta recepta, quæ utroque modo procedit simpliciter determinatio, huius materię ad hanc formam, tam secundum habitudinem, quam secundum

Quaest. III. Vtrum materia signata, &c. 301

secundum actuale receptionem; procedit autem hæc ratio de dispositione vltima, quæ est in instanti generationis, & consequitur formam; quod autem materia prius respiciat formam substantialem: sic patet primo, quia actus, & potentia, quæ primo inter se ordinantur, sunt in eodem gradu essendi; sed materia prima, & forma substantialis sunt in eodem gradu essendi, quia sunt substantia essentialiter ambæ: ergo inter se se primo ordinantur essentialiter, ac per consequens materia prima, & per se respicit formam substantialem, nam materia prima specificatur essentialiter ab illa forma, seu actu cum qua componit per se, & essentialiter vnum totum per se; sed cum forma substantiali componit totum substantiale, & essentialiter, cum quantitate autem vnum ens per accidens: ergo materia prima specificatur à forma substantiali: ergo primario, & per se respicit illam. Deinde quia opponendo aduersarij hoc argumentum; quia potentia materiæ ad quantitatem recipiendam est in genere quantitatis, quoniam potentia, & actus sunt in eodem ordine, vt Aristoteles ait 10. *Metaphysica*: ergo neque illa potentia ad quantitatem potest intrinsece pertinere ad principium individuationis substantiæ, alias individuum substantiæ non esset per se vnum; constaret enim ex rebus diversorum prædicamentorum. Ipsi aduersarij sic respondent, potentiam pertinere ad genus sui actus primarij, ad quem per se primo ordinatur, & à quo suo modo sumit speciem; materia autem non est ita potentia ad quantitatem, vt per se primo ad illam ordinetur, sed ad formam substantialem, & ideo necesse non est, vt ad prædicamentum quantitatis pertineat: ergo ex sententia, & verbis aduersariorum materia non respicit primario quantitatem; sed formam substantialem, & ratio est, quia potentia substantialis passiva per se primo, & essentialiter respicit formam substantialem, & quasi consequenter accidentalem, vt est quantitas: ergo præcipue sumitur individuatō materiæ non ab hac quantitate, sed potius ab ordine ad hanc formam substantialem, si necessario debeat sumi ab ordine ad aliud.

90 Explicatur amplius, quia hæc materia prima, non solum prius respicit formam substantialem, quam accidentalem, sed etiam prius naturam recipit, & subiecit in se formam substantialem, quam accidentalem, quia per se forma recipitur in materia corruptis omnibus accidentibus: ergo prius natura, quam sit quantitas in materia, est singularis per ordinem ad formam substantialem. 91 Deinde, quia non solum ratio potentiæ specificæ, & essentialis est substantialis in materia prima: sed etiam individua, & singularis ratio potentiæ est substantialis in illa: ergo si ratio specifica potentiæ in materia prima non potest sumi ab accidenti, quia est substantialis talis potentia, similiter individua ratio potentiæ in materia prima non poterit sumi ab accidenti; quia talis individua ratio potentiæ est substantialis, quia ubi est eadem ratio formalis, est idem effectus, vel quasi effectus formalis: ergo debet sumi ratio individua potentiæ substantialis ab individuo actu substantiali: sicut specifica ratio potentiæ substantialis, quia talis est, sumitur ab actu specifico substantiali.

Dices, quantitatem præcessisse in materia, ac proinde determinasse illam, &c.

92 Contra; quia præcessit cum alia forma sub-

stantiali prius introducta, quam quantitas, de qua redit idem argumentum, donec sistamus in prima generatione elementorum, in qua forma substantialis per se prius natura producta fuit in materia, quam quantitas, ita vt vtrique entitas prius natura fuerit producta realiter, quam quantitas, materia nimirum, forma substantialis cum sua vnione, quia ipsa subiecitatur in toto composito per vos: ergo prius natura realiter fuit individuum singulare, & materia singularis, ac forma singularis, quam hæc numero quantitas, quia nunquam res producitur, nisi vt singularis, cum à parte rei nihil reale sit vniuersale: ergo materia prima si est principium individuationis est nuda, cum ordine ad hanc formam potius quam in ordine ad quantitatem.

Quod sic tandem demonstro, quia materia præcise in exequutione in instanti generationis, in quo per vos est nuda ab omni accidenti cum hac numero forma substantiali sufficienter, & adæquate constituit hoc individuum completum, v.g. Petrum sine eo quod ad talem constitutionem in exequutione, & actu exercito concurrat aliquomodo actualiter quantitas, tum quia prius natura vt diximus, quam dantur accidentia ex præcisa vnione materiæ, & formæ substantialis, resultat hoc individuum substantiale: v.g. Petrus, tum etiam, quia si à me abstrahantur v.g. omnia accidentia, sine illis potero conservari per potentiam Dei absolutam; nam in eo casu esset vera essentia substantialis composita, nam ex actu, & potentia substantialibus vnitis resultat vna essentia composita; atqui illa essentia sine accidentibus existens, non esset sine singularitate, alias singularitas distingueretur realiter ab essentia rei, siquidem talis res existeret, non existente sua singularitate realiter, & etiam, quia iam existeret vniuersale à parte rei.

Tunc sic: illud individuum substantiale compositum sine accidentibus vel pro priori naturæ, quo in instanti generationis antecedit quantitatem, & dimensiones sufficienter inadæquate est individuum verum substantiale: ergo vt sic habet omnia sua constitutiva intrinseca sufficienter ad illam constitutionem; quia constitutum intrinsece nullo modo potest esse, nec concipi sine omni constituto intrinseco, à quo intrinsece, & substantialiter constituitur, & sic alium non potest concipi sine albedine, aut sine subiecto, aut sine vnione inter vtrumque, & homo non potest esse, nec concipi sine materia, aut forma, aut vnione: ergo similiter hoc individuum substantiale completum nec poterit esse, nec concipi sine omnibus constitutivis intrinsecis sufficientibus ad illam constitutionem; atqui pro illo priori naturæ, vel in illo casu miraculoso existit totum individuum substantiale completum: ergo existunt omnia constitutiva intrinseca sufficientia ad constitutionem illius sine eo quod deficiat aliquod necessarium ad illam; atqui in illo casu præcise dantur materia, forma, & vnio substantialis, & nulla est quantitas, neque accedens: ergo sola materia, forma, & vnio præcise concurrunt in actu exercito, & in exequutione ad primariam constitutionem individui completi, in quantum individuum est, sine eo quod ad talem constitutionem concurrat in actu exercito, & in exequutione actualiter, quantitas, aut aliud accedens, quia accidentia illa vti secundaria entia sunt comparata cum substantia, quæ primarium ens est.

sunt secundario constitutiva, & sic secundario constituunt in executione supponendo primariam constitutionem completam, & sufficientem; unde materia prima solum cum forma substantiali, sine quantitate primario constituit individuum: ergo talis materia non est principiativum, & ut melius loquar principium constitutivum in actu primo, connotando quantitatem, & accidentia; & per ordinem ad illa: patet hanc consequentiam; quia quando aliquid est tale in ordine ad aliud in actu primo, quando reducitur ad actum secundum; illud quod per se in actu primo erat tale per se adiuvatur, & primario ab illo in ordine ad quod in actu primo constituebatur in esse talis, quod sic evidenter demonstratur exemplis, causa activa constituitur primario in esse talis in actu primo per connotationem ad actionem, quia agens in actu primo nihil aliud est, quam potens agere, sic in actu secundo per se constituitur ab actione in executione in ordine ad quam constituebatur in actu primo; & sic actio actualis constituit per se agens in actu exercito. Item materia prima, & forma substantialis, quia in actu primo constituebantur in esse compositivum compositi in actu exercito, & in executione actualiter, conducit per se unio, seu compositum ad primario, & per se componendum compositum; similiter, quia intellectus in actu primo constituitur primario, & per se per connotationem, & ordinem ad intellectionem in actu exercito, & in executione, quando reducitur ad actum secundum illius actus primi per se constituitur in esse talis per actuale intellectionem, intelligens enim est actus secundus actus primi constituti per ordinem, & connotationem primario ad intellectionem, hoc est intellectivi; sed intelligens, ut tale constituitur per intellectionem per se; ergo iam in actu secundo constituitur primario, & per se per id in ordine ad quod per se constituebatur in actu primo.

94 Tandem, & alius, quia anima rationalis, & Angelus constituuntur in ordine supernaturali per ordinem ad beatitudinem, & gratiam supernaturalem, ideo quando actu eis infunditur gratia, & beatitudo supernaturalis, actu constituuntur per se, & in actu exercito in esse filiorum Dei, & in esse supernaturali, qui sunt actus secundi per se talis elevationis, vel ordinationis ad gradum supernaturalem; sed materia prima in actu exercito, & in actuali executione non constituitur formaliter per se, nec primario adiuvatur in esse actu componentis, principiantis, ac constituentis individuum completum substantiale à reliquis accidentibus simul cum quantitate: ergo materia prima non est principium in actu primo individuationis substantialis huius compositi per ordinem, & connotationem ad quantitatem. Hanc minor patet manifeste, quia prius natura quam adveniat quantitas, & accedant reliqua accidentia est constitutum individuum substantiale præcise per materiam primam, formam substantialem singularem, & unionem inter ipsas, & in sic composito individuo subiectatur quantitas, ab eoque fluit, ac dimanat: ergo potius hæc materia prima in ordine ad hanc formam substantialem, quam in ordine ad quantitatem est principium individuationis.

95 Ultimo principaliter argumentor cum Scotis; quia impossibile est, quod id, quod dependet à posteriori sit idem à priori naturaliter, & maxime

quando est prioritas secundum rem; quia tunc idem esset prius, & posterius respectu eiusdem, quod implicat; sed substantia est prior quantitate etiam per adversarios: ergo id, quod est causatum per quantitatem, sive præexistens naturam quantitatis, ut est hæc signatio in materia, & capacitas quantitatis, non potest esse idem realiter substantiæ, alioquin esset prior, & posterior quantitate realiter, uno hæc signatio haberet esse ante causam suam, scilicet ante quantitatem; siquidem est idem realiter cum materia, quæ est substantia, & præcedit quantitatem.

Confirmatur: illud quod est ratio causæ in causando non potest habere esse à causato, quia tunc causa, in quantum sufficiens, & apta ad causando produceretur à causato, & sic causarum esset causa summe ipsius causæ in quantum illud causat, quod implicat evidenter: sed ista signatio, & capacitas materiæ primæ est ratio necessaria in materia ad causando postea quantitatem in materia ipsa per eos; ergo signatio, & capacitas quantitatis in materia non potest provenire, neque causari à quantitate, quia quantitas quæ ponitur causa signationis esset causata à signatione simul cum materia.

Vergetur, & quæro quid sit quantitatem causa-96 re hanc signationem in materia, vel non est causare aliquid, quod præfuit in materia, & tunc non causatur à quantitate; si enim præfuit ante quantitatem, quomodo causatur ab illa: ergo erit aliquid posterius; sed hoc est impossibile, quia deberet causari à quantitate in genere causæ efficientis; at quantitas non est forma activa præter ea tum prius inesse accidens, scilicet quantitas ipsi individua, quam esset individuum, quod est contra ipsos. Deinde quia hæc quantitas quæ materia est signata; vel est terminata, vel interminata; non terminata, quia illa sequitur esse formæ in materia, & consequenter consequitur singularitatem in substantia; neque interminata, quia illa manet eadem in generato & corrupto.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta adversaria solvuntur.

Ad loca Aristotelis, & D. Thomæ adducta 97 Ab Adversariis respondeo, dixisse illos materiam signatam esse principium individuationis quoad nos, & à posteriori, quia per hanc materiam signatam quantitate, & accidentibus venimus nos in cognitionem individuationis, & distinctionis huius individui à quolibet alio, quia visa tali materia ut sic signata quantitate, & accidentibus colligimus dati in illa formam, quæ sit radix propria individuationis; hanc explicationem tradidit expresse D. Thomas *opusc. 32. de natura materiæ*; & dimensionibus indeterminatis, quæ se, & Aristotelem explicuit *cap. 5.* his verbis. [Ex hac materia prima, & ex hac forma fit individuum substantiæ; non tamen est hic, & nunc demonstrabile sine dimensionibus determinatis, & ideo dicitur materia sub certis dimensionibus causa individuationis, non quod dimensiones causent individuum, cum accidens non causet suum subiectum; sed quia per dimensiones certas demonstratur individuum hic, & nunc, sicut per signum proprium individui, & inseparabile] sic ille, quibus potissimas nostrarum conclusio-
num

num rationes reddit, & nostrae sententiae veritatem aperte, & expresse tucur, & idem indicat *opusc. 29. de principio individuationis*, unde quando alijs locis significat D. Thomas individuum addere accidentia supra naturam specificam, *ut prima pars, quest. 3. art. 3. & quodlibet 2. art. 4. & quest. 2. de verit. art. 6. ad primum*. Exponendus est in ordine ad nostram cognitionem regulatam sensibus; accidentia enim quae sunt in materia prima huius individui distincta ab accidentibus alterius individui, & separata loco ab illis, sunt signum evidens sensibile, quo nos à posteriori distinguimus unum ab alio, non ex eo quod sit id, in quo ex se intrinsece, & essentialiter distinguitur, ut ipse D. Thomas alijs in locis non solum explicuisset, sed etiam optima ratione probasse videtur, videlicet quia accidens non causat suum obiectum substantiale, quia posterius non causat quod est prius, alias prius dependeret à posteriori, quod est contra axioma receptum.

58 Vergetur hoc ex ipso D. Thoma, 1. p. q. 29. art. 1. & q. 9. de potent. art. 1. ad 8. ubi ait, substantiam individuum esse per seipsum, & per propria principia; ergo exponendus est necessario tam D. Thomas, quam Aristoteles, vel quoad nostram cognitionem, vel quoad occasionem, quam praebent productioni talis individui substantiae: haec explicatio tucur, ac defenditur à Patre Suarez his verbis, quibus non solum docet nos circa mentem Aristotelis, & D. Thomae, sed etiam recte respondet rationi Adversariorum posita supra, collataque ex verbis Aristotelis; verba Patris Suarez sic se habent; quod vero ad Aristotelem attinet, non videtur inquam ex professo, & metaphysice principium hoc investigasse, & declarasse, sed solum ex sensibilibus physico more docuisse unum individuum materiale ab alio distinguendum, quod vero inde intulerunt dicti auctores in substantijs materialibus non esse multiplicationem individuum in eadem specie; hunc potest ad summum habere probabilem sensum, scilicet non habere nos rationes, & principia ad distinguendas spirituales substantias numero distinctas, quas habemus in materialibus, & corporeis; imo multi hoc extendunt, etiam ad materiales substantias incorruptibiles, in quibus etiam non habemus tot principia ad cognoscendam, & ponendam in eis numericam distinctionem, quot habemus in substantijs corruptibilibus, de quibus maxime procedunt omnia, quae dicta sunt. Denique quod Aristoteles dixit in 1. de celo, non posse esse alium mundum, praeter hunc, quia in hoc est tota materia, videtur certe intellexisse aut Deum creasse mundum ex materia, nec posse materiam ipsam creare, aut Deum agere ex necessitate naturae, & ideo non posse plus materiae creare, quam creavit; vel certe ita esse Deum determinatum in suo modo agendi, ut nullam substantiam integram, & materialem possit in tempore ex nihilo condere; itaque ex illa sententia solum ad praesens colligitur ex mente Aristotelis materiales substantias non multiplicari, nisi ex materia; quidquid venerit de mente horum auctorum constat ex hac sententia sic declarata, non esse nobis traditum, & internum principium distinctae individualis, etiam in rebus materialibus, nam argumenta facta contra hanc sententiam alijs modis expositam plane concludunt non posse materiam signatam esse principium individuationis.

Ad secundum ex ratione desumptum concedo 99 maiorem loquendo de adequato principio, ut ex supradictis in notabili, & ex infra dicendis in *quaestione sequenti*, patet; nego minorem; ad probationem minoris nego antecedens, & ratio evidens est, quia quod sit res recepta, vel irrecepta in alio non conducit ad limitationem, determinationem, & individuationem rei; nam materia prima est irrecepta in alio, & nihilominus est determinata, & limitata in sua entitate, quantitas est contra est recepta in materia prima, & nihilominus est individua, imo principium individuationis in vestra sententia, & in quam ultimo resolvitur individuatione substantiarum materialium. Item anima rationalis est haec, & individua ex se, & non dependenter à materia, aut à quantitate, quia cum anima rationalis tam in essentia, quam in individuatione, existens, ac subsistens sit quaedam entitas spiritualis, & perfecta, non potest ullo modo dependere ab entitate corporea, & materiali, ut est materia signata quantitate, alias in sua productione posset etiam dependere à materia, unde educeretur, & non crearetur quod falsissimum est in Philosophia, & temerarium in fide; omnes enim tam Theologi, quam catholici Philosophi asserunt, animam rationalem nec in sua existentia, nec in sua conservatione, ac tandem nec in sua productione posse dependere à materia prima, & accidentibus corporeis, quia anima rationalis est entitas substantialis, perfecta, & spiritualis, quae propter suam perfectionem petit ut sit immortalis, & incorruptibilis, ac per consequens petit propter easdem rationes omnimodam independentiam à materia, sed etiam anima rationalis est substantia spiritualis, perfecta, immortalis, & incorruptibilis secundum fidem catholicam (itaque contrarium asserere sit haeresis manifesta) in ratione individuationis, quae identificatur cum ipsa essentia animae rationalis; ergo in ratione individuationis necessario dedit esse omnino independens à materia prima signata quantitate, alias esset corruptibilis, & mortalis secundum individuationem; unde erit mortalis secundum totam suam entitatem, quia individuatione identificatur realiter per vos cum essentia, & entitate animae rationalis, ne enim hoc absurdum sequatur, dicendum est animam rationalem minime individuari à materia prima signata quantitate, ut dicebatur in probatione minoris illius syllogismi Adversariorum, unde non limitatur, nec individuatur à receptivo illius, ut dicitur in probatione minoris ab adversarijs, sed à se, & nihilominus habet esse receptum in materia prima. Item totum suppositum Angeli constans ex suppositualitate, & natura Angelica est esse irreceptum, quia nec recipitur, nec potest recipi in alio, & nihilominus est maxime individuum determinatum, & limitatum, quod etiam clarius patet in humanitate Christi Domini, quae habet esse irreceptum, minime enim recipitur illa humanitas in Verbo divino; alias Verbum divinum esset potentia receptiva, quod est falsissimum, quia potentia receptiva dicit imperfectionem incompatibilem cum summa actualitate, & perfectione divinae illius, ac incomprehensibilis Maestatis; unde omnes orthodoxi Patres universis in Concilijs ac symbolis, ubi agitur de unione hypostatica naturae divinae ad humanitatem, constanter asserunt Verbum divinum solum terminare naturam illam humanam, ac proinde illam habere esse

esse irreceptum in Verbo divino, de qua ut sic quis poterit negare esse individuum determinatam, & limitatam substantiam: ergo ex his omnibus evidenter colligitur esse receptum, vel irreceptum impertinenter se habere ad individuationem, vel limitationem alicuius.

100 Ad tertium argumentum respondetur concedendo maiorem, & negando minorem, quia potius actus est radix incommunicabilitatis, nam ut est in communi proloquio, actus est, qui distinguit; unde D. Thomas *contra Gentes*, cap. 40. ex professo probat materiam primam non esse primam causam distinctionis rerum, & quamvis de distinctione essentiali precipue loqui intendat, rationes tamen eius etiam de distinctione numerica agere videntur, praesertim quod in secunda ratione inquit, formam non sequi dispositionem materiae sicut primam causam: sed magis est converso materiam sic disponi, ut sequatur talis forma. Item quod ibidem ait ea, quae reducuntur in materiam, sicut in primam causam esse praeter intentionem agentis, & casu fieri: si ergo materia esset prima causa ob quam esset tale individuum distinctum ab alio, individuum ut sic casu fieret, & praeter intentionem agentis, quod magis explicans, ait in quarta ratione, vnam materiam indigere alio à se distincto, ut distinguatur ab alia materia; quibus manifeste probat S. Thomas, materiam primam minime esse primam causam distinctionis, ac proinde nec incommunicabilitatis; quia cum ipsa materia communicabilis sit adhuc signata quantitate non solum multis numero distinctis, sed etiam genere, & specie ut respectu hominis, & cadaveris, & respectu formae alimentis, & aliti, nam ut experientia evidenter demonstrat, vna, & eadem forma materia est commune subiectum respectu omnium illarum formarum; unde communicatur multis; sola autem forma cum sit propria huius individui determinatur ad hoc individuum potius, quam ad aliud ex se, & propria singularitate, quae non distinguitur à propria entitate; unde cum forma sit principium distinctionis, sic etiam est principium incommunicabilitatis, quae consistit in hoc ut forma, quae unius individui est, non possit esse alterius, nec naturaliter, nec supernaturaliter, quod aliter evenit in materia prima cum materia, quae nunc componit hoc individuum supernaturaliter, possit esse simul duorum individuum, ut si eadem materia numero per potentiam Dei absolutam informetur forma hominis, & forma leonis, & naturaliter est successive duorum individuum, non solum numero, sed etiam specie diversorum, ut sunt homo, & cadaver; quapropter absolute communicabilis multis dicenda est materia prima, licet oppositum equivocationibus, & fallacijs contendat adversarij tertio suo argumento (quod nunc solvere contendimus) probare, nam si quis recte consideret, ut his verbis Magnus Suarez advertit, aperta equivocatio in eo d. scilicet committitur, cum enim dicitur materiam esse principium incommunicabilitatis individui, eo quod ipsa sit primum subiectum de se maxime incommunicabile; aut illa vox incommunicabile equivoco sumitur, aut falsum in probatione assumitur: multis enim modis intelligi potest, materiam esse incommunicabilem, primo quod sit incommunicabilis alicui ut subiecto physico, quod informat, vel cui inhaereat, & hic sensus est ve-

rissimus, & recte ex eo probatur; quod materia sit primum subiectum, hoc tamen est impertinens ad rem, de qua agimus; tum quia non est de ratione individui ut sic, quod sit incommunicabile alteri ut subiecto; nam accidentia sunt individua, licet communicentur hoc modo, & formae etiam substantiales; tum etiam, quia illa incommunicabilitas non sufficit ad rationem individui; materia enim ex vi suae speciei, est illo modo incommunicabilis, & tamen non est individua illi speciei, sed communis multis materijs numero differentibus: non est ergo illa incommunicabilitas prima radix individuationis etiam in ipsa materia: multo ergo minus poterit materia esse primum principium individuationis substantiae ratione huius incommunicabilitatis; alio ergo modo potest dici materia incommunicabilis, vel per modum causae, vel per modum partis, vel per modum naturae supposito, vel per modum superioris de inferioribus, & omnes isti modi falsi sunt; nam materia communicatur formae eo modo quo est causa eius, & sustentat illam. Item materia communicatur composito, ut parti toti, & ut causa etiam effectui, quem non aliter causat, quam communicando illi intrinsece suam entitatem. Item materia ut pars naturae communicatur supposito proprio tantum, si naturaliter loquamur. Supernaturaliter vero etiam alieno, ut in Christi humanitate videre licet; ultimus vero modus in quo solo terminari in praedicta ratione assumpti vni voce sumerentur, est aperte falsus, ut ratione supra facta convincitur; quia materia ut sic ex vi suae speciei communicabilis est multis inferioribus, quae illi possunt subijci in ordine ad praedicationem, quamvis non possint esse subiecta inhaesionis.

Quod si dicas, materiam ut sic esse communem, materiam autem signatam, de qua illa sententia loquitur esse incommunicabilem.

Contra hoc est, quia materia signata, quidquid illa sit, non habet quod sit incommunicabilis ex ratione primi subiecti, in qua dictum argumentum fundabatur; si ergo materia signata, est incommunicabilis, erit ob aliam causam, quae communis esse poterit formis, vel alijs rebus, ut videbimus in sequentibus, quo circa ad illam incommunicabilitatem, quae est de ratione individui, impertinens est illa ratio subiecti; nam & formae Angelicae & Deus ipse sunt illo modo incommunicabiles, quamvis sint omnino actus, & non potentia; unde cum ibidem dicitur forma de se communicabilis, etiam extra propositum est; nam forma ut forma est communicabilis materiae ut subiecto, non ut inferiori secundum suam etiam specificam rationem communicabilis erit distinctis formis, & ideo secundum eam rationem non est individua, tamen haec forma tam incommunicabilis est, sicut haec materia: ergo quoad hoc non est maior ratio de vna, quam de alia; quibus aperte solum manet tertium illud argumentum.

Ad secundam probationem minoris quoad secundam partem illius concedo maiorem, & nego minorem, quia nec per materiam habet, quod sit individuum in se, nec per quantitatem quod sit divisum à quolibet alio; formaliter enim habet individuum individuationem in se, & ex vi negationis sequitur ad ens; quod vero dicitur unitatem numeralem esse materialem, & non formalem; accipiendum est non physice, sed logically; nam singularitas animi rationalis est forma-

Quæst. IV. Vtrum materia prima, &c. 305

lis physice, & non materialis; logico autem instructo singularitas est valde per accidens, quia nihil addit substantialiter perfectius speciei; quo in sensu singularitas dicitur accidentalis, non physice, sed logice; & in eodem sensu dicitur materialis; quia idem sonat materiale: & per sepius quod per accidens; non autem vocatur talis quia sumatur à materia.

Deinde divisionem ab alio entitativam, & substantialem non potest habere individuum à quantitate, quia quantitas supponit iam distinctionem seu divisionem in suo subiecto; unde solum divisionem, seu distinctionem, quantitativam, & accidentalem. Quod vero assertit Capreolus ex Aristotele asserente quantum est, quod dividi potest in ea; quorum unumquodque hoc aliud natum est esse non est ad rem, quia Aristoteles tantum vult quantum ratione quantitatis esse aptum ut dividatur in plura composita distincta adæquate, lignum enim bipedale est unum compositum actu; potentia vero plura, in qua potest dissecari, quæ divisio physica oritur à quantitate, quia licet materia prima sit divisibilis, non potest tamen actu dividi ab agente materiali, nisi quantitate afficiatur; nam instrumentum, quo dividenda esset, eadem penetraretur, cum & materia sit impenetrabilis per quantitatem, ita & per eandem est divisibilis ab agente materiali; hoc autem voluit Aristoteles, de quo interrogo à Capreolo quid utilitatis suæ sententiæ afferat, & quid nocumens, aut detrimenti nostræ, certe nihil, quia Aristoteles solum ibi agit de divisione physica; nos autem agimus de distinctione entitativa, & metaphysica: ergo non ad rem loquitur Capreolus, & adducit contra nos Aristotelem.

104 Ad quantum negandum est Antecedens; Deus enim ut suppono ex physice est potissima causa, quare hic, & nunc ab hoc agente, & ab hac materia hæc potius forma, quam illa educatur, & sic hoc potius individuum, quam aliud producat.

QVÆSTIO IV.

Unum materia prima signata quantitate, ita sit principium individuationis, ut non solum per ordinem ad quantitatem, sed per ipsam formaliter sit principium individuationis?

SECTIO I.

Sententia Adversaria proponitur.

105 **C**APREOLUS in 2. dist. q. 1. art. 1. conclusionem, & articulum 2. in responsione ad argumentum contra illam, asserendo nihil esse, quam materiam signatam quantitate nihil aliud esse, quam materiam cum quantitate, seu quantitate affectam; ex his enim duobus censet hoc principium individuationis quasi integrari, ita ut materia det incommunicabilitatem, quantitas autem formalis, qua materia afficitur, distinctionem. R. P. Ildaph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

nem: hanc explicationem sequuntur etiam Ferrata 2. contra Genes. cap. 2. 2. & Sonzinas, lib. 7. quæst. 34. favet D. Thomas q. 2. de veritat. art. 6. ad 2. & q. 16. de maiori. art. 1. ad 18. & super Boetium de Trin. & alibi.

Magister Bannes lib. 1. de generat. q. 3. art. 8. dist. 2. per materiam signatam quantitate intelligit materiam aff. Etiam ipsa quantitate, non quidem ut quantitas sit comprincipium cum materia individuationis, sed potius ut sit conditio sine qua non materia esset principium individuationis, & ita principium formaliter est sola materia prima; quantitas autem est requisitum vel conditio ad hoc, ut talis materia sit principium, quia illa non causat individuationem rei substantialis, nisi ut unita formæ, & non est unita, nisi cum hac quantitate, tanquam dispositione concomitante; unde hæc determinata quantitas erit potius conditio requisita sine qua non comprincipium individuationis rei substantialis, & licet tam varie sentiant Thomistæ de hac materia signata, nihilominus omnes consentiunt, ingenueque fatentur illam esse principium individuationis; quorum sententia probatur.

Primo, si materia signata quantitate non esset principium intrinsecum individuationis substantiæ corporeæ completæ, illud esset hæcceitas, ut vult Scotus, vel forma substantialis ut alij; sed neque hæcceitas, neque forma substantialis possunt esse principium intrinsecum individuationis substantiæ corporeæ completæ: ergo non hæcceitas; quia in primis Scotus, qui primus illam invenit in scholas, intelligit per hæcceitatem differentiam individuaalem ex natura rei distinctam à natura, quam terminat, & constituit singularem; sed differentia ex natura rei distincta à natura specifica, est impossibilis, ut late à nobis probatum manet in Dialectica: ergo. Item ideo Scotus existimat per hæcceitatem naturas constitui singulares, & individuas, quia putat naturas ex se esse universales, fieri vero singulares per hæcceitatem; sed falsum est, naturas ex se esse universales, vel habere statum aliquem medium extra animam, in quo sint universales, vel præscindant ab universalitate, & singularitate, ut ex dictis late in Logica patet: ergo. Tandem secundum eundem Scotum naturæ sunt singulares per hæcceitatem, quia ex se sunt indifferentes ad universalitatem, & singularitatem; sed hæcceitas, etiam est indifferens ad singularitatem, & universalitatem; potest enim abstrahi ratio aliqua communis hæcceitatis ab hac, & illa hæcceitate: ergo fiet singularis per aliam hæcceitatem, & sic procedetur in infinitum, vel saltem necessario dicendum est, tam insufficientem esse hæcceitatem ad individuas naturas communes, quam ipsas naturas communes, ut à seipsis individuentur.

Denique neque potest esse forma substantialis principium individuationis, quia principium individuationis est principium incommunicabilitatis individui in pluribus, tanquam in subiectis; sed forma non est principium huius incommunicabilitatis, quia ex se est communicabilis alteri ut subiecto: ergo.

Secundo, quia individuum est primum subiectum in metaphysica coordinatione; de illa enim omnia superiora prædicantur, & ipsum non de alijs: ergo primum principium, & fundamentum individui ut sic esse debet illud, quod est primum subiectum.

Qq

DEPH
N NAB
ie olo
natur
DVI
7

subiectum inter principia physica; huiusmodi autem est materia: ergo.

SECTIO II.

Nostri sententia ponitur.

6 **C**onclusio: materia signata quantitate ut ponitur à Capreolo, non est principium intrinsecum individuationis; hæc conclusio sic probatur.

Primo, quia nihil aliud est principium intrinsecum individuationis, nisi principium intrinsece constitutum individui substantiæ completæ physice, & sic fundamentum individuationis metaphysice; sed materia prima formaliter signata quantitate non potest esse principium constitutum intrinsecum substantiæ completæ physice individui: ergo non potest esse principium individuationis metaphysice. Maior est evidens in sententia Adversariorum, quia entitas physica ut talis est fundamentum entitatis metaphysicæ, & sic genus in eorum sententia fundatur in materia prima, & differentia in forma physica, constitutio hominis metaphysica in compositione physica illius, sicut etiam abstractum, & concretum metaphysicum in abstractis, & concretis metaphysicis, & ratio evidens est, quia nullo alio modo potest materia prima esse principium intrinsecum individuationis, nisi dando physicum esse individui, & constituendo illud, quatenus tale; sicut ideo forma est principium differentie essentialis non propter aliam rationem, nisi quia constituit essentialiter physicè in tali essentia; v. g. anima rationalis in essentia hominis physice distincta ab essentia equi; physice enim non distinguimur per materias: sed per formas, materia enim eiusdem essentiae sunt, & solum numero distincta, imò eadem numero materia potest esse in duplici composito essentialiter distincto, ut successively est in homine, & in cadavere, & per potentiam Dei absolutam si eadem numero materia informaretur forma hominis, & Leonis simul, ubi darentur duo composita specie distincta, simul eadem numero materia constantia: ergo si materia prima est principium intrinsecum individuationis metaphysicæ, erit constituendo physice individuum physicum in suo esse singulari distincto numerice à quolibet alio. Minor præcipua sic probatur; quia Petrus, v. g. in quantum individuum, & ut tale singulare est totum substantiale, ita ut ipsamet individuationis substantialis sit, quia identificatur cum essentia, quæ substantia est; sed totum substantiale completum in quantum substantia est, non potest constitui intrinsece in suo esse substantiali per materiam formaliter; ut signatam quantitate, & ut affectam illa formaliter: ergo materia signata, &c. Hæc minor sic probatur primo, quia esse substantiale ut tale in esse substantiæ non potest constitui per accidentale, ut tales; sed materia signata quantitate, ut signata reduplicative est quid accidentale, quia ut sic reduplicative est quantum; sicut subiectum ut affectum albedine in quantum tale reduplicative est album; atqui album, & quantum ut talia accidentalia sunt; quia concreta sunt ex materia prima & forma accidentali; maior evidens est, ut probatum manet latissime in prædicamento quan-

titatis, quæstione Vtrum quantitas tribuat partes substantiæ: & ratio evidens est, quia esse accidentale est inferioris ordinis respectu esse substantialis; sed quod est superioris ordinis non potest constitui intrinsece in suo esse superiori à re inferioris ordinis, ut ratio creaturæ non potest constituere Deum in esse Dei, & negatio ut negatio non potest constituere positivum in esse positivi formaliter, & modus ut modus non potest constituere rem in esse realitatis formaliter, & ratio evidens est, quia nemo dat, quod non habet, evidenter hoc convincitur à minori ad maius, quia res inferioris gradus, quod est minus non potest constituere rem superioris ordinis, in esse illius gradus propter excessum superioritatis, & inferioritatis, licet inter gradus inferiores, & superiores detur minor excessus, ac datur inter res inferioris, & superioris ordinis, quia semper hic est excessus causans analogiam in sententia Thomistarum; cum ibi sit excessus intra univocationem, v. g. entitas corporea, & substantia materialis non potest constituere substantiam spirituales in esse spiritualis, & forma bruti non potest constituere in esse intellectivi, & qualitas naturalis non potest constituere in esse, & gradu supernaturali: ergo à fortiori illud quod est inferioris ordinis, non poterit constituere in esse superioris ordinis propter maiorem excessum: ergo accidentale ut tale, quod est inferioris ordinis, non poterit constituere substantiale in esse substantialis, quod est superioris ordinis; quis enim vnquam dixit album ut album reduplicative, ut est in Eucharistia posse constituere Angelum in esse Angeli, vel hominem in esse hominis, & ratio est, quia album est accidentale, & homo est quid substantiale; sed quantum ut quantum, ut est materia signata quantitate, est quantum: ergo materia signata quatenus signata, non potest constituere Petrum in esse individui, & singularis, quia quatenus tale individuum est quoddam totum substantiale, & substantia completa.

Secundo idem probatur, quia individuum physicum substantiale ut tale est ens per se simpliciter, & accidentale ut tale, v. g. quantum compositum ex materia prima, forma quantitatis, & cæteris circumstantiis, & accidentibus est ens simpliciter per accidens in vestra sententia, cum sit ens compositum ex rebus omnino diversis in ordine ad ens per accidens, non potest constituere ens per se: ergo materia signata quantitate, qualitatibus, & cæteris quæ faciunt unum ens per accidens, non poterit esse principium intrinsecum constitutum individui substantialis in quantum talis, quod est ens per se simpliciter.

Tertio, idem probatur, quia si materia prima signata quantitate constituit intrinsece Petrum in quantum Petrum constituit illum in quodam esse, quod identificatur cum essentia Petri, hoc est cum ratione hominis existentis in Petro; Thomistæ enim contra Scotum asserunt individuum non distingui à parte rei à natura specifica; sed si materia cum quantitate formaliter constitueret Petrum in esse individui, individuationis sine dubio distingueretur à natura specifica, non solum formaliter ex natura rei, sed realiter absolute; unde Thomistæ negantes minus, hoc est distinctionem Scoticam, cogentur fateri maiorem distinctionem, ut est realis: ergo ne hoc

Quaest. IV. Vtrum materia prima, &c. 307

hoc absurdum sequatur materia prima quanta non constituit individuum substantiale ut tale. Minor illa sic probatur, quia omne principium intrinsecum constitutum rei in suo primo esse includitur realiter in constituto, & etiam est de substantia illius rei, ut talis est, v.g. de essentia hominis est anima, & materia, & unio substantialis; atqui materia cum quantitate est principium intrinsecum individui in esse individui formaliter; ergo minimum includitur realiter, & est de intrinseca constitutione individui ut talis est materia prima & quantitas; unde individuum ut tale includit necessario quantitatem, quae est realitas quaedam, quam non includit realiter essentia individui specifica, quia essentia specifica solum includit praedicata substantia realiter; v.g. substantiam viventem, sensibilem, rationalem, &c. quia essentialiter, & adequate substantia est; sed individuum includit praeter praedicata substantia quantitatem realiter distinctam a substantia: ergo individuum realiter, & non solum minima distinctione ex natura rei, quam admittit Scotus distinguitur a natura specifica.

9. Clarius demonstratur; id, quod est ens per accidens, distinguitur realiter ab ente per se; sed supposita vestra sententia individuum Petri, v.g. quae includit in suo esse quantitatem, est ens per accidens, & natura specifica est ens solum substantiale, & per se: ergo distinguitur realiter individuum Petri a natura specifica: ne ergo haec dicantur, dicendum est, individuationem non includere quantitatem, neque quantitatem esse principium intrinsecum individuationis, quia contra tale principium procedunt omnia argumenta, quibus probavimus supra collectionem accidentium non posse esse principium intrinsecum individuationis; quod sic demonstratur a paritate rationis.

10. Ideo collectio accidentium non potest esse principium intrinsecum individuationis in substantijs, quia res substantialis individua non ponitur per se in praedicamento substantiae, quia non esset ens per se, sed omnino per accidens; sed etiam si materia signata quantitate esset principium intrinsecum individuationis, individuum substantiale esset unum non per se, sed per accidens, ac proinde non poneretur per se in praedicamento substantiae: ergo, Pater minor, illud quod includit aliquod accidens intrinsece, & non solum includit partes substantiales, non est ens per se, sed ens per accidens, ac proinde non ponitur per se in praedicamento substantiae; sed si materia signata quantitate esset principium intrinsecum individuationis individuum substantiale includeret intrinsece aliquod accidens: ergo non esset ens per se, nec poneretur in praedicamento substantiae, sed potius, ut supradixi, esset ens per accidens; Maior constat ex dictis supra; probatur minor. Individuum substantiale includit intrinsece principium intrinsecum suae individuationis; sed principium intrinsecum individuationis est quantitas, quae est aliquod accidens: ergo includeret aliquod accidens.

SVBSECTIO I.

Solutio Adversariorum refutatur.

11. Dices, in principio individuationis dari duo, scilicet quod sit haec materia, & quod sit di-

P.R. Ildeph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

stincta intrinsece ab alia, primum habet materia prima a se, secundum a quantitate.

Sed contra primo nihil distinguitur ab alio realiter per aliquid distinctum realiter a seipso; sed quantitas distinguitur realiter ab hac materia prima: ergo haec materia prima non potest distinguui realiter ab alia per hanc quantitatem. Maiorem probavi late in logica. Minor est evidens; quia haec quantitas potest separari realiter ab hac materia prima: ergo distinguitur realiter ab illa. Contra secundo, distinctio unius ab alio est negatio fundata immediate in entitate ipsius rei, quae distinguitur ab alia: ergo haec materia prima non distinguitur ab alia per quantitatem. Antecedens est evidens; quia negatio unius ab alio sequitur immediate ex unitate, quia unum est indivisum in se, & divisum a quolibet alio; sed unitas dicit ipsam entitatem rei: ergo negatio divisionis ab alio fundatur immediate in ipsa entitate positiva; sed materia prima praecisa quantitate est una formaliter, ut constat ex dictis supra, quia est unum ens: ergo materia prima praecisa quantitate est indivisa in se, & divisa a quolibet alio: ergo materia prima non distinguitur ab alio per quantitatem.

13. Urgetur; quia materia per illam rationem distinguitur ab alijs rebus, per quam intrinsece constituitur in suo esse, idem enim est constitutum, ac distinctivum alicuius; homo, v.g. sua rationalitate constituitur essentialiter in esse hominis, & distinguitur essentialiter ab equo, sicut Deus Deitate est alius a creatura, & Petrus petreitate est distinctus, & alius a Paulo: ratio a priori est manifesta, quia ultimum, & principalius constitutum rei est differentia: sed differentia est distinctivum, quia per differentiam differt aliquid ab alio; sed differt, & distingui sunt synonyma: ergo si differentia constituit in esse differentis, constituet sine dubio in esse distincti: ergo id, quod constituit ultimo aliquid, est id per quod distinguitur ab alio; sed materia prima, aut compositum non constituitur intrinsece per quantitatem in esse talis secundum veritatem, & ut vos dicitis, quia quantitas est accidens, & eccitas materiae est substantia, & substantia non constituitur in esse substantiae per accidens: ergo materia non eget quantitate ad sui distinctionem.

14. Confirmatur, si Deus per possibile, aut impossibile conservaret materiam primam huius ligni sine quantitate, & etiam materiam primam Petri; haec materia prima distingueretur realiter a materia prima Petri: ergo haec materia huius ligni non distinguitur realiter ab alia materia prima Petri per quantitatem: consequentia est evidens; quia separata forma, non potest dari effectus formalis illius: ergo si esset effectus formalis quantitatis distinctio unius materiae ab alia, separata quantitate, non daretur distinctio unius materiae ab alia: primum antecedens est evidens; quia illa, quae semel distinguuntur realiter, adhuc per potentiam Dei absolutam non possunt identificari realiter; sed materia prima huius ligni sub quantitate distinguitur realiter a materia prima Petri: ergo adhuc per potentiam Dei absolutam non potest non distingui ab illa. Maior probata manet supra; quia si illud, quod distinguitur ab alio, identificaretur cum illo, esset ipsum, & non ipsum, quod est contra principium illud lumine naturae notum; quodlibet est, vel non est. Minor etiam est evidens.

Amplius urgetur, quia materia prima in sen-

Q9 2 tentia

tentia Thomistarum in instanti generationis prius natura, quam recipiat formam substantialem, remanet nuda omni accidente, & sine vlla entitate illi superaddita: ergo manet æque indifferens ac de se exiit, & nihilominus in instanti generationis, & pro illo priori est individua, & determinata; quia est causa realis, & causa realis est individua, & singularis; ergo potentia, & entitas eius non est singularis, & determinata ad hanc, & per hanc quantitatem, quia intelligi non potest, quod potentia de se indifferens determinetur sine additione vlla, vel mutatione in ipsa facta, neque ipsa connotatio sufficit cum potentialitate, & virtute materiæ, cum talis potentialitas, & virtus simul cum connotatione materiæ, non sit ad aliquod accedens determinatum, sed ad infinita indeterminata accidentia: ergo per talem potentiam, & connotationem sic indeterminatam non sigillat ad hoc individuum. Maior per se nota est ex natura materiæ, minor etiam est nota apud Thomistas, quia ante formam substantialem nihil aliud substantiale potest præintelligi additum materiæ; quid enim illud esset, aut à quo fieret, aut à quo fundamento poneretur. Item, quia si materia prima, quæ indifferens est, de se potest determinari ad aliquem modum sine alio addito, alias procederetur in infinitum, quare non poterit determinari sine modo alio distincto ad modum informationis huius formæ substantialem; neque etiam id, per quod determinatur talis materia, est aliquid accidentale; quia nullum accidens præcedit in materia ante formam substantialem, & in omnium sententia nullum accidens præcedit in materia ipsam quantitatem.

16 Respondent adversarij, materiam in illo instanti determinari, vel per actionem etiam agentis, non quam habet actu in instanti generationis, sed quam habuit immediate ante illud instans, vel per dispositiones præexistentes ante instans generationis.

17 Sed contra; quia neque extrinsece, neque intrinsece est actu determinata propter actionem, aut dispositiones præteritas: ergo nullo modo determinatur ab illis. Antecedens sic probatur, quia omnis actualis effectus in genere causæ formalis petit actualem causam formalem, sive extrinsecam, sive intrinsecam: in extrinsecis clarum est; nam paries non dicitur actu visus, & homo non dicitur actu intellectus, & amatus per visionem, intellectum, vel amorem futurum aut præteritum in re actu existentem, & per visionem, & intellectum actu inhaerentem in intelligente, & vidente, quæ formæ extrinsece se habent respectu amati, intellectus, & visi. De intrinsecis evidentius patet; quomodo enim potest dici paries actu intrinsece albus per albedinem præteritam, & quæ actu non est in pariete, quia dum actu albedo non est, potest esse nigredo, quæ est contraria albedini, vel potest esse privatio ipsius albedinis, sed cum nigredine, vel cū privatione albedinis non potest denominari, nec constitui paries albus; ergo sine albedine actu nec est, nec dicitur albus paries, aut extrinsece, aut intrinsece; ratio evidens horum fundatur in duplici clarissimo principio; primum est, quod nihil potest esse actu, & existere sine actuali esse essentiali, & existentiali, quia res sine sua essentia, & existentia nullo modo potest intelligi; res enim non distinguitur à sua essentia, si adæquata est; unde existeret, & esset, & non esset sine sua essentia, & existentia; si autem inadæ-

quata est essentia, & existentia, adhuc sine illis non potest intelligi, nec esse res; quomodo enim homo posset esse, & intelligi sine animo rationali, & ratio est, quia licet sit essentia inadæquata, nihilominus essentia proprie est; sed essentia ex eo quod essentia sit, est maxime intrinsecum, & necessarium simpliciter constitutum, ut tale est, sine quo minime res aut esse, aut intelligi potest; unde si sine essentia esset res, essentia esset necessarium simpliciter, & non necessarium simpliciter constitutum; unde idem simul esset, & non esset; sed forma actualis est de essentia effectus formalis actualis, ita ut si effectus formalis actualis sit extrinsecus, forma extrinseca actualis erit de essentia talis effectus formalis extrinseci; si autem sit intrinsecus effectus actualis, intrinseca forma actualis erit de essentia illius, quia forma est pars essentie adæquate effectus, cum essentia adæquata actualis nihil aliud sit, nisi forma, materia, & unio.

Secundum principium est, quia nemo dat, quod 18 non habet; sed forma dat esse effectui formali, & effectus formalis actualis accipit esse à forma; atqui forma, quæ actu non est, & est præterita, nec est, nec habet esse actuale: ergo non potest illa dare esse actuale; alias daret esse, quod non habet, quod est contra lumen naturæ, quibus evidenter probatum manet, quod forma, sive intrinseca, sive extrinseca sit, dum actu non est, non possit actu dare suum effectum formalem; sed materia actu determinata, sive intrinsece, sive extrinsece est effectus formalis actionis, vel dispositionis: ergo in illo instanti nullo modo est materia, aut extrinsece, aut intrinsece actu determinata, siquidem neque intrinsece, neque extrinsece actu sunt actio, & dispositiones, nā illud, quod destructum, & ideo præteritum est, nullo modo actu est: ergo. Præterea, quia si extrinsece determinetur actu non potest propterea sic esse principium individuationis, quia materia signata quantitate in sententia Thomistarum est intrinsecum principium individuationis, non ut materia præcise, sed ut reduplicative determinata per quantitatem; sed ut determinata non est intrinsece talis, sed extrinsece: ergo non potest esse principium ut sic intrinsecum, quia illud, quod extrinsecum est, non potest esse propterea sic intrinsecum principium, ut videre est in visione, quæ quia extrinseca est respectu parietis visi, non potest esse principium intrinsecum illius, quia oppositiones, contradictoria rationes, seu conditiones petunt principium intrinsecum, & extrinsecum respectu eiusdem; nam ad hoc, ut aliquid sit principium intrinsecum debet esse intrinseca entitas, & intime vnita principia- to, & ad hoc ut sit principium extrinsecum, debet esse non intrinseca entitas, nec intrinsece vnitas subiecto; atqui esse intrinsecam, & intrinsece vnitam, & esse non intrinsecam, nec intrinsece vnitam, sunt contradictoria rationes, quæ non possunt in eadem entitate reperiri; idem enim non potest esse, & non esse: ergo illa entitas, quæ extrinseca est, vel extrinsece talis non potest propterea sic esse principium intrinsecum alicuius, quare si materia prima propterea reduplicative determinata est principium individuationis, & propterea sic est extrinsece determinata: ergo propterea sic non poterit esse principium intrinsecum individuationis.

Urgetur ad hominem, quia eadem numero materia successive habet plures quantitates numero distinctas, nam eadem materia, quæ erat sub forma

ma hominis, & mortuo homine est sub forma cadaveris, & destructa forma cadaveris est sub forma, vel cineris, vel terræ tot mutat quantitates, quot mutat formas, quia in vestra sententia quantitas, & accidentia subiectantur in toto composito, itat destructis compositis destruantur quantitates, & accidentia, totque variantur, quot variantur composita; sed destructis formis substantialibus, destruantur composita, quæ essentialiter ab illis formis dependent, & non destruitur materia prima, sed eadem numero manet sub diversis formis, & in diversis compositis: ergo eadem numero manens successive recipit varias, ac distinctas numero quantitates, alias si mutaret individuationes, & singularitates, singularitas, & individuatō distingueretur ex natura rei à natura essentiali materiæ primæ, siquidem eadem essentia materiæ primæ quoad speciem manet destructa, & mutata singularitate, quia illa, quæ separantur ita ut vnum destruat, manente alio, non sunt idem à parte rei, nec potest dici, quod etiam dum destruitur compositum, ad cuius destructionem destruitur differentia individualis materiæ, destruat simul essentia illius, quia si quando equus moritur, eum destruitur forma equi, certum est etiam unionem destrui, & per vos, etiam destruat materia prima quoad essentiam, & quoad individuationem, sine dubio annihilabitur equus absolute; & illud proloquium evidens naturaliter falsificabitur, videlicet, quod in destructione cuiuscunque mixti remanet eadem materia prima, quia naturaliter impossibilis est annihilatio: ergo ut verificetur hoc principium, necessario fatendum est, eandem numero materiam primam, manendo eandem numero, recipere plures quantitates, quia per te in quavis generatione substantiali corrumpitur quantitas, & omnia accidentia; quia resolutio fit usque ad materiam primam: ergo individuatō materiæ primæ non est ab una numero quantitate, siquidem variatione tot quantitatū manet eadem numero materia; quod sic evidenter in sententia Thomistarum meo videri demonstratur.

²⁰ Nam Thomistæ asserunt, ideo non posse reproduci hoc numero tempus reale; quia non potest iterum redire hoc numero tempus imaginarium; cum autem tempus reale individuetur, ac sumat suam individuationem à tempore imaginario, non redente illo, nec iterum existente asserunt hi Authores non posse adhuc divinitus existere, ac de novo reproduci hoc numero tempus, quod dependet intrinsece à tempore imaginario. Tunc sic per vos, sicut hoc tempus reale, quia sumit suam individuationem ab hoc tempore imaginario fluente, non existente illo, licet existant alia tempora imaginaria, non potest idem tempus reale existere individuum, quod non habet homo, qui idem numero existit coexistendo successive ad varia tempora imaginaria, quia homo non individuat à tempore imaginario; sed per vos materia prima individuat ab ordine, & connotatione ad hanc numero quantitatē; sicut tempus reale ab ordine ad tempus imaginarium, & sicut vbi ad hoc spatium imaginarium; ergo materia prima non potest esse eadem numero sub hac, & sub illa, & sub infinitis quantitatibus, nec poterit perseverare in sua unitate numerica, destructa hac numero quantitate, quæ est terminus ordinis transcendentis, & connotationis, per quam sumit suam individuationem materia prima; sicut non potest esse idem numero tempus cum alio tempore imagina-

rio, præter hoc, quod est terminus relationis transcendentis individuationis huius temporis; & sicut hoc vbi, seu præsentia, non potest esse idem numero in alio loco, præter hunc, quia hic, & non ibi coexistit huic numero spatio imaginario, quod est terminus relationis transcendentis, seu connotationis, per quam individuat hoc numero vbi, & hæc numero præsentia.

Clarius exemplum; quia hæc numero visio individuat ab hoc numero obiecto, non potest eadem manere, destructo hoc numero obiecto cum alio, à quo non individuat, & idem est de hac actione, & hac relatione; sed materia prima individuat per vos ab ordine ab hac numero quantitate: ergo non potest esse eadem numero sub alia quantitate; sed vere, & realiter eadem numero sub hac, & illa, & diversis numero quantitatibus; ergo signum evidens est non individuari ab ordine ad hanc numero quantitatē, siquidem, sine illa, cum alia, & alia, & sic in infinitum manet eadem numero materia, licet quantitas distincta; nam si individuetur, non posset esse eadem numero, sine hac, in ordine ad quam individuat cum alia distincta. Patet hoc evidenter ex illo principio, vbi est eadem ratio formalis, est idem effectus, &c. sed quia in actuali visione, & in præsentia seu vbi sumitur ratio individuationis ab hoc numero termino producto, ab hoc numero obiecto viso, ab hoc numero spatio imaginario, non potest esse eadem numero visio cum alio obiecto idem numero vbi in alio spatio, eadem numero actio cum alio termino; sed in materia prima datur eadem ratio formalis individuari se in ordine ad quantitatē, quæ datur in visione respectu huius vbi, &c. ergo dabitur idem effectus formalis in materia, scilicet quod non possit existere, nec esse sine hac numero quantitate; sicut visio non potest esse sine hoc numero obiecto, &c. sed potest esse eadem numero materia prima, vti iam dixi: ergo non datur in ea illa ratio formalis individuari se in ordine ad hanc numero quantitatē, & per connotationem ad eam.

SVBSECTIO II.

Secundum argumentum principale ponitur.

Quia vel quantitas, in qua fit reduplicatio, ²¹ quando dicitur materia signata quantitate, ut signata est ipsa quantitate, est principium individuationis materiæ primæ solum, vel formæ solum, vel totius compositi, nullius ex his: ergo. Probat minor quoad primam partem; nam materia prima præcedit realiter ipsam quantitatē, ut subiectum reale existens, & singulare: ergo non habet à quantitate singularitatem. Item neque forma est individua intrinsece per quantitatē; quod clarissime patet in anima rationali, quia est spiritalis substantia usque ad ultimam individuationem: ergo non accipit illam ab accidenti corporeo, & materiali, vti est quantitas, de omni autem forma substantiali sic probatur; quia principium intrinsecum individuationis debet esse proprium rei, quam reddit singularem, & debet esse intrinsece in illa, quatenus talis; sed quantitas etiam terminata non est in forma, alias forma non penetraret totam materiam, sed vel in toto composito est quantitas, à quo non potest fieri argumentum ad quancunque partem divisive, ut ipsi Thomi-

Qq 3 sta

310 Disp. IV. De principio individuationis,

ita toto conatu asserunt; item non est propria vnus formæ; sed corrupta hac forma substantiali, eadem, & sub eisdem terminationibus, vt supra exemplis demonstratum manet, perseverat cum alia forma; quod sic probatur, in consecratione hostiæ, vt supra diximus, vbi manet illa numero quantitas sine forma, vnione, & materia panis, & iterum vnitur illa quantitas alteri formæ substantiali, dum fit alimentum in sacerdote, & nutritio ex speciebus sacramentalibus, vbi in sententia omnium producit alia substantia, cui vnitur illa eadem quantitas: ergo quantitas non petit hanc, vel illam formam, siue talis quantitas sit terminata, vel interminata, sed quancunque aliam indifferentem: ergo non determinatur ad hanc formam potius quam ad aliam, præcipue quia semper principium intrinsecum alicuius individuationis est de intrinseca entitate, & quidditate individui, pertinetque ad prædicamentum illius; sed quantitas non est principium de intrinseca quidditate formæ substantialis; sicut nec materia, nec compositi substantialis, constituitque diversum prædicamentum à prædicamento substantiæ.

22 Neque quantitas potest esse principium individuationis totius compositi: primo quia totum compositum se non differt à materia, & forma simul, & collectum sumptis, & vnitis; sed materia, forma, & vnio, quæ entitates substantiales sunt, non sunt singulares per quantitatem, vt iam ostendimus.

23 Secundo, quia non potest totum compositum individuari à quantitate præterita, vt diximus, quia illa nec est nec illo modo pertinet ad compositum, quod nunc est, sed potius ad illud, quod ante fuit, & nunc non est, nec ab illa, quæ actu est in composito; quia actus physicus singularis supponit potentiam physicam singularem; sed quantitas est actus physicus singularis huius, potentia receptiva est totum compositum: ergo totum compositum supponitur iam constitutum complete, & adæquate intrinsece ad recipiendam quantitatem: ergo talis quantitas non constituit compositum in esse individui; alias quantitas supponeretur autem se ipsam constituta, quod est absurdum.

24 Tercio, actio productiva totius compositi substantialis est diuersa actio, & in Thomistarum sententia simpliciter prior actione, quæ terminatur ad quantitatem, quam subiicit in se totum compositum, quia actio, qua producit quantitas supponit formam substantialem actu constituentem compositum, tanquam principium sui: ergo quantitas non est principium individuationis compositi substantialis: patet consequentia; compositum in prioritate naturæ, qua terminat actionem productivam sui, & causatur per formam substantialem est singulare, & individuum, quia nihil à parte rei, vt vniversale producit, sed vt sic non præintelligitur affectum quantitatem, neque hanc in se recepisse: ergo singularitatem, seu individuationem non habet à quantitate, cum pro illo priori sit singulare à se, & non à quantitate, cum non habeat hanc quantitatem, imo quantum est de se illud individuum singulare substantiale est indifferens ad hanc, & illam quantitatem numero distinctas, & pro sola voluntate, & libertate Dei determinatur ad hanc potius numero, quam ad aliam quantitatem; sicut anima rationalis non ex se, sed ex voluntate Dei deter-

minatur potius ad hunc numero intellectum, quæ ad alium numero distinctum recipiendum, anima enim intellectum petit huius speciei non vero hunc, vel illum numero, sed quancunque intra illam speciem intellectus, sicut causa secunda operans ex se petit hanc, vel illam speciem actionis, non tamen hanc, vel illam numero determinate, quia determinatio quoad individuationem actionis est à Deo, & in hoc fundatur prologium illud, ac receptissimum pronuntiatum, nimium causa secunda determinat primam quoad speciem, causa autem prima secundam quoad individuationem.

Et si dicas non per solam quantitatem, sed per 25 illam hoc loco, & hoc tempore, & alijs circumstantijs individuari.

Contra; quia omnia illa individua accidentia, 26 præter locum, & tempus, de quibus dicemus nunc, constituunt cum materia esse accidentale, ens per accidens, & non ens per se; sed vt diximus totum accidentale, totum per accidens non potest constituere substantiale, & ens per se simpliciter: ergo omnia illa accidentia cum materia prima non possunt constituere simpliciter individuum quod est ens per se, & ens substantiale simpliciter; de loco, & tempore, etiam sic demonstratur, quia Deus producit in resurrectione eisdem numero homines secundum illud Iob: ego ipse, & non alius, in pelle mea videbo Deum salvatorem meum; quo loco convicit Dnus Gregorius identitatem hominum productorum, & resurgentium in die iudicii, & nunc viventium in mundo, contra Archiepiscopum Constantinopolitanum; sed necessario erit illa resurrectio in alio tempore distincto ab eo, quo tales homines resurgentes de novo producti sunt, quia in sententia Thomistarum idem numero tempus, quod præterijt, adhuc de potentia Dei absoluta non potest idem numero redire, quanto minus naturaliter: ergo hoc, vel illud tempus non dat individuationem subiecto, tum quia in varijs temporibus idem numero producit; tum quia naturaliter potest hic numero homo in hoc, vel in alio tempore pro mera libertate Dei produci. Item in eodem instanti temporis producantur innumeri homines in varijs, ac diuersis partibus terræ, & in illo instanti, in quo creavit Deus celum, & terram pene innumera individua producta fuere. Item idem homo potest, etiam hoc, vel illo loco produci, & in eodem loco multa individua passim producantur saltem successive, aliæ autem circumstantiæ nihil conducunt ad individuationem, quia principium individuationis debet esse intrinsecum substantiæ individui; hoc enim est, quod quærimus in hac questione; sed circumstantiæ ab adversarijs numeratæ sunt illi maxime extrinsecæ, v.g. tempus, locus, & agens: de agente patet; quia vt ex Phisicis constat, nulla substantia singularis petit determinate essentialiter aliquod agens vnivocum, sed divisim, & indiscriminatim potest produci à quolibet alio agente, & sine dubio immediate à Deo, vt Adam fuit electus in primum caput, & communem Parentem hominum: ergo materia signata quantitate, accidentibus, & circumstantijs minime conducit ad individuationem, & singularitatem substantiæ completæ, cum omnis individuatio sit substantiæ intrinseca, vt diximus, & omnia illa sint accidentia extrinseca.

Confirmatur ex Patre Suarez, ad quod suppono 27 duobus

Quæst. IV. Vtrum materia prima, &c. 311

duobus modis nos procedere posse primo in ea sententia, quam prædicti Authores tenent asserentem, quantitatem non esse in materia prima: sed in toto composito, & destitui corrupta substantia, & novam comparari ad generationem substantiæ, ex quo prius sit simpliciter loquendo, hanc numero formam substantialem introduci in hanc materiam, & consequi quantitatem; unde conficitur argumentum, quia hæc forma, cum primum intelligitur recipi in hac materia, intelligitur etiam recipi in materia distincta ab alijs: ergo formaliter, & intrinsece non fit distincta per quantitatem. Item ex materia, & forma præcise conceptis, & vt prævenientibus quantitatem, resultat hoc individuum substantiale: ergo illud vt sic vnum est, non vnitatem rationis, sed vnitatem reali, & singulari, ac transcendentali: ergo sicut ex vi sue entitatis substantialis est in se individuum, ita etiam est substantialiter, & entitative distinctum ab omnibus alijs: ergo non habet distinctionem per quantitatem.

18 Nec refert, si dicas in genere causæ materialis quantitatem esse priorem in materia, quam forma; tum quia in ea sententia id non potest commode, & consequenter dici, vt infra tractandum est; tum etiam, quia saltem id non potest intelligi secundum veram inhesionem quantitatis in materia, quia iuxta illud principium, quantitas nunquam inhaeret materiæ in duratione reali; sed composito: ergo neque in aliquo signo prior potest illi convenire, quia quod à parte rei, & in duratione reali non convenit, neque prius, neque posterius convenire potest; quantitas autem non facit rem divisam, aut distinctam ab alijs, nisi inherendo, & informando: ergo in nullo signo habet quantitas hunc effectum primo in materia, sed in toto composito; ergo supponit illud iam individuum, & consequenter alia priori divisione distinctum; tum denique, quia ad vim rationis satis est quod in aliquo genere causæ, quod simpliciter prius est materia, vt prævenit quantitatem, habet ex se distinctionem. Denique sic potest ratio concludi. Forma recipitur in materia nuda quantitate: ergo hæc forma in hac materia; quia generatio in singulari fit: ergo ex illis resultat hoc individuum ante adventum quantitatis. Immo illa advenit individuo iam constituto quod posset Deus sine quantitate servare distinctum ab omnibus alijs, vt supra late demonstratum manet: ergo quantitas intrinsece, ac formaliter non intrat principium individuationis, vel totius compositæ substantiæ, vel singularum partium, huius scilicet formæ, & materiæ.

19 Secundo procedere possumus in alia sententia, quod quantitas inest materiæ primæ, & manet eadem in genito, & corrupto, & tunc aliunde sumitur non minus efficax argumentum, quia non solum hæc materia secundum se; sed etiam vt affecta hac quantitate potest esse sub diversis formis, & consequenter in individuis numero distinctis, vt supra data opera probavimus: ergo non magis potest esse principium individuationis, quam sola materia; atque hæ rationes possunt procedere etiam in alia sententia, quod quantitas non sit in materia prima, sed in toto composito, quia quantitas accidens est: ergo in quocunque subiecto sit, non potest intrinsece constitutionem individui substantialis ingredi;

ergo non potest eius distinctionem efficere; unde abstrahendo ab alijs sententijs sic potest virgeri hæc veritas.

Quia licet res prius natura sit in se vna, quam sit distincta ab alijs, tamen hoc posterius intrinsece sequitur ex primo, aut solam per negationem, qua posito alio extremo, verum est dicere, hoc non esse illud, aut per relationem prædicamentalem resultantem in tali entitate quæ dicitur vna, supposita negatione identitatis, quæ reperitur in illa; itaque illud idem positivum, quod fundat vnitatem, quoad primam negationem seu indivisionem in se fundat consequenter posteriorem negationem, quæ distinctio ab alio dicitur aut relationem formalem prædicamentalem distinctionis per quam constituitur expresse in esse formaliter distincti, quo sensu dici solet, & verissimum est per illud rem distingui ab alijs, per quod in se constituitur, quia distinguitur per id, quo est, id est per id ipsum, quod est, fundat distinctionem; quo fere sensu dixit D. Thomas 1. p. quæst. 79. art. 2. ad 2. vnumquodque hoc modo habere vnitatem, quo habet esse, & patet in vnitatem specificam; nam eadem differentia, quæ constituit speciem in se vnam, facit illam cæteris speciebus distinctam; unde quod est principium talis differentiæ, est etiam principium non tantum vnitatis, sed etiam distinctionis specificæ: ergo similiter in vnitatem individuali id quod est principium individui, quoad constitutionem eius, & incommunicabilitatem, seu indivisibilitatem in se, est etiam principium distinctionis ab alijs, & e converso, quod est principium distinctionis debet etiam esse principium constitutionis: si ergo materia per se, & seclusa quantitate constituit individuum in se incommunicabile, & vnum, distinguit etiam illud ab alijs, vel si distinctionem dare non potest, neque incommunicabilitatem individuationis dare potest.

Nā incommunicabile hoc modo dicitur, quod ita est in se vnum, vt minime possit in multa similia dividi; quod autem huiusmodi est, ex hoc præcise habet, vt si alia existant, ab alijs distinguantur; idemque argumentum potest e converso fieri de quantitate, quod si illa est, quæ distinguit individua substantiæ, ipsa etiam debet ea constituere, vel e contrario si non potest constituere, vt verius est, quia vt diximus, cum sit accidens, est extra totam latitudinem substantiæ, & supponit potius subiectum individuum; neque etiam distinguere potest; unde etiam sic non pertinere ad effectum formalem quantitatis, distinguere entitative vnam materiam ab alijs, vel partem materiæ à parte materiæ; quia sicut quantitas supponit materiam vt subiectum, ita supponit individuum entitatem eius, quæ per se ipsam distincta est entitative ab alia entitate simili: ergo distinctæ quantitates supponunt distincta subiecta, in quibus recipiantur, & distinctæ partes quantitatis partes etiam subiecti entitative distinctas: Nam & hoc locum habet argumentum illud Caietani quod actus singularis supponit potentiam singularem, quod maxime verum est in actu, & potentia realiter distinctis, eo vel maxime, quod cum quantitas re distincta sit à materia, in qua inest, non potest illam facere distinctam à se ipsa: ergo supponit in illa entitatem, quæ per se potest distingui à sua quantitate: ergo per eandem poterit distingu

qui ab omnibus alijs, quæ non sunt ipsa: ergo hoc non pertinet ad effectum formalem quantitatis; quod denique à posteriori confirmari potest ex dictis in prædicamento quantitatis: Nam si Deus separata quantitate, conservaret substantiam corporis Petri v. g. entitates partiales, quæ sunt in manibus, pedibus, capite, &c. semper manerent entitative distinctæ, siue manerent vnitæ, siue non, quia licet vna entitas possit coniungi, vel separari ab alia, tamen vnā fieri aliam, aut vtramque coalescere in vnā indivisibilem, conservando suam entitatem aperta repugnancia est, quia & essent distinctæ, & non essent distinctæ: distinctio ergo, quam supponit quantitas in substantia, est distinctio entitativa, & substantialis; hæc autem est, quæ per se pertinet ad vnitatem individualement, de qua tractamus; nam per hanc intelligitur individuum esse distinctum ab omnibus alijs; vel sub eadem specie, si cum similibus comparatur vel etiam sub genere, vel sub quocunque prædicato communis si cum omnibus alijs conferatur: ergo si aliquam distinctionem confert, quantitas illa erit per accidens ad rationem individui, & superveniens illi; non ergo ea ratione, pertinebit quantitas ad principium individuationis; de qua agimus, quod ex re ipsa explicatur.

32 Nam quantitas, sicut dat substantiæ vnitatem quantitativam, ita solum potest dare, vel distinctionem quantitativam, vel situalem, quarum prior consistit in hoc quod vna substantia sit sub diversis terminis quantitatis ab alia, & ita non sit continua illi continuatione propria quantitatis. Posterior autem consistit in hoc, quod vna substantia sit extra situm, & locum alterius, unde etiam salvatur quod quantitas ita distinguit sicut constituit; primo enim facit substantiam in se extensam vnitatem, & terminatam quantitativè, & habentem hanc corpoream molem, consequenter vero facit illam replere spatium locale, & similiter primario distinguit quantitativè, & deinde situaliter, tota autem hæc distinctio est extra rationem substantiæ individuae, & accidentaria illi; sicut, & ipsa quantitas; unde distinctio quantitativa, & divisio ratione illius accidentalis est substantiæ, & supponit aliam substantialem distinctionem, quæ solet vocari entitativa, ad quam, vt ad priorem, & vt ad præsuppositam, non eget substantia quantitativa.

33 Vltimo principaliter probatur omnibus rationibus, quibus primam nostram conclusionem contra Caietanum demonstravimus; efficacius enim hanc, quam illam probant.

SUBSECTIO III.

Secunda conclusio ponitur.

34 Sententia Bañez non est Thomistica, sed maxime aliena est, maximeque discedit à principijs Thomistarum; ex quo manifeste colligitur quantum veritatis habeat sententia Thomistarum; siquidem ipsi Thomistæ iam inter se tantum discrepant, vt videre est inter Bañez, & reliquos; nam illi tenaciter asserunt principium individuationis esse materiam signatam quantitate, ita vt quantitas sit ratio formalis constituendi materiam in esse principij individuantis, Bañez autem asserit, quantitatem non esse ra-

tionem formalem, aut extrinsecam, aut intrinsecam constituendi materiam primam in esse principij individuationis, sed solum conditionem sine qua non, quod quantum distet à sententia Thomistarum, sic demonstrat. Nam Thomistæ perpetui sunt in assignanda individuatione rei substantialis sic primo ab hac forma, & ab hac materia, cæterum forma, cum secundum se sit communicabilis, limitatur per hanc materiam; hæc autem materia, cum non sit ex se distincta, nec ex se divisa secundum multas portiones materiæ, & debeat respicere formam vt divisa, & distincta ab alijs portionibus, seu partibus materiæ, non individuatur ex se ipsa, sed à quantitate, quæ secundum Aristot. vt ipsi Thomistæ constanter asserunt, est principium distinctionis, & divisionis materialis, & ideo Capreol. Caiet. & alij asserunt Aristot. 1. Phys. tex. 1. asserentem quod summa quantitate, remanet substantia indivisibilis; in hac autem ratione supponitur, quod quantitas est principium distinctionis, & divisionis numeralis, & non conditio, quia supponitur in sententia Thomistica vt certum, materiam primam non individuari ex se, neque à forma: ergo à quantitate tanquam à principio divisionis. Bannez autem discedens ab hoc cogitur necessario dicere quod materia à se ipsa individuatur, vel quod individuatur à forma, & forma à materia in diverso genere causæ vt expresse fatetur Bañez; ergo hæc sententia Bañez maxime discrepat à sententia Thomist. & nimium quantum videtur accedere ad nostram opinionem.

Confirmatur; quia si quantitas solum est conditio sine qua non sit hæc, & principium individuationis, rogo à Magistro Bañez à quo principio intrinsece individuatur? à se ipsa non in sententia Thomistarum, quia neque differt ab alia materia secundum se totam, quia cum illa partim convenit, & partim differt. Item non differt ab alia materia solo numero: sed essentialiter, & specificè, insuper materia secundum se est communis, ac tandem redirent omnia argumenta, quibus Schola D. Thomæ probat, substantiam materialem non individuari à se ipsa; quæ vel nihil probant, vel idem probant de materia, non à forma, vt contendit Bañez in genere causæ formalis, quia forma constituit speciem, & limitat materiam ad esse specificum, vt principium physicum, à quo sumitur differentia metaphysica specifica, constat autem in Schola Thomistica quod distinctum est principium physicum specificum à principio physico individuali; imo hoc contendunt Thomistæ in tota hac controversia: ergo Bañez contra principia Thomistica procedit; Quod declaratur, quia quando auditur inter Thomistas, quod materia limitatur per formam, & forma per materiam in diverso causarum genere semper Thomistæ intelligunt, non de eadem limitatione, ad esse individuale videlicet, sed de diversa, quia materia limitat formam ad esse hanc, & individuum, forma vero limitat materiam ad esse specificum, quod hæc capitali inter ipsos ratione suadet: Quia omnis distinctio numerica est materialis, & omnis specifica est formalis, & quæ distinguuntur forma, distinguuntur essentialiter, quæ vero sola materia, distinguuntur numerice, & hinc convincuntur ad asserendum, omnes Angelos esse distinctæ speciei, quia sola forma differunt, & videntur.

Quæst. IV. Vtrum materia prima, &c. 313

rum, & feminam non differre species, sed solo numero, quia solum distinguuntur ex sola dispositione diversæ materiæ: ergo Thomista non debet faceri materiam individuatam per formam in genere causæ formalis; imo in Schola Thomistarum est implicatio in terminis, & suppositum negari deberet, quia omnis individuatio positiva est in genere causæ materialis, & nulla agnoscitur in tali Schola in genere causæ formalis, quia apud illam nulla est individuatio formalis, sed materialis, alias quæ solo numero distinguuntur, non solum materialiter, sed formaliter distinguuntur, & unitas individualis non esset iam carentia divisionis per principia materialia, sed etiam per principia formalia limitativa in genere causæ formalis principij materialis, quæ tali scholæ sunt nimium adversa; vnde Magister Bañez adversatur admodum Thomistis.

Deinde, quia hæc doctrina Bañez non docet aliquid particulare de quantitate, vt conducatur ad individuationem substantiæ, quod de æqualitatibus etiam dici non possit, sed schola Thomistica hoc esse particulare in quantitate docet, quod per eam individuetur materialis substantia: ergo hæc opinio non bene explicat materiam signatam quantitate: maior probatur; quia hæc opinio eatenus ponit quantitatem conducere ad individuationem substantiæ materialis, quatenus est conditio sine qua non hæc materia vniatur huic formæ; sed qualitates, & dispositiones antecedentes sunt conditio, sine qua non hæc materia huic formæ, huicque quantitati vniatur, vt constat, quia materia sigillatur, & determinatur ab his dispositionibus pro priori naturæ introductionis formæ, vt hanc formam, hancque quantitatem recipiat: ergo nihil docet particulare hæc opinio de quantitate, quod non conveniat etiam qualitatibus, imo prius qualitatibus conveniet, quam huic quantitati huius formæ, quia materia sigillatur, & determinatur dispositionibus, vt tenaciter fatentur Thomistæ, antecedentibus, vt hanc quantitatem recipiat in instanti generationis, & non e contra, atque adeo si in sensu conditionis sine qua non dicit Thomista, quod materia signata quantitate est principium individuationis: ego etiam dicam, quod materia signata qualitatibus dispositivis ad introductionem formæ, & quantitatis, est principium individuationis. Exemplum sit in hoc igne, quem (vt omnes Thomistæ asserunt) S. Thomas docet individuari per materiam ignis signatam quantitate ignis; si solum intelligitur vt conditio sine qua non hæc materia vniatur huic formæ ignis, quare non dicitur etiam, quod materia signata calore, & siccitate, & modificata per has dispositiones antecedentes in instanti introductionis formæ ignis est principium individuationis, quia etiam istæ qualitates sunt conditiones, sine quibus non hæc materia vniatur huic formæ ignis, & adverte, quod non loquor de dispositionibus concomitantibus ipsam quantitatem ignis, quia cum istæ qualitates supponant quantitatem in priori naturæ efficientem materiam, vt ipsi aiunt, responderi posset potius individuari per quantitatem, quam per has dispositiones, quia quantitas est prima, & præstantior conditio sine qua non, & quasi cæterarum dispositionum concomitantium radix, & fundamentum ipsas secum trahens; sed de dispositionibus antecedentibus toto tempore alterationis materiæ ad formam ignis, ipsamque

R. P. Ildelf. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

sigillantibus, & modificantibus pro instanti introductionis formæ; istæ enim potius determinant hanc quantitatem ignis, quam ab ipsa determinentur, potius sunt conditiones sine quibus non materia vniatur huic quantitati, huicque formæ, quam e contra quantitas ignis sit conditio sine qua non materia vniatur his dispositionibus: non ergo recte explicat hæc opinio materiam signatam quantitate secundum principia Thomistica, quia potius illi maxime adversatur.

Vltimo sic probatur; quia in Schola Thomistica absurdum est, formam esse principalis, & potissimum principium individuationis; hoc sequeretur ex dicta expositione; ergo potius illa est pro nobis, & pro Societatis sententia, quam pro Thomistica; imo huic maxime opponitur: maior satis constat ex communi consensu Thomistarum: probatur minor secundum hanc interpretationem, cum quantitas sit solum conditio sine qua non individuationis materiæ, hæc substantialiter præcedit individua per formam, & forma per materiam in diverso genere causæ: ergo materia non est principium talis individuationis, nisi quatenus limitatur, & hæccitatur per formam; ergo forma principalis, & præstantius convenit esse principium individuationis; si enim corpori non convenit disgregare visum, nisi quatenus est sub albedine, albedini proprius, & principalis convenit disgregare visum.

Et si dicas, quod est mutua dependentia in diverso genere causæ, & quod forma non potest limitare materiam in genere causæ formalis ad esse huius, & individua secundum se præcise, sed quatenus etiam ipsa limitatur ad esse huius, & individua per materiam in genere causæ materialis.

Opponam ego manifeste, quod quando est mutua dependentia in diverso genere causæ, ad investigandum, vtra harum sit præstantius principium illius effectus, inspicienda sunt illa causarum genera, & quod inventum fuerit præstantius genus causæ, quod secundum illud causat talem effectum est principalis principium; sed forma causat individuationem in genere causæ formalis hæccitando materiam, & materia in genere causæ materialis hæccitando formam, & horum geherum causarum præstantius est genus causæ formalis: ergo forma est principalis principium individuationis, quod est absurdum in Schola Thomistica; hoc autem non sequitur ponendo formam individuari per materiam, & materiam non individuari per formam, sed per ordinem ad quantitatem, quia cum forma, non causet individuationem compositi substantialis, nisi dependenter in sua hæccitate, & individuatione à materia, quia à forma in sua hæccitate non dependet: relinquitur, quod materia sit principalis, & fontale principium totius individuationis substantialis; sicut hac ratione docent omnes, quod forma est principium principalis, & fontale specifi- esse; non quia materia simul cum forma non causet speciem rei substantialis materialis, sed quia materia non causat speciem, nisi quatenus limitatur ad esse specifi- per formam, forma vero ita limitat materiam ad esse specifi- cum, vt materia neque in altero genere causæ materialis nimirum ad esse specifi- cum formam limitet; & hæc semper est limitativa, illa limitabilis circa esse individuale: e converso se ge-

R 7

314 Disp. IV. De principio individuationis.

runt forma semper est limitabilis per materiam, & non limitans materiam, hæc autem semper est limitata per formam; unde sicut illa ratione forme est radix, & principium fontinale esse specifici, sic eadem ratione materia est radix, & fontinale principium esse individualis in sententia Thomistarum, cuius schola dissipatur in hac parte ponendo formam, & materiam mutuo se limitare ad esse individuale in diverso genere causæ, ut à nobis probatum manet; quod forsitan perpendens Magister Bannez 1. lib. de gener. q. 3. art. 7. in 3. conclus. habet satis exploratum in doctrina Thomistica materiam non posse reddi individuum per formam, sed recurrendum esse ad quantitatem his expressis verbis. Hæc materia effici non potest hæc per formam, cum ipsa de se sit communicabilis, sed per quantitatem, de cuius ratione est naturam distinguere; quomodo ergo ponens quantitatem solum conditionem, sine qua non, se remittit, respondens ad primum ex duobus quæ contra hanc interpretationem proposuerat argumentis ad art. 7. sicutatem ut ostendat individuationem substantialem materię eo quod ibidem probabiliter explicuerat modum hunc limitationis materię per formam, & formam per materiam in diverso genere causæ, non advertens hunc modum limitandi materiam ab ipsa solum esse positum ut probabilem; & tandem in 3. conclusione ut magis Thomisticum oppositum asseruisse: tota tua interpretatio de materia signata quantitate, cui potissimum hæret, certe deficit ab Schola Thomistarum.

Ex quibus colligitur evidenter quantam vim, ac pulchritudinem habeat veritas nostræ sententię, siquidem ipsos Thomistas ita titubare facit, ac in sua sententia labantes reddit, ita ut maiorum gentium Magistros in Schola Thomistica cogat ab illorum sententia aliquando deficere, & tantum inter ipsos discrepare; in quo eodem modo, ac in doctrina catholica elucet veritas; nam ut fides Christiana sua constantia, & pulchritudine attrahit ipsos adversarios, facitque ut à doctrinis fidei catholice adversarij discedant: sic similiter constantia nostræ opinionis, ac pulchritudo adversarios allicit, ipsosque cogit, ut relictæ ea opinandi, & explicationum varietate circa materiam signatam, ad unitatem, quod fortius, & principalius argumentum est veritatis doctrinæ nostræ, quæ ex solutione argumentorum, & demonstrationibus factis clarissime patet.

SECTIO ULTIMA.

Argumenta Adversaria solvuntur.

38 Ad primum respondetur principium individuationis aliud posse esse physicum, & aliud metaphysicum, in univsumque non omnem substantiam individuum habere principium physicum suę individuationis, sed solum quæ compositæ sunt ex partibus physicis, materia scilicet, & forma, principiumque individuationis metaphysicum esse ipsam rei entitatem, solumque penes inadæquatos conceptus nostros distingui in ea naturam specificam, & differentiam individua-
lem illam contrahentem; quare hæcceitas in nostra sententia ex natura rei non differt à natura specifica, quam contrahit, unde non sequitur à

parte rei naturam specificam formaliter esse universalem, vel indifferentem, ad universalitatem, & singularitatem. Item neque sequitur hæcceitatem per aliam hæcceitatem futuram hanc, & singularem; sicut neque sequitur rationem communem differentię specificę contrahi per aliam differentiam specificam; sed quemadmodum alibi dictum est differentias specificas seipsis confuse conceptis convenire, & seipsis expresse conceptis differre, communemque rationem differentię specificę contrahi, & participari ab hac differentia per maiorem expressionem ex parte contrahentium. Itā similiter dicimus de differentia individuali rationem scilicet communem abstractam ab hac, & illa hæcceitate non egere alia hæcceitate, per quam reddatur hæc, & singularis, cum ipsa intime, & essentialiter imbibita, & inclusa sit in quacunque ultima ratione potente illam contrahere.

Insuper addo differentiam individua-
lem contractivam naturę specificę substantialis esse substantialem; est enim eadem entitas, & realitas cum illa; unde non potest sumi nec à quantitate, quia est accedens, nec à materia prima, quia est communis multis individuis numero distinctis, & etiam, quia potest dari individuatō vera, & realis sine eo quod sumatur à materia prima. Nam Angelus Gabriel distinguitur non solum specie, sed etiam numero ab Angelo Michaelē, quia Angelus Gabriel non solum habet essentiam specificam, sed etiam naturam illam individuatam per differentiam individua-
lem; unde verum individuum est Gabriel, ac proinde non solum specie distinctum, sed etiam individualiter à Michaelē. De hac enim individuatione Gabrielis interrogo ab adversarijs à quo sumatur? non à materia, quia in Gabriele nulla materia prima datur; unde falsum est principium adversariorum asserentium omnem individuationem sumi à materia prima, siquidem vera individuatō est Gabrielis Angeli, quæ minime sumitur à materia, cum nulla materia detur in tali Angelo, unde verius dicitur sumi talem individuationem à forma totius Angeli, seu ab actu completo ipsius naturę, & sic verius etiam erit individuationem in substantia corporea non sumi à materia, licet illa detur, sed à forma compositi, & ab actu substantiali ipsius. Deinde Angelus habet distinctos numero motus locales, distinctas præsentias, cognitiones, & volitiones solo numero distinctas, & tamen earum rerum individuatō, quia est spiritalis, non sumitur à materia; ergo aliquæ individuationes intra eandem speciem non sumuntur à materia.

Dices eas res individuari ab ipso Angelo, qui est subiectum illorum accidentium. Contra: ergo iam univsum multiplicatio individuationis non sumitur à materia prima, sed à rebus spiritalibus.

Ad secundum optime ait P. Suarez nullam habere efficaciam, quia est longe diversa ratio de subiecto inhaesionis, & de subiecto prædicationis; quamvis enim excogitari possit quædam proportio inter hæc duo subiecta; nam superius comparatur ad inferius sibi subiectum ut forma datus esse; tamen simpliciter non sunt eiusdem rationis, neque vnum fundatur in alio; unde in simplicibus substantijs est subiectio, seu subordinatio inferiorum ad superiora sive subiecto inhaesionis, sive informationis; adde id, quod est subiectum

Quæst. V. Vtrum principium, &c. 315

Ad prædicationis ex se non esse imperfectius suo prædicato superiori, sicut materia quæ est primum subiectum, est inferior forma, & ideo necessarium non esse ut id, quod est primum subiectum in ordine generationis, & imperfectior sit primum principium, & fundamentum individui, quod est primum subiectum ordine prædicationis, continens in se omnem perfectionem superiorum, & addens aliquid proprium, quo illa veluti complet, ac perficit.

QVÆSTIO V.

Vtrum forma sit principium individuationis in subiectis corporeis, & in materia, ac forma quod sit principium individuationis earum?

SECTIO I.

Sententia Adversaria proponitur.

RIMA sententia asserit principium individuationis non esse formam: probatur sic primo, quia principium individuationis debet esse incommunicabile; sed forma est communicabilis materię ut subiecto: ergo forma non est principium individuationis; maior est evidens, quia principium, & principiatum debent habere proportionem; sed principiatum, quod est individuum, est incommunicabile multis: ergo etiam principium talis individui debet esse incommunicabile.

Secundo sic probatur; quia differentia individualis est differentia materialis; & differentia specifica formalis: ergo differentia individualis sumitur a materia specifica, & non a forma.

Tertio, quia differentia specifica habet pro principio physico id, per quod distinguimur specie, & differentia individualis est id, per quod distinguimur numero, sed per formam distinguuntur homo ab equo specie: ergo differentia specifica sumitur a forma, & differentia numerica debet sumi a materia, quia per distinctas materias numero distinguimur. Probatur hæc consequentia, quia si differentia individualis sumeretur a forma distincta individua numero distinguerentur formaliter; unde, & essentialiter, quod est absurdum. Deinde unitas individualis non esset iam carentia divisionis per principia materialia, sed etiam per principia formalia limitativa in genere causa formalis principij materialis.

Secunda sententia asserit neque formam, neque materiam posse habere suam individuationem ex propria entitate; & probatur.

Primo, quia nec materia, nec forma cum alia materia, & cum alia forma differunt se totis, neque sunt primo diversæ, itavt in nullo assimilentur, neque convenient: ergo principium individuationis earum non est tota entitas, quia principium individuationis est principium distinctionis dissimilitudinis, & disconvenientiæ. Antecedens certum est, ac satis notum, consequentia patet: forma Petri, & materia Petri ex vna parte, & ex alia forma Pauli, & materia eius non sunt dissimiles, diversæ, vel distinctæ se totis; sed si tota entitas heret principium individuationis; & distinctionis formæ, & materiæ Petri a materia, & forma Pauli, tales materiæ, & formæ se totis differrent, & dissimiles forent, nec posset assignari in illa eadem entitate aliud, in quo disconvenient, & differrent, & aliud in quo convenient, & assimilerentur: ergo tota entitas illarum non est principium individuationis. Patet minor, quia si tota entitas est principium disconveniendi, & distinguendi, secundum totam entitatem dissimilarentur: ergo ita se totis distinguerentur, ut in nullo convenient.

Confirmatur eadem minor; quia principia individualia debent esse ita primo diversa, ut in nullo univoco convenient, & assimilentur; sed per te tota entitas formæ Petri est principium individuationis eius: ergo secundum totam entitatem dissimilatur a forma Pauli; ergo in nulla ratione convenient, quod est absurdum; nam hæc forma Petri, & illa forma Pauli conveniunt in aliquo univoco, & specifico conceptu, non ergo ab illis potest desumi principium individuationis, & consequenter falsum est, quod seipsis suæque propria entitate sine habitudine ad aliud, tanquam ad radicem formæ ut materia sit individua.

Secundo, tota entitas includit essentiam, & gradum hæceitatis; sed individuo non sumitur ab essentia præcise, quia hæc non determinat hæc potius, quam illam individuationem, neque ab hæceitate, quia ut supra dicebamus huius hæceitatis radicem, & principium quærimus, quare potius huic essentia, quam alteri conveniat: ergo individuo non sumitur a propria entitate.

Tertio conceptus entitatis supra essentiam nihil aliud addit, nisi singularitatem, hæceitatem, & individualem differentiam: sed essentia secundum se non potest esse principium individuationis, quia est indifferens, & de ipso gradu individuali difficultas est, a quo in huiusmodi essentia originetur: ergo entitas, ut entitas est formæ vel materiæ, quæ nihil est aliud in ista formalitate, quam essentia pro ut individua, non est principium individuationis, quia hoc est quod quærimus, unde habeat hæc essentia, supposito quod ex se est indifferens quod illi determinate conveniat huiusmodi hæceitas, & individuat.

Quarto, ut forma, v. g. vel materia ut sic red- datur individua, & hæc entitates egent gradu positivo addito quod sit hæceitas, vel individualis differentia: ergo ex se ipsa non est principium huius individuationis, seu hæceitatis; antecedens est certum, ex dictis in Dialectica, sed supposito quod hæc forma est singularis, & individua per gradum sibi additum positivum ex se, & per se non determinat hanc individuationem, sed ad ipsam est indifferens: ergo hæc forma se ipsa non est principium individuationis propriæ; minor patet, quia eo quod res materiales secundum se sunt indifferentes ad hanc vel illam individuationem, additur metaphysice loquendo gradus positivus, quo hæc forma trahatur ad fundandam hanc negationem, quam unitas individualis importat, ad differentiam Dei, & Angelorum, quorum naturæ cum ex se non sint communicabiles multis per divisionem in ipsis, ex se sunt singulares, & determinant absque positivo addito hanc negationem in qua consistit formaliter individuum: habemus ergo quod forma secundum se non est

Rr 2 princ

316 Disp. IV. De principio individuationis,

principium individuationis, & si asseras, quod est principium individuationis propterea hæc, iam involvis principium ipsum, de quo principium querimus, & incidis in opinionem Scoti ponentis hæc eicatem principium individuationis; nam si forma, vel materia secundum se non est principium individuationis, sed reduplicative propterea hæc ipsa hæc eitas, ratione cuius constituitur, hæc erit principium individuationis, hæc enim est vis huius reduplicationis, nam quia corpus secundum se non disgregat visum, sed propterea album nemo negat ipsum principium disgregandi visum esse albedinem: sed ex alia parte nos hic querimus radicem, & principium; unde hæc natura sit hæc, & individua: ergo non bene respondebitur, quod ex seipsa quatenus hæc, & individua, quia huius quatenus huius, querimus principium.

SECTIO II.

Nostra sententia explicatur.

Prima conclusio: præcipuum, ac proprium principium, radicale, & parziale intrinsecum individuationis, est hæc forma substantialis quæ sola sufficit, ut hoc compositum, quatenus est individuum speciei idem numero censetur: hæc Conclusio est evidens, supposita prima, & probatur ex Aristotele 2. de Anima, cap. 1. ubi sic ait formam esse, quæ hoc aliquid constituit, sed in sententia Arist. hoc aliquid, ut patet ex prædicamento de substantia, est prima substantia seu individuum: ergo in sententia Arist. forma est præcipuum principium individuationis substantiæ completæ, quod coincidet cum communi illo proloquio asserente, actus est, qui distinguit, hoc est actus est principium illius ultimæ differentiæ individualis scilicet, per quam ultimo distinguitur substantia individua completa, quod explicans Avicenna, 6. Naturalium p. 1. dicit, formam dare subiecto unitatem numericam, quod eisdem pene verbis asserit Averroes, secundum mentem Aristotelis, tanquam exactus tanti Philosophi Commentator. 1. de anima, cap. 7. & lib. 2. in principio. & commento. 6. 8. & 9. & 17. & 3. Phisicor. Commento. 60. & lib. 4. Commento. 38. unde, D. Thom. ut supra dixi contra Genes, cap. 40. ex professo probat materiam non esse primam causam distinctionis rerum, sed formam, ubi sic ait in ratione, formam non sequi dispositionem materiæ, sicut primam causam, sed magis è converso materiæ sic disponi, ut sequatur talis forma, itemque ibidem ait, ea, quæ reducuntur in materiam, sicut in primam causam esse præter intentionem agentis, & casu fieri, si ergo materia esset prima causa, ob quam esset tale individuum, individuum ut sic casu fieret, & præter intentionem agentis, & deinde asserit unam materiam indigere alio à se distincto, ut distinguatur ab alia materia, non ergo illa est prima causa distinctionis, & individuationis, sed forma de qua ait D. Thom. 2. contra Genes, formam tribuere esse primæ substantiæ, quia forma est actus à quo in sua ultima perfectione, & determinatione constituitur individua substantia completa, sed ut ait ipse Angelicus Doctor q. unica, de anima, art. 1. ad 2. unumquodque secundum idem habere esse, & individuationem: ergo si in sententia D. Thom. unaquæque res completa, individua præcipue habet esse à

forma: ergo ex sententia ipsius præcipue habebit unitatem individualement: hæc consequentia sic probatur à D. Thom. quia unitas est passio consequens entitatem, & non addit illi nisi negationem ergo non potest habere aliud principium positivum, & reale, nisi, quod est principium ipsius.

Hic modus loquendi frequens est maximeque celebris, in scriptura, ut videre est in lib. Gen. Exodi, Deuteronomij, & præcipue in Prophetia Ieremie, quibus in locis, ut scriptura significet individua distincta hominum, non vocat particulares homines, sed ea, vocat animas; nam c. 52. Ieremie, m. 30. sic est [In anno 23. Nabucodonosor transiit, Nabulardan Magister militiæ animas Iudeorum septingentas quadraginta quinque:] omnes ergo animæ quatuor millia sexcentæ, quem locum explicans D. Aug. lib. 8. de civitate Dei, ait; hic scripturam sumere animas pro individuis completis substantialibus hominum, quia inquit D. Cherubichus, Anima est præcipuum constitutum hominis individui, quem omnes Doctores interpretes scripturæ, nullo dempto, sequuntur: ergo secundum modum loquendi scripturæ optime stat nostra conclusio, quæ asserimus hanc formam substantialem esse præcipuum principium individuationis compositi substantialis.

Ratione evidenti sic demonstratur primo, quia¹⁰ principium individuationis præcipuum, de quo nunc loquimur, debet esse intrinsecum, & parziale respectu individui; sed in composito tantum dantur duo principia intrinseca, v. g. hæc materia, & hæc forma substantialis; uno enim non est principium: sed causalitas, & ratio formalis principiandi, quia est modus utriusque principij atque hæc materia, nec nuda, nec signata, ut late probatum manet, 1. conclus. est principium individuationis: ergo necessario, & solum debet esse hæc forma substantialis principium intrinsecum parziale, præcipuum, & proprium individuationis substantiæ completæ; ergo necessario, & solum debet esse hæc forma id, cui attribuitur tanquam radici physicæ differentia individualis metaphysica; maior est clara in omnium sententia; minor satis probata manet, quæst. præced. consequentia suppositis maiori, & minori est evidens.

Secundo sic probatur, quia in hac numero¹¹ forma concurrunt omnia requisita ad hoc ut sit principium præcipuum individuationis huius individui, & claritatis: ergo loquor de hac anima Petri respectu individuationis ipsius Petri; ergo illa est principium parziale, radicale, intrinsecum, & proprium illius: antecedens sic demonstratur, quia individuum ut tale tria habet, primum, quod sit indivisum in sua entitate singulari: sed hæc anima rationalis etiam est indivisa omnino; imo & indivisibilis in se, & in sua entitate singulari: ergo ex hac parte potest esse principium, & secundum requisitum est, quod individuo Petri, v. g. Petreitas est ita propria Petri ut nulli alteri possit convenire: sed hæc anima rationalis, ita propria est Petri, ut nullius alterius possit esse anima, sed solius Petri; quod sic demonstratur nam in Petro physicæ datur hæc materia, & hæc forma, sed cum alia numero materia, & cum alia; & alia in infinitum, dum tamen perseveret hæc anima rationalis, v. g. si animæ ipsius Petri uniat corpus constans ex materia distincta à corpore, quod prius habuit, quamvis compositum illud non sit omni ex parte idem, quod antea fuit, tamen

tamen simpliciter loquendo, illud individuum dicitur idem ratione eiusdem animæ, unde erit ipse Petrus, at vero e contrario, si corpori ex eadem materia constanti vnatur anima numero distincta simpliciter, non censetur idem individuum, sed distinctum, & vt clarius loquamur, pono exemplum, quando vnus barbarus alimentatur tota materia alterius hominis carnibus videlicet, nervis, & ossibus, illa materia hominis, quæ alimentum fuit barbari comedentis, fit materia illius, quæ antea fuerat materia alterius hominis, nimirum occisi, & qui comeditur à Barbaro, vbi vna numero materia est materia duorum, & nihilominus sunt distincta individua, & distincti numero homines, in die autem iudicii, & resurrectionis mortuorum, Deus, vt asserunt probatores Theologi, creavit aliam materiam primam vt sit materia vnus ex illis, & nihilominus secundum fidem erunt iidem numero homines, ac erant antea, secundum illud *Iob*, nam [ego ipse, & non alius, in carne mea, & pelle mea videbo Deum Salvatorem meum,] & nihilominus in vno ex illis solum est eadem forma; item quando moritur Petrus, in eadem materia Petri introducit formam cadaveris, & tale cadaver distinguitur non solum numero à Petro: sed etiam specie, & genere, vbi non potest esse alia causa talis distinctionis, nisi distincta numero, specie, & genere, forma, siquidem materia est eadem numero in Petro, ac in cadavere; ergo signum evidens est præcipuum principii individuationis sumi præcipue à forma, siquidem sola forma, v. g. anima Petri, quia ita propria est Petri, vt non possit esse alterius, sufficit, vt cum quacunque materia constituat Petrum eiusdem numero, & distinctum à quolibet alio, ex quo colligitur evidenter unitatem numericam, seu distinctionem individui proprie, & præcipue solum fundari in hac numero anima, materiamque solum inchoare, id quod completur, & determinatur per formam siquidem, cum eadem, vel cum distincta materia propter solum distinctam numero formam, est aliud individuum *num. 3.* requisitum est, quod individuum est ultimo distinctum à quolibet alio sine aliqua convenientia; sed etiam hæc forma Petri est per quam sumptam singulariter, ultimo distinguitur Petrus à quolibet alio individuo, sine aliqua convenientia physica, v. g. suppono casum supra positum de duobus hominibus habentibus successive, vel simul eandem numero materiam, illi homines distinguuntur absolute, & simpliciter: sed non distinguuntur per materiam, cum eadem numero materia sit ipsorum; unde non solum conveniunt in materia; sed sunt idem in illa: ergo tota ultima distinctio sumitur à forma, quod clarius videtur in Petro vivo, qui vere, & realiter non est cadaver, & nihil Petrus, & cadaver, quod succedit ad mortem Petri constant eadem numero materia numero, Petrus autem, & cadaver, non solum genere, & specie, sed etiam numero distinguuntur, nam vere sunt duo individua, licet distincti generis, & distincte speciei; sed in illo casu illa distinctio ultima individualis, quæ intercedit inter Petrum, & cadaver solum refunditur in formam; ergo forma est præcipuum principium individuationis.

¹² Vltimum requisitum quod reperitur in individuo, in sententia Adversariorum, est quod individuum sit incommunicabile alteri omnino per contra positionem ad vniversale, *id est* vt vniversale ex

sua natura petat communicari multis communicatione constitutionis, id est constituendo intrinsece illa, quibus communicatur, v. g. ideo homo est vniversalis, quia constituit Petrum, & Paulum, & ita prædicatur de eis, siue prædicatione adiectiva siue substantiva, hæc autem communicabilitas est propria rei vniversalis, ita vt quæcumque alia sit per accedens, & materialis; nam hæc albedo communicatur parieti per inhesionem, & non est vniversalis; item natura humana individua Christi communicatur Verbo divino per vnionem hypostaticam; item, & Verbum divinum communicatur naturæ humanæ terminative, & nihilominus, nec Verbum divinum, nec hæc humanitas sunt vniversalia; sic similiter singulare constituitur per incommunicabilitatem formaliter oppositam vniversali, scilicet per incommunicabilitatem constitutionis, cum indifferentia ad multa constituenda, ita vt quæcumque alia incommunicabilitas sit per accedens, & materialiter se habeat, ad constitutionem singularem, v. g. materia prima vt sic, est incommunicabilis per modum formæ alteri materiæ, vt supra diximus, & nihilominus materia, vt sic, non est singularis; sed vniversalis, quia licet habeat dictam incommunicabilitatem, cum illa sit per accedens, & materialis, ad nostrum propositum, & ex alio capite habeat communicabilitatem ad multas materias particulares, quas potest constituere, inde evenit, vt non obstante incommunicabilitate ratione primæ formaliter conducentis ad vniversalitatem, sit vniversalis formaliter; unde inter principia physica illud quod fuerit communicabile physice, cum indifferentia ad multa constituenda, erit principium intrinsecum prædicati Metaphysici vniversalis, & ideo materia prima est principium physicum, à quo sumitur genus, quia materia, prima habet communicabilitatem constitutionis cum indifferentia ad multa, quia eadem numero materia prima potest constituere multa individua distincta successive naturaliter: è contra vero, illud principium physicum, quod nullam communicabilitatem habet cum indifferentia ad constituenda multa, sed potius ex natura sua fuerit ita determinatum, & proprium vnus individui, vt nullo modo possit constituere aliud individuum, sine dubio erit principium prædicati illius metaphysici, quod fuerit ita proprium huius singularis, vt alteri nullo modo possit convenire, vti est differentia individualis, quæ vltimus actus metaphysicus est: sed hæc numero forma, seu anima, ita est incommunicabilis physice omnino alteri individuo, vt impossibile sit, vt anima D. Petri, v. g. possit constituere D. Ioannem, sed necessario determinata est omnino, vt constituat D. Petrum, sine aliqua indeterminatione, & indifferentia, ad alium constituendum: ergo omnia requisita proprii, ac præcipui principii physici radicalis differentie individualis conveniunt huic animæ, vel formæ substantiali, quæ vltimus actus physicus est, sicut differentia individualis est vltimus actus metaphysicus.

Confirmatur, quia inter principium, & principium debet dari proportio, in ea ratione, qua principium, & principium sunt, v. g. ideo genus sumitur in sententia Thomistarum à materia, quia sicut hæc materia physica est, genus est materia metaphysica, & sicut hæc est tota perfectibilis per formam physicam, & communicabilis multis formis, sic similiter genus est perfectibile per differ-

318 Disp. IV. De principio individuationis,

rentias, & communicabile multis speciebus, & si cut materia prima est pura potentia, in cuius es- sentia nulla forma actualiter includitur, ita genus est purum totum potentiale, sine eo quod actu, nec confuse nec extrasse includat aliquam diffe- rentiam actu, & etiam differentia specifica sumit- ur à forma physica, quia differentia est forma metaphysica, & quia sicut forma perficit mate- riam, sic differentia perficit genus, & sicut in ea- dem materia propter formas specie distinctas, da- tur distinctio specifica inter composita, ita propter differentias específicas in eodem genere, datur distinctio specifica specierum.

14 Tum sic, sed differentia individualis habet om- nimodam proportionem, cum hac forma, quam non habet cum materia, quia differentia indivi- dualis est hæc forma metaphysica, sicut illa est hæc forma physica, & hæc contrahit materiam metaphysicam, quæ est genus contrahendo ipsam speciem, sicut physica forma contrahit materiam physicam, & sicut hæc forma, D. Petri v.g. distin- guit numero D. Petrum, à D. Paulo, sic hæc diffe- rentia individualis distinguit D. Petrum metaphy- sice ab ipso D. Paulo, & sicut hæc forma physica minime est informabilis, nec perfectibilis ab alia, ipsa vero ultimo informat materiam, ita hæc diffe- rentia individualis, non contrahitur, nec perfici- tur per aliam differentiam, quia ipsa est ultima perfectio, contractio, ultimaque determinatio, & actualitas huius individui, per quam distinguitur hoc individuum à quolibet alio: ergo propter has omnes rationes convenientiæ, & similitudinem, in- ter individuationem, & hanc formam physicam, quam minime reperies, inter eam, & materiam pri- mam, talis individuatō radicaliter, & inadæquate debet sumi tanquam à proprio principio, à forma potius, quam à materia.

15 Dices, quod quamvis recte probetur hoc argu- mento formam conferre ad individuationem, non tamen satis efficaciter probari illo aut formam solum esse principium individuationis, aut illam esse præcipuum principium; nam etiam materia est principium intrinsecum constituens rei entita- tem, & ideo etiam principium individuationis, si non sola, saltem cum forma.

16 Sed contra; nam secunda pars obiectionis sine dubio falsa est, & procedit ex ignorantia, & ex non recta cognitione, & penetratione argumentorum, quæ à nobis posita sunt, ad probandum formam substantialem esse proprium ac præcipuum indi- vidualis principium, certe enim ad hoc se lum probandum à me posita sunt, ut illa consideranti liquefceret, & deinde sic breviter demonstratur, vnum, & ens convertuntur, & ab eodem vnum- quodque habet unitatem, & distinctionem, à quo habet esse, sed individuum substantiæ materialis, cum sit compositum ex materia, & forma, habet suum esse completum à materia, & forma: atqui principaliter compositum est ens vnum, & ab alijs distinctum propter formam; omnes namque concedunt esse cuiuslibet rei, vel solum, ut in An- gelis, qui à D. Thom. formæ completæ vocantur, vel certe principaliter esse à forma, ut in compo- sitis: ergo unitas, & distinctio individuatorum principaliter est à forma, cui rei etiam illud fi- dem facit, quod materia est propter formam; ete- nim forma est finis materiæ, ut Author est Ari- stoteles, 2. *Physicorum* textu 8. 1. & 91. quare unitas, & distinctio materiæ, licet non sumatur

propter à forma, loquendo præcipue de unitate numerica, nihilominus, talis est instituta ex na- tura, ut sit destinata, & ordinata talis ob unita- tem, & distinctionem formæ, melius enim est, ut inquit Averroes, 2. *de anima*, *commento*. 60. existi- mare diversitatem materiarum esse propter diver- sitatem formarum, quam esse contrarietatem, si unitas, & distinctio materiæ genericæ, est ordinata ad for- mam, similiter etiam specifica, cur non itidem numeralis erit principaliter in ordine ad formam, v.g. in eo casu quo dicitur hæc materia est mate- ria Petri; nam illa determinatur ad Petrum ex eo, quod informatur anima Petri, & cum ea compo- nat Petrum, præsertim cum Arist. in 2. *de anima*, *textu*. 2. affirmet per formam fieri entitatem singu- larem totius, & 7. *textu*. unitatem, & multitudinem rerum completarum, ut sunt primæ substantiæ, seu individua principaliter esse ab actu, & in 7. *metaph.* c. 49. separare ac distinguere esse pro- prium actus, unde absolute, & simpliciter, com- parando inter se materiam, & formam præcipuum principium, est forma, non tantum respectu na- turæ specificæ sumpta forma in specie, sed etiam respectu huius individui, & singularis sumpta forma individua, & singularis, quia hæc forma est maxime propria ut supra dixi huius individui, & quia illa est, quæ complet hanc numero sub- stantiam integram, nam hæc materia solum in- choat illam, & quantum est de se non magis in- choat hanc, quam aliam.

Dices formam esse principium distinctionis spe- 17 cificæ, quia facit differre formaliter, non ergo potest esse principium distinctionis numerice, aliàs distinctio numerica esset formalis; sed contra primo, nam propter eandem rationem propter quā differentia specifica sumitur à forma, etiam diffe- rentia numerica debet sumi ab illa, nam quia con- ceptus generis, & differentiæ sic se habent ut ille sit potentialis, atque imperfectior per conceptum differentiæ, & conceptum differentiæ habere modum actus, cum determinantis, atque contrahentis, inde se- quitur gradus ex imperfectiori gradu naturæ de- sumi; differentiam vero ex perfectiori, & quia ra- dix totius potentialitatis in rebus materialibus est materia, quæ in sua entitate est pura potentia determinabilis per formam tanquam per pro- prium actum, & radix totius actualitatis est for- ma, per quam determinatur materia ad talem spe- ciem; ideo dictum est ab Aristotele genus sumi à materia, & differentia specifica à forma, quia diffe- rentia specifica est actus distinctivus, & genus est potentia metaphysica, atque adeo prædicatum convenientiæ: atqui differentia individualis me- taphysica est etiam actus metaphysicus, sine ali- qua ratione convenientiæ propter quem distin- guitur ultimo res singularis à quacunque alia: ergo tale prædicatum metaphysicū debet sumi ab actu physico, per illud physice distinguitur com- positum, & per quem actuatur, & completur in- esse talis sine aliqua potentialitate, & perfectibili- tate; atqui in composito singulari, sola forma phy- sica est huiusmodi, quia materia oppositas habet condiciones: ergo sicut differentia specifica, quia est actus metaphysicus, sumitur à forma, quæ est actus physicus, similiter differentia individualis, sumitur à forma, quia si illa est forma physica, hæc est forma metaphysica, & sicut illa contrahit, & materiam determinat, actuaturque illam, sine ali- qua perfectibilitate, & sine eo quod sit informa- bilis

bilis per aliam, sic similiter differentia individua-
bilis metaphysica actuatur genus, & speciem, deter-
minat ad ultimum actuale esse individuale, sine ul-
teriori perfectibilitate, & sine eo quod illa possit
informari per aliam differentiam; unde sicut for-
ma secundum suam rationem specificam, & es-
sentialem, facit differentiam specificam, & essen-
tialiam, vel est principium illius, sic similiter for-
ma individua secundum suam singularitatem, &
individuationem, poterit esse principium, à quo
sumatur praecipue, & formaliter individuatione
compositi, Petrus enim, & Paulus magis diffe-
runt inter se numero, quia habent animas nume-
ro distinctas, quam quia habent distincta corpo-
ra, imò è contrario simpliciter censetur idem ho-
mo numero, non tantum secundum apparentiam,
sed etiam secundum veritatem, qui habet eandem
numero animam, etiam si corpus mutatum sit, ra-
tio vero est evidens, quia ut supra diximus, forma
simpliciter censetur constituere speciem, & simi-
liter haec forma hoc individuum, sub tali specie.
Secundo contra, quia illa obiectio procedit ex
magna equivocatione, nam cum ait, non ergo
potest esse principium distinctionis numericae,
alias distinctio numerica esset formalis, vel il-
lam particulam *formalis* sumit pro distinctio-
ne, quae originatur à forma physica, vel pro di-
stinctione, quae sequitur ad formam metaphysi-
cam, qualis est omnis differentia, & in hoc sen-
su recte procedit, nam distinctio illa formalis
est in hac acceptione, quia in nostra senten-
tia principium huius est forma, & anima ratio-
nalis, in Petro, & etiam, quia sequitur ad dif-
ferentiam individuaalem, quae vera metaphysica
forma est, quare iure optimo formalis dicitur,
tum propter formam physicam à qua originatur
propter formam metaphysicam, qualis est diffe-
rentia individualis ad quam sequitur talis di-
stinctio numerica, aliter autem potest sumi illa
particula *formalis* id est pro eo, quod significat
altera essentialis videlicet, ita ut idem sonet di-
stinctio formalis, ac distinctio formalis, & specifi-
ca, & in hoc sensu falsa est illa propositio, quia
non sequitur necessarii, quod omnis distinctio
formalis sit essentialis, nam distinctio numerica,
quae reperitur in Angelo Michael, quatenus di-
stinguitur talis distinctio à distinctione speci-
fica, quae reperitur etiam in ipso Michael res-
pectu Gabrielis, Gabriel enim, & Michael, non
solum specie, sed etiam numero, & individuali-
ter distinguuntur, quia sunt vera individua diver-
sorum specierum; unde propter differentiam
specificam, specie, & essentialiter distinguuntur,
& propter veras differentias individuales indi-
vidualiter & numero etiam distinguuntur, sicut
hic leo, & hic homo non solum specie, sed nu-
mero distinguuntur, imò impossibile est, quod
aliqua distinguantur specie, à parte rei, & non
distinguantur numero, & individualiter, quia
nunquam dantur species reales, nisi contractae,
& identificatae cum suis singularitatibus, illa
igitur distinctio numerica, quatenus non est spe-
cifica, non est distinctio materialis, quia nulla
est materia in Angelo, à qua possit talis dici, An-
gelus enim totus est quaedam forma completa
subsistens, ut asserit D. Thom. 1. parte, quapro-
pter omnis distinctio quae reperitur in Angelo,
tam specifica, tam generica, quam numerica for-
males sunt, & nihilominus distinctio numerica
non est specifica; Item distinctio, quae datur in-

ter duos actus intellectus eiusdem speciei in An-
gelo, & inter duos actus voluntatis etiam eius-
dem speciei, non potest esse distinctio materialis,
quia nec in Angelo cuius actus sunt, nec in ipsis
intellectionibus vlla est materia, potius enim di-
cenda est illa distinctio formalis, cum addito vi-
delicet singularis, & individua, tum quia origi-
nantur ab Angelo, qui est forma completa sub-
sistens, tum quia profluunt ab intellectu Angeli-
co, qui est forma Angeli, tum denique, quia talis
distinctio numerica reperitur inter illos duos actus
est distinctio, immediate consequens entitatem
intellectionum, & per quam formaliter distin-
guuntur illi duo actus intellectus, quae vera for-
ma accidentales sunt, item distinctio numerica,
qua Deus distinguitur ab omni individua crea-
tura, quatenus individua est, non est materialis
vilo modo, sed formalis, cum sit formalitas Dei,
& nihilominus nec ista nec supradicta distin-
ctiones numericae sunt specificae: ergo bene po-
test esse quaedam distinctio formalis, sine eo
quod sit essentialis, & specifica, cum possit esse
formalis, numerica, & singularis: ergo licet indi-
viduatione, & distinctio numerica compositi, sit
formalis, quia sumitur à forma, non est necesse
quod sit essentialis, & specifica, cum non sumatur
à conceptu specifico formae, sed à conceptu sin-
gulari, & individuali ipsius, quibus funditus la-
befacta corrumpit obiectio illa adversariorum
equivocationibus, & sophismatibus plena.

Ad primam autem partem obiectionis, quae
vere non est contra nos, sed potius pro nobis, ut
patebit ex conclusione sequenti, respondeo verum
quidem esse adaequatam causam intrinsecam in-
dividuationis substantiae materialis completae
esse formam, & materiam, quod nos nullo modo
negamus, solum enim assero comparando mate-
riam cum forma hanc esse partiale intrinsecum
praecipuum principium, & individuationis sub-
stantiae completae compositae, sicut etiam materia
necessaria est ad rationem, seu unitatem specifi-
cam, non enim potest ratio hominis, vel humani-
tatis ut sic sine materia constitui, & idem est de
ratione generica animalis viventis, &c. & nihilo-
minus absolute dicitur ratio specifica sumi à
forma, quia illa dat ultimum completum solum-
que praesupponit materiam, ut quid potentiale,
& indifferens: eadem ergo ratione illa dicitur
principium individuationis, quia illa dat vlti-
mum substantiale complementum individui,
quamvis praesupponat materiam, ut potentialem
de se, & indifferens propter quod dixit Aristote-
les, *supra*, & 1. *Physicorum* cap. 7. formam consti-
tuere hoc aliquid, & quoniam ut supra diceba-
mus per idem distinguitur res, per quod consti-
tuitur eadem forma, quae constituit hoc aliquid,
distinguit illud ab alijs, quoniam actus est, qui
distinguit asserante Aristotele; loquimur au-
tem ut bene advertit P. Franciscus Suarez de re
ipsa secundum se, nam quoad nos, qui ex rebus
materialibus cognitionem sumimus, saepe distin-
ctio individuum ex materia sumitur vel ex
accidentibus, quae materiam consequuntur, ut
sunt quantitas, & aliae proprietates, at vero se-
cundum se, sicut differentia sumenda est à prin-
cipio substantiali, & non ab accidentali, ita inter
ipsa substantialia principia ab eo sumenda est,
quod praecipuum est, & magis proprium, ac vlti-
mum constitutivum ipsius rei, huiusmodi autem
est forma, ut ostensum est.

320 Disp. IV. De principio individuationis,

- 20 Secunda conclusio, principium totale, & adequatum, intrinsecum individuationis substantiæ completæ corporeæ est materia, vñio, & hæc forma substantialis vñio non tanquam principium, sed tanquam ratio formalis principian- di: hæc est sententia D. Thom. *quest. de potentia, art. 8.* vbi dicit substantiam individuari per se ipsam, & propria principia, & super Boëtium de Trinitate, opusculo 70. *quest. 4.* probatur hæc conclusio.
- 21 Primo hæcceitas, seu individuatō non distinguitur ex natura rei, à natura specifica: ergo neque principium adequatum ex quo formaliter sumitur ista singularitas debet distingui ex natura rei ab illo principio adequato, ex quo sumitur natura specifica: hæc consequentia est nota supposito antecedenti, nam si principia distinguerentur realiter, similiter, & formalitates ex illis desumptæ, v.g. homo qui est animal rationale, distinguitur ab equo, qui est animal irrationale, & brutum, quia principia intrinseca hominis, v.g. anima rationalis, & vñio supposita materia distinguuntur maxime ab anima equi vñione ipsius cum materia, quæ sunt principia intrinseca equi, tunc sic: sed principium adequatum ex quo sumitur formaliter, non solum natura specifica hominis, sed etiam natura generica animalis, non tamen est materia tantum vel forma, sed totum compositum physicum, ergo principium adequatum ex quo formaliter sumitur individuatō erit totum hoc compositum singulare hæc forma nimirum, hæc materia, & hæc vñio: illa minor sic probatur, quia in rebus materialibus, prima radix totius potentialitatis est materia, & prima radix totius actualitatis est forma, & ideo verum est in eis genus sumi formaliter à tota ipsa natura, vt concipitur sub gradu imperfecto, & perfectibili per differentiam, radicaliter vero à materia, & differentiam sumi formaliter etiam à tota natura, vt concepta sub gradu perfecto, radicaliter vero à forma, quia propria, & formalis ratio generis Metaphysici est esse totum potentiale contrahibile per differentias oppositas, & propria ratio differentiarum est esse actum, per quem idem genus contrahitur ad constituendam speciem, & utrumque est prædicatum vniuersale speciei, quod necesse est totum continere, quod continet species secundum proprium modum, genus quidem actus simul, & potentia, differentiam vero actum licet diuersa ratione, atque species continet, vnde necesse est utrumque sumi à tota natura speciei formaliter, radicaliter vero à materia genus, & differentiam à forma, quia verum est primam radicem generis in rebus esse materiam, & primam radicem differentiarum formam, in quo sensu dictum est ab Arist. & à cæteris omnibus intellectum, quod genus sumitur à materia, & differentia à forma, quod optime explicuit D. Thom. de ente, & essentia, cap. 5. his verbis, si igitur genus significat indeterminate id totum, quod est in specie, non enim significat tantum materiam, similiter etiam differentia significat id totum, quod est in specie, & non tantum formam, & etiam definitio significat totum, & etiam species se diversimode, quia genus significat totum, vt quædam denominatio determinans id quod est materiale in re sine determinatione propria formæ; vnde genus sumitur à materia, tanquam ex radice, quamvis non sit materia, sed totum compositum, à quo formaliter sumitur; differen-

tia vero è conuerso est, sicut quædam determinatio, à forma determinata sumpta præter hoc, quod de intellectu primo sit materia determinata, vt patet cum dicitur animatum, scilicet illud quod habet animam non determinatur quid sit, vtrum corpus, vel aliquid aliud; vnde dicit Avicenna, quod genus non est indifferentia sicut pars essentiarum eius, sed solum, sicut ens extra quidditatem, siue essentiam, sicut etiam subiectum est de intellectu passionum, & ideo genus non prædicatur de differentia per se loquendo, vt dicit Arist. in 5. de anima, & ex hoc patet ratio quare genus, & species, & differentia se habeant proportionaliter ad materiam, formam, & compositum in natura, quamvis non sit idem cum illis, quia neque genus est materia, sed sumitur à materia, vt significans totum, quia est idem, quod totum, nec differentia est forma, sed sumitur à forma vt à radice, vt significans totum, quia ab illo expresse, & formaliter sumitur: ergo ex verbis, & sententia D. Thom. est verum dicere genus & differentiam specificam sumi radicaliter à materia, & à forma cum proportionem, & formaliter à toto composito, à materia videlicet forma, & vñione simul.

Secundo probatur, materia, & forma in communi sunt ita causa adequata compositi naturalis, vt nec materia solum, nec forma solum intrinsece componat compositum; sed vtraque simul: ergo hæc materia, & hæc forma erunt causa adequata huius compositi naturalis; ex quibus sumetur adequata; & totaliter formaliterque prædicatum Metaphysicum individuationis illius.

Confirmatur hoc, esse huius individui vere dependet ab hac forma: ergo hæc forma erit illius causa, & principium intrinsecum: sed similiter hoc esse huius individui vere dependet ab hac materia; ergo nec vna, nec altera solum erit adequata, & intrinsecum principium individuationis, sed vtraque: deinde hæcceitas, seu singularitas Petri stare non potest cum sola forma, aut cum sola materia Petri, ergo non adequata dependet à sola materia Petri, aut à sola forma illius; sed ab vtraque simul: ergo vtraque simul est principium intrinsecum adequatum, ex quo formaliter, & immediate sumitur individuatō in quo sensu hæc conclusio ab omnibus, tam Scotistis, quam Thomistis sumitur; imò à nullo potest Philosopho negari, quia illud quod est principium adequatum entitatis est principium vnitatis; sed adequatum principium entitatis individui compositi est hæc materia, & hæc forma: ergo adequatum principium individuationis est hæc materia, & hæc forma.

Confirmatur, & explicatur à priori, quia vnum est passio entis, & solum addit supra ens negationem divisionis: ergo ab eisdem principiis habet res, quod sit vna, & quod sit ens, sed substantia materialis completa, non tantum integratur in suo esse, per hanc solum materiam, nec per hanc solum formam, sed per vtramque, vt vnitatem: ergo ab vtraque, vt vnitatem habet, quod sit ens, & consequenter quod sit vna numero. Vergetur amplius, quia principium individuationis adequatum est illud, per quod substantia completa est diuisa à se, & diuisa à quolibet alio; sed hæc est entitas sua totalis, quæ sumitur à materia, & forma, vt vnitatis: ergo à tota entitate rei sumitur principium adequatum individuationis.

Tertia

24 Tertia conclusio, principium individuationis intrinsecum formae substantialis, non est ab alio extra se, sed ab ipsa entitate formae, & probatur sic primo, quia unitas individualis formae, & singularitas eius debet sumi ab aliquo principio intrinseco proprio, & determinato, & minime communi multis, sed forma substantialis, non habet aliquod principium intrinsecum proprium, & determinatum, à quo possit sumere talem individuationem, & singularitatem distincto à se: ergo sumit illam non ab aliquo alio principio, unde à se habet negative intrinsece, hoc est, non habet ab alio, sed à propria sua entitate intrinsece individuat, quatenus individuat, seu singularitas illius identificatur realiter cum conceptu specifico, & hoc est habere negative à se, quia non ab alio principio, ut dixi habet individuationem, nam sicut dicimus Deum habere esse à se, negative, & non positive, quia tale esse quod habet Deus, non habet participatum, vel productum ab alio principio efficiente, & extrinseco respectu ipsius Dei, sicut omnis creatura habet suum esse participatum à Deo, non quidem positive, quia etiam si ab alio non accipiat Deus suum esse, etiam à se non habet illud, tanquam à causa sui per verum, & positivum, & realem influxum à se in seipsum, quia idem respectu sui non potest esse realiter causa influens, sic similiter haec forma substantialis habet à se negative, & positive suam individuationem intrinsece, quia non habet aliquod principium distinctum à se intrinsece constituens ipsam formam in esse individua; unde à propria entitate identificata realiter cum singularitate habet quod sit haec, & individua; & sic habet quod sit talis à se negative, quia non est aliud, ut dixi principium intrinsecum à quo possit sumi talis individuat in forma, non tamen positive est à se talis, quia ipsa non est principium intrinsecum per verum influxum causae intrinsecae, dans talem individuationem sibi accipiendo à se ipsa singularitatem ipsam, nec cum dicimus negative habere à se, excludimus à tali individuatione causam efficientem, seu principium extrinsecum, quia hic non inquirimus extrinsecum principium individuationis, sed solum intrinsecum, alioquin etiam dicere quis posset hanc materiam primam, & hanc quantitatem esse has numeros, quia Deus voluit hanc potius creare, quam aliam, sed hoc extra rem est, non enim hic inquirimus, ut dixi extrinsecum, sed intrinsecum principium individuationis: minor præcipua sic probatur primo, quia forma substantialis, v.g. anima rationalis excludit à se essentialem compositionem, quia cum omnis compositio essentialis sit ex actu, & potentia ex materia & forma, & forma non sit composita ex materia & forma, aliàs ad unam formam daretur alia forma, & sic procederetur in infinitum: item iam forma non esset incompleta entitas essentialiter, sed potius completa, siquidem completur ex materia, & forma: unde talis forma iam non esset essentialis de qua loquimur, de cuius essentia debet esse simplicitas essentialis, quod convenit non solum animae rationali, sed etiam cuicunque formae; nam licet forma materialis composita sit ex partibus integralibus, nihilominus non componitur ex partibus essentialibus: ergo forma substantialis ex eo quod forma sit, non habet principium intrinsecum suae entitatis: unde non habebit principium intrinsecum constitutivum sui, à quo possit habere suam

individuationem, quod clarissime, & evidentissime patet in anima rationali, quae omnino absolute, & simpliciter simplex est in sua natura, forma autem corruptibilis, licet componatur ex partibus integrantes, non potest dici in sententia Thomistarum ab illis sumere formam suam individuationem; tum quia uniformiter loquuntur in hoc negotio de anima rationali, ac de ceteris formis, de qua non potest dici, quod habeat suam individuationem à partibus integrantes, cum illis omnino careat, tum etiam, quia si de composito negant, quod habeat suam individuationem à partibus essentialibus, quibus constat, & de materia prima negant à partibus integrantes quibus constituitur sumere individuationem ne cogantur facere, & asserere, quod negabant, dicentes: nullo modo posse rem suam individuationem à propria entitate sumere, & à proprijs constitutivis, a fortiori negandum est etiam illis formam substantialem corpoream sumere, & habere singularitatem à partibus proprijs integrantes, quia iam talis forma haberet illam à proprio esse, & proprijs constitutivis intrinsecis, tum denique, quia de quacunque parte integrali formae substantialis iterum deberet quæri, à quo sumat suam individuationem, si dicatur sumere ab alia & alia, à quibus componitur, de eisdem eadem redibit interrogatio, & sic procedetur in infinitum: unde nullum principium determinatum erit, à quo possit sumi individuat entitatis formae; quare cum nulla maior ratio sit potius unius, quam alterius, nulla erit illarum principium individuationis formae substantialis, unde cum ex alio capere forma substantialis sit omnino simplex essentialiter, nec habeat principium intrinsecum constitutivum suae singularitatis, necessario dicendum erit, à nullo alio distincto à se principio intrinseco, sed à se negative habere individuationem formae.

Secundo probatur illa minor ex Patre Suarez, 25 nam imprimis nulla accidentia possunt esse intrinseca principia individuantia, ac constituenta hanc formam substantialem, quia talis forma, ut est haec, est ens per se, licet incompletum, & pertinet ad prædicamentum substantiae, & ad ipsum reducitur; item haec forma vel est simpliciter, & omni ratione prior accidentibus, & origo illorum, vel si aliqua supponit in genere causae materialis, non dicit per se habitudinem ad illa: sed ad summum requirit, ut conditiones, vel dispositiones necessarias ad præparandum subiectum: ergo nullo modo potest ab accidentibus individuari; deinde nec materia potest per se ipsam esse intrinsecum principium individuantem ullam formam, quia non est intrinsecum principium entitatis eius, idem autem est principium unitatis, quod est principium entitatis, ut saepe dictum est, quia unitas nullam rem addit entitati, sed negationem intrinsece comitantem illam: antecedens autem patet, quia materia est principium compositi intrinsecum, quia per suam entitatem componit illud, non sic autem componit entitatem formae; non est ergo intrinsecum principium eius; respectu autem illarum formarum, quae à materia pendent in fieri, & in esse, materia est causa per se in suo genere formae, non ut intrinsece componens illam, sed ut sustentans eam, quod est genus quoddam causalitatis, veluti extrinsecum, & hoc modo materia dici potest causa, & principium individuationis

viduationis talem formarum in suo genere ex principio positivo, quod causa entitatis est causa unitatis, & quia materia non causat formam nisi singularem, & individuum: ergo causando entitatem causat individuationem eius; tamen, quia differentia individualis intrinsece prædicatur de re individua, & ideo non sumitur ex causis, quovis modo extrinsecis ipsius rei individua; sed ex intrinseco principio, seu entitate eius, & ideo hoc modo non potest esse materia principium intrinsecum individuationis formarum, quod à posteriori declaratur in ordine ad divinam potentiam, potest enim hæc forma substantialis conservari sine materia, & tunc sicut retinet suam differentiam individualementem, ita etiam suum intrinsecum principium individuationis: ergo non est materia huiusmodi principium intrinsecum; hoc autem manifestius est in anima rationali, in qua sicut esse non causatur per se à materia, ita etiam neque unitas, aut individuationis, ut notavit D. Thom., *contra Gentiles*, cap. 75. *in solutione prima rationis*, & cap. 82. *in principio*: ergo materia non solum non est principium intrinsecum individuationis animæ, verum etiam nec causa per se eius, quamvis sit velut occasio quædam, ut organifato tali corpore Deus in illo talem animam creet.

Dices verum esse formam per materiam non individuari tanquam per intrinsecum constitutum entitatis eius, quia certissimum est formam non constitui intrinsece à materia: individuari tamen formam per materiam tanquam per terminum ad quem dicitur habitudinem.

26 Sed contra primo, & vrgent maxime hæ rationes, quæ supra agentes de principio individuationis compositi adductæ sunt à nobis, nam illud debet esse principium individuationis ali-cuius, quod fuerit ita proprium, & determinatum, ut non sit commune, & indifferens ad multa: sed materia prima non est determinatus terminus, ut hæc, & singularis habitudinis, & respectus huius animæ, v. g. rationalis: ergo materia non potest esse principium individuationis huius animæ per modum termini. Maior illa iam supra loco citato longe, ac late probata manet: minor sic probatur; nam hæc anima rationalis, v. g. Petri non dependet essentialiter ab hac numero materia, quia cum spiritualis, & incorruptibilis sit, potest esse in quacunque alia, & alia, in infinitum materia, ut videre est in nutritione, nam anima rationalis quæ in utero matris informabat hanc numero materiam, dum nutritur, postea compositum illius formæ incipit de novo informare talis forma aliam distinctam numero materiam ab ea, quam in primo suæ informationis instanti informavit; unde hæc numero determinata materia non est terminus determinatus habitudinis huius animæ; ita hæc numero materia prima, quia est pura potentia, & commune subiectum formarum æqualiter respicit hanc numero materiam aliam, & aliam distinctas in infinitum, & sic eadem numero materia, quæ fuerat sub anima rationali, est postea sub forma cadaveris, & postea sub forma cineris si comburatur, ac tandem sub forma terræ: ergo una, & eadem materia numero est indifferens ad plures formas, & eadem forma ad plures materias, ut ex supradictis manifeste patet: ergo nec materia est principium individuationis huius animæ, nec anima hæc est principium individua-

tionis materiæ. Vrgetur magis, quia anima rationalis eadem numero manens, ita actuatur simul diversas partes materiæ componentes idem corpus, ut tota sit in singulis partibus: ergo non potest per coactionem ad totum corpus, & ad singulas partes eius se postulare, ut saltem in principio in tali materia introducat, licet postea possit illam relinquere, & aliam informare, & hac ratione individuari ab illa materia in qua primo introducit.

27 Sed contra, ut ait optime P. Suárez, hoc imprimis gratis dicitur, nam si eadem anima potest diversis temporibus varias materias naturaliter informare, signum est virtutem informativam, seu aptitudinem eius ad informandum non respicere, ut adequatum terminum hanc numero materiam; quo ergo fundamento dici potest ex se magis postulare unam materiam in principio quam aliam, vel magis intrinsece respicere unam quam aliam, alias eodem modo dici posset non à natura sua postulavisse, ut sub eis numero formis crearetur sub quibus creata fuit, & ab illis fuisse individuam, quamvis potuerit postea sub alijs formis conservari; sicut ergo hoc esset ibi gratis dictum, ita etiam sine fundamento dicitur de anima, fingi enim illam materiam numero quam proles per propriam nutritionem acquirit, & informat quille prius sub forma sanguinis materni, ex quo in principio corpus eiusdem prolis formatum est; certe sicut in illa materia postea per nutritionem disposita introduci potuit hæc numero forma, ita etiam si in prima formatione disposita fuisset virtute seminis ex sanguine materno, similiter potuisset eadem forma naturaliter in eam introduci, nulla enim reddi potest philosophica ratio, cur non potuerit: ergo hæc anima etiam ut hæc indifferens, est ad plures materias informandas, sive in principio in productione, seu postea in conservatione: nec refert, si quis dicat has materias censeri unam, & eandem, quia paulatim fit mutatio sub dispositionibus, & organisatione eiusdem rationis, quia hæc unitas materiæ, vel corporis magis est secundum externam speciem, & apparentiam, quam secundum veram, ac physicam entitatem corporis, seu materiæ: adde quod licet coningeret totam mutationem fieri per separationem integram vnius corporis, & coniunctionem alterius materiæ, nihilominus anima utrumque naturaliter informaret, sicut probabile est in resurrectione interdum eventurum, ut si contingat in hac vita duas animas eadem omnino materias informasse, poterit alteri earum dari corpus, ex alia materia, quod non minus connaturaliter informavit, quam si ex priori materia constaret: ergo signum est hanc animam, ut aptam ad informandum nullo modo respicere determinate hanc materiam, & consequenter non individuari ab hac materia, ut est hæc, etiam ut à termino suæ habitudinis transcendentalis, quia non est terminus adequatus illius individuat: ergo hæc anima per seipsam, & ex vi suæ entitatis, & consequenter, quia intrinsece habet talem individuum aptitudinem ad informandum corpus humanum ad eum modum, quod paulo antea de habitudine materiæ dicebamus, quia in assignando individuationis principio sistendum est in aliquo, quod per se individuetur: ergo si materia, vel quantitas dicantur per

se individuari, quanto magis id est dicendum de anima rationali, quæ per se est subsistens, & magis dat esse reliquis, quam recipiat ab eis corporum: ergo varietas est optimum signum à posteriori distinctionis animarum, quia est veluti occasio producendi diversas animas, non est tamen proprium, & intrinsecum principium individuationis earum.

28 Secundo contra, quia vnitas individualis, v.g. animæ rationalis est spiritualis, & substantialis sicut ipsa anima: ergo non dicit relationem transcendentalem ad materiam signatam quantitate, tanquam ad principium sui; unde ipsa vt sic non est principium individuationis animæ rationalis: hæc consequentia sic patet, quia si individuat animæ rationalis diceret relationem transcendentalem ad materiam, vt ad principium sui dependeret à tali materia intrinsece, & essentialiter, nam omnis relatio transcendentalis ad aliud, vt ad principium est dependentia essentialis; sed anima rationalis in sua individuatione non potest dependere essentialiter à materia; alias posset dependere in fieri, conservari, & existere ab illa quod est contra bonam Philosophiam, cum sequeretur ex hoc corrumperetur forma separatam à materia, atque adeo esse mortalem quod hæreticum est: illa sequela sic probatur, quia non est maior ratio quare dependeat individuat animæ rationalis, quæ tam spiritualis est, & tam substantialis, sicut ipsa anima, cum sit idem à parte rei cum illa, à materia prima signata, vt à principio sui, quam fieri animæ rationalis, & existentia illius; imo maior ratio datur in his, quam in individuatione cum fieri, & existentia animæ sint modi à parte rei distincti ab entitate animæ in sententia Thomistarum, quorum formalitates constituent in dependentia: ergo si existentia animæ rationalis, & fieri ipsius quia sunt formalitates spirituales, & substantiales pertinentes ad animam rationalem, non dependent à materia prima signata vel non signata: ergo à fortiori individuat, & singularitas animæ rationalis, quæ est vera substantia spiritualis, non dependebit, à materia prima, quia entitas animæ rationalis, cum qua identificatur individuat, non dependet à materia prima, propter rationem dictam, & sic necessario dicendum est non dari relationem transcendentalem, nec habitudinem, vt ad terminum, & principium individuationis animæ rationalis in ipsa singularitate animæ, alias esset habitudo, & respectus dependentiæ animæ à materia.

29 Dices, animam realem dicere relationem transcendentalem ad materiam primam, tanquam ad copartem per se, & nihilominus non dependere ab illa: ergo licet individuat dicat relationem ad materiam signatam quantitate, non inde recte inferitur dependere; sed contra, quia licet ordo transcendentalis ad aliquod quod non sit principium, non inferat necessario dependentiam, nihilominus ordo alicuius ad aliud, vt ad principium, cum indigentia ex parte dicentis talem ordinem arguere dependentiam in relativo transcendentali: ergo si individuat animæ rationalis dicit ordinem cum indigentia constitutionis, ex eo nimirum quod indigeat, ad constitutionem in suo esse singulari materia prima signata quantitate necessario dependebit à materia prima signata quantitate, cum accipiat suum esse individuale ab illa, sicut relatio prædicamentalis, quia

R. P. Ildeph. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. I.

accipit suum esse individuale ab hoc numero termino dependet ab illo, & sicut hæc numero visio dependet ab hoc obiecto, quia accipit suum esse specificum, & individuale ab illo; cognitio enim divina licet maxime connectatur cum obiecto, cum tamen non specificetur ab obiecto nec accipiat suum esse ab illo tanquam à principio, non dependet ab illo: ergo si individuat animæ realis sumit suum esse ab hac numero materia, vel non signata necessario dependebit ab illa.

Confirmatur, quia tam differentia specifica, quam individualis in anima sunt actus metaphysici actuates, & perficientes rationem communem anime, vt sic contractam in hac numero anima rationali per differentias dictas: atqui actus metaphysici perficientes, & contrahentes potentialitatem animæ rationalis, ratione cuius vocantur formæ metaphysicæ, nullam proportionem habent cum materia prima, quæ pura potentia est, sine aliquo actu, tam physice, quam metaphysice, cum summa indifferentia, & sine aliqua determinatione, vt ex supra dictis patet: ergo sicut differentia specifica formæ propter has rationes sumitur à materia signata, vel non signata propter easdem non sumitur differentia individualis, & sicut à se est forma talis speciei negative, quia non est ab alio principio, intrinseco talis, ita similiter erit hæc numero forma à se negative, & non ab alio principio à se distincto.

Hoc idem intentum probatur omnibus argumentis, quibus probavimus differentiam individualement compositi, non posse sumi à materia signata vel non signata quantitate, eodem enim modo concludunt de individuatione formæ, ac de individuatione compositi.

Dices: hæc argumenta recte probare animam rationalem non habere suam individuationem à materia, non tamen id probari de formis substantialibus corporeis, quæ à materia pendent in esse, & fieri, & conservari, quia hæc formæ ita informant hanc materiam numero, vt omnino sint determinatæ ad illam informandam.

Sed contra primo, quia si hæc anima, v.g. equi vel leonis tantum esset apta ex se ad informandam hanc numero materiam, omnes animæ equinæ, quæ possent illam numero materiam informare diversis temporibus, haberent inter se aliquam convenientiam realem, quam non haberent cum animabus equinis conformantibus alias materias, quia omnes illæ haberent aptitudinem ad informandam hanc numero materiam, quam aliæ animæ equinæ informare non possent, & idem argumentum fieri potest in omnibus formis, aquæ, ignis, & similibus, vt ait P. Suarez, quod scilicet sub eadem specie formæ ignis, v.g. detur, quædam latitudo individuum respicientium hanc numero materiam tantum, & aliam latitudinem, aliorum respicientium hanc numero materiam, & sic de alijs, atque adeo, sub conceptu specifico posset dari conceptus obiectivus substantialis, & communis multis individuis illius speciei, & non alijs, quod videtur absurdum, nam illa convenientia cum sit realis, & substantialis, erit etiam essentialis talibus formis, & consequenter species vltima erit divisibilis per plures differentias essentielles, quod involvit apertam repugnantiam.

Vltimo sic probatur principaliter, quia hæc numero forma vel est vna numero per ordinem ad vnam materiam numero, vel per ordinem ad materiam,

S s a teriam,

324 Disp. IV. De principio individuationis.

teriam, ut sic habentem virtutem receptivam illius, non primum, neque secundum: ergo non per ordinem ad unam materiam numero, tum quia divinitus eadem numero forma diversas numero materias simul, & successive informare potest, quia licet hæc forma semel facta in hac, & ex hac materia non possit esse in alia propter dependentiam, quam habet ab illa, quæ dependentia talis est, ut nec forma illa possit naturaliter conservari sine illo genere causalitatis materialis, nec etiam sit aliqua via, aut modus naturalis, quo possit hæc forma in aliam materiam transferri, ut ab illa conservetur, nihilominus tamen si entitas talis formæ secundum se consideretur, non videtur eius aptitudo intrinseca determinata ad hanc numero materiam informandam, ita ut intrinsece sit inepta ad informandam naturaliter quancunque aliam materiam, numero distinctam: ergo non recipit suam intrinsecam individuationem ab hac numero materia, etiam tanquam à termino suæ habitudinis seu aptitudinis informativæ. Probatur consequentia, non est hæc materia terminus adequatus illius habitudinis, quandoquidem aptitudo huius formæ secundum se æque connaturaliter posset exerceri in alia vel alia materia si in qualibet poneretur; nā, quod per causas naturales solum ponatur in hac materia, & non in alia, non tollit intrinsecam aptitudinem eius, neque facit ut hæc materia sit adequatus terminus illius, sicut fortasse est in univesto aliqua portio materiæ, quæ semper fuit sub eadem numero forma, & semper erit, nec fortasse est via naturalis ad variandam illam, & non propterea aptitudo materiæ de se determinata est ad talem formam, imo hæc forma indifferens est ad essendum in alia, & alia numero materia, & omnes causæ naturales non habent virtutem determinandi hanc numero materiam ad hanc numero formam, Deus enim determinat causas secundas ad individuationem rerum sicut causæ secundæ primam, ad speciem earum.

34 Antecedens vero suaderi potest, quia de potentia absoluta hæc forma transferri posset in aliam materiam, & illam informare; ergo signum est esse in tali forma aptitudinem naturalem intrinsecam ad informandam illam, quantum ex ipsa est: patet hæc consequentia, quia licet illa actio, seu transmutatio à materia in materiam huius formæ esset supernaturalis quoad modum, tamē terminus productus naturalis esset, compositum enim illud ex tali forma, & materia naturaliter subsisteret; deinde quia quælibet alia materia numero distincta est capax quantum est ex se cuiuscunque formæ individuat, etiam si contingit esse in alia materia numero distincta, sine fundamento enim existimaret quis capacitatem huius materiæ, numero de se esse limitatā ad has formas potius quam ad illas, eo quod fortasse agentia naturalia secundum naturalem ordinem non possint efficere in ea eas individuas formas, quas in alijs materijs efficiunt, quia cum materia de se sit pura potentia, & indifferens, non potest ei conveniri ratione attribui talis determinatio, illa ergo materia numero quæ de facto est sub hac forma huius equi, quantum est ex se, capax esset alterius animæ equi numero distincti, quæ de facto informet aliam materiam: ergo, & e converso illa anima etiam est apta, quantum est ex se ad informandam hanc vel illam materiam; patet consequentia, quia potentia, & actus naturalis sibi mutuo

correspondent; unde potentia non respicit naturaliter, nisi actum illum, qui aptitudinem habet naturalem ad informandam illam.

Tum etiam, quia omnes materiæ eiusdem speciei habent eandem virtutem specificam passivam, eandemque inclinationem naturalem, & appetitum ad formas quas possunt recipere: ergo ex parte formarum non est maior ratio quare hæc, an potius numero materiam deponat, quam illam, cum qualibet earum sit sufficiens principium passivum illius, alias dicendum esset, hanc numero materiam sublunarem, non continere in sua virtute passiva formas singulares, quas continet alia numero materia, atque adeo illas non solum numero, sed etiam specie inter se esse distinctas, quia potentia, quæ est capax duorum actuum tantum specie distinguitur ab alia quæ est capax trium, cum distinctio specifica potentiarum desumatur à distinctione specifica actus adæquati.

Denique individuari non potest forma per materiam ut sic, propter easdem rationes, & etiam quia principium individuationis intrinsecum esse debet, saltem ut quo singulare, & individuum: at materia ut sic, nec est ut quod, nec ut quo singularis, & individua: ergo.

Ultima conclusio: materia non individuat à forma, sed à se negative, ut iam explicatum est; hæc est communis sententia DD. Societatis, breviter sic probatur, quia materia, vel individuat à forma substantiali, vel ab accidentali, ut est quantitas, sed à neutra individuat: ergo non à forma sed à se; minor sic probatur de forma substantiali primo ex fundamentis iactis, quia materia ex se est indifferens ad formas omnes, quatenus est commune subiectum receptivum earum, & quatenus est pura potentia ad omnes formas: ergo non individuat à forma substantiali.

Secundo, quia ut supra diximus ab eodem principio habet materia quod sit ens, & quod sit una numero, sed non est ens à sua forma, sed à sua entitate: ergo à sua entitate est una numero.

Tertio, quia materia præsupponitur cum sua entitate ante formam vel prioritate naturæ respectu primæ, vel prioritate temporis, & durationis respectu cæterarum: ergo cum sua unitate præsupponitur: ergo non individuat à forma.

Quod autem non individuetur à forma accidentali sic patet.

Quia si propter aliquam rationem sumeret individuationem ab illa maxime, quia est actus illius, & actus sicut dat distinctionem sic dat unitatem, sed falsissimum est in vestra sententia quod forma accidentalis sit actus materiæ, quia omnis actus informat potentiam cuius est actus, sed in vestra sententia omnia accidentia ac quantitates, & qualitates subiectantur non in materia prima, sed in toto compositio: ergo non sunt actus materiæ primæ, nec ab illis sumit individuationem suam ipsa.

Secundo, quia materia prima non potest habere suam individuationem ab accidentibus, etiam ut à terminis suæ habitudinis, quia cum hæc habitudo sit transcendentalis, & substantialis, non includit accidentia in suo primario, ac per se termino: ergo non sumit ab illis ut à termino suam individuationem eo vel maxime, quod licet varentur hæc numero accidentia, vel paulatim naturaliter vel simul supernaturaliter, & alia sumilia dentur, conservabitur eadem numero materia, quod sic evidenter patet in vestra sententia; nam per

per vos accidentia, quæ erant in genito, non manent in corrupto eadem numero, sed alia de novo resultant, & producantur à causis vniuersalibus, quia cum accidentia subiectentur in toto composito, necessario est, vt destructo illo tanquam per se subiecto accidentiū destruantur etiam ipsa accidentia; ac proinde fiat resolutio vsque ad materiam primam, ita vt quando de novo datur compositum aliud, de novo dentur alia accidentia, quæ in ipso subiectentur; atqui tam in priori, quam in posteriori composito, permanet eadem numero materia prima tanquam commune subiectum formarum vtriusque compositi; ergo nullo modo respicit hæc materia vt est hæc talia numero accidentia, vt ab eis inducitur, quin potius licet daremus hanc materiam requirere hæc numero accidentia, non ideo esset ipsa materia talis in individuo propter accidentia; sed propius è contrario talia accidentia requirerentur talia propter talem materiam loquendo à priori, & simpliciter tã in intentione, quam in executione.

Tandem sic probatur, quia indiuiduatio materie primæ est substantialis, & incorruptibilis: ergo non sumitur ab accidentibus, nec ipsa sunt principium indiuiduationis illius; hæc consequentia, supposito antecedenti, est evidens, quia substantia est prior omni accidente simpliciter: ergo ab accidenti non potest dependere sua indiuiduatione materia prima: hæc consequentia sic patet, quia quod est prius non dependet à posteriori, & quod est causa, seu principium alicuius, non potest esse simul effectus, & principium respectu illius, in eodem ordine rationis, sed materia prima in ordine indiuiduandi est prior accidenti, & causa, seu principium indiuiduationis eius, vos enim libenter fatemini accidentia indiuiduari à subiecto: ergo materia prima, quæ est subiectu seu substantia non potest indiuiduari ab accidentibus. Deinde, quia accidentia nec sunt incorruptibilia, nec entia substantialia: ergo non possunt esse principium indiuiduationis substantialis, & incorruptibilis materie primæ, nec ipsi tribuere illam, quia nemo dat quod non habet, aut formaliter, aut virtualiter, aut eminenter, sed accidentia formaliter non continent substantiam incorruptibilem, vt est indiuiduatio materie primæ, alias accidentia essent substantia incorruptibilis, nec eminenter, alias accedens esset perfectius substantia incorruptibili, nec virtualiter, quia quantitas de qua loquimur nullam habet virtutem operandi.

Vrgetur, quia potentia substantialis passiva per se primo, & essentialiter respicit formam substantialem, & quasi consequenter accidentalem: ergo non indiuiduatur per ordinem ad illa, quia nulla potentia vti est materia prima constituitur primario, aut in esse specifico, aut in esse indiuiduali, per ordinem ad id, quod consequenter, & secundario respici.

35 Probatur nunc quod à se ipsa sit indiuidua, quia vnitas singularis, & vniuersalis in eadem re non distinguuntur realiter: ergo vnitas singularis materie est idem à parte rei cum suo conceptu specifico; vnde materia prima intrinsece indiuiduatur per suam entitatem intrinsecam realiter identificatur cum suo conceptu specifico, tandem quia quilibet conceptus realis est singularis per se à parte rei: ergo per suam entitatem, & prædicata intrinsece, vt constitutiva est indiuiduus; vnde si est entitas composita, vt homo à proprijs consti-

tutivis, scilicet à materia, & forma, vt explicatum manet, indiuiduabitur, si autem fuerit simplex, vt materia, & forma, à propria entitate, & conceptu erit indiuidua.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta Adversariorum solvuntur.

Ad primum respondeo, vt responsum est ad 36 tertium argumentum, *quæst. præced.*

Ad secundum negatur antecedens, quia potius differentia indiuidualis formalis est, vt ex supradictis constat; imo si aliquando dicitur materialis, non est in eo sensu quo ab adversarijs nuncupatur, neque ex eo quod sumatur à materia; sed potius ex eo quod sit extra gradum essentialem, & specificum reiteratione cuius vocatur accidentalis, ac materialiter se habens respectu scientiarum quæ non descendunt ad indiuiduationes rerum, sed solum sistant in gradibus specificis, vnde cætera quæ extra talem gradum reperiuntur materialia, ac per accedens se habent ad terminationem ordinis transcendentalis, & habitudinis essentialis illarum.

Ad tertium concedo maiorem: ad minorem distinguo illam per formam, id est per gradum specificum illius concedo hominem, & equum distinguui specie, per differentiam autem indiuidualem formæ distinguitur homo ab equo, non specie sed numero negatur consequentia: ad probationem illius, iam satis late dictum est in probatione nostræ conclusionis, videte ibi vbi soluta est æquivocatio illius particule formalis, & formaliter.

Ad primum secundæ sententiæ respondeo concedendo antecedens, & distinguendo consequens, nam quando dicitur ergo principium indiuiduationis earum non est tota entitas, vel negat adversarius ipsam formam, aut ipsam materiam per suam ipsam entitatem esse principium positive, influens in suam ipsam entitatem, vt sibi tribuat indiuiduationem per verum influxum, & in hoc sensu vere procedit illa propositio, vel solum negat formam vel materiam, à se negative esse indiuiduas, tum quia non habent causam intrinsecam constitutivam, ratione cuius sint indiuiduæ, tum etiam quia ex principijs proprijs habent identificatam differentiam indiuidualem cum gradu specifico, & cum tota propria entitate, vt in vltima nostra conclusione probatum manet, etsi in hoc sensu negat adversarius formam, & materiam à tota sua entitate esse indiuiduas falso procedunt, vbi adverte quod quando dicimus formam, vel materiam esse indiuiduam à se ipsa, non esse sensum, quod omnes gradus constituentes formam, vel materiam sint rationes formales indiuiduandi, cum verum sit solam vltimam differentiam contractivam gradus specificæque Scotistæ vocant hæcceitatem; nos autem singularitatem esse indiuiduationem, à qua tota entitas formæ, & omnes gradus, tam generici quam specifici virtualiter distincti ab ipsa indiuiduatione redduntur indiuidui, & singulares, ac per consequens tota entitas formæ, & materie ratione illius hæcceitatis sit singularis, quia autem entitas formæ identificatur cum ipsa singularitate, & ipsa singularitas identificatur, cum ipsa entitate formæ ex sua entitate, & natura, ita vt impossibile sit, quod entitas formæ, & materie reperiatur à parte rei, quin exigat, & petat

326 Disp. IV. De principio individuationis,

esse singularem, ex sua natura, vel identificari realiter cum quodam gradu; qui ex sua essentia sit singularitas, & individuationis; inde evenit, quod iure optimo possit dici, quod forma à tota sua entitate sit individua, tum propter exigentiam identificationis cum individuatione, tum formaliter propter individuationem identificatam cum tota entitate formæ; unde nullum est inconveniens, ut tota entitas formæ sit individua, & dicat convenientiam, & diversitatem secundum varios gradus virtualiter distinctos, licet formaliter, & à parte rei identificados; nam secundum gradus genericos, & específicos convenit forma cum alia forma, secundum autem gradum individualementis disconvenit cum illa, quare secundum eum gradum quo convenit non disconvenit, & secundum eum gradum quo disconvenit, & differt, non convenit, nec assimilatur, & nihilominus est verum dicere totam entitatem formæ, v. g. vel materiæ, à se negative intrinsece esse individua, quia non habet principium intrinsecum, ut supra explicuimus distinctum ab entitate formæ, à quo possit individuari, ut totum compositum habet formam substantialem, à qua distinctione reali includentis, ab incluso distinguitur, & ab ipsa intrinsece individuatur, dum autem Adversarij intelligunt nos asserere totam entitatem formæ esse principium verum, & reale individuationis formæ falluntur eadem; nam omne principium distinguitur realiter à principio, sed tota entitas formæ, non distinguitur ab individuatione formæ: ergo tota entitas formæ non esse potest principium individuationis ipsius; unde si physice loquamur forma nullum habet principium individuationis positivum; si autem Metaphysice loquamur ipsa individuationis non habet principium, quia ipsa est principium formale individuandi; ex quibus omnibus colligitur evidenter, quam vere à nobis dictum, & pronuntiatum sit totam entitatem formæ à se esse individua negative, quo funditus labefacta manet, ac corrumpit tota ratio adversariorum.

Ad confirmationem illius minoris eodem modo respondetur, asserimus enim quod licet tota entitas formæ à se intrinsece negative individuetur, nihilominus non habere principium verum, & reale positivum, à quo individuatur, quia quando res est simplex essentialiter, non est necesse ut ab aliquo à se distincto tanquam à principio sumat esse, quod habet; Deus enim res simplicissima est singularis, & ideo à nullo alio principio à se distincto sumit suum esse individuum, sic similiter Angelus Gabriëlex eo quod entitas simplex est, nullum gradum talis entitatis sumit, ab aliquo principio intrinseco distincto à se, in Gabriële enim reperitur gradus genericus, gradus specificus, & gradus individualis, quia nulla entitas potest dari à parte rei sine individuatione, à qua singularis, & individuatur; unde Gabriëlex, Angelus, qui à parte rei vere existit, debet esse singularis, & individuus: atqui nec gradus genericus, nec specificus, nec individualis, in Gabriële Angelo sumitur ab aliquo alio principio distincto, ab entitate Gabriëlis, sed potius à se ipso intrinsece, & negative ut diximus, sicut est Angelus, & Angelus Gabriëlex tale individuum, singulare Angelicum distinctum, à quolibet alio, quia nullum est principium distinctum à se, à quo possit sumere gradus, quibus intrinsece constituitur: ergo non omnis individuationis, seu gradus substantialis, dum res

sit essentialiter simplex, petit ut sumatur ab aliquo principio intrinseco, sufficit enim ut à se negative sit talis entitas illa, cum autem forma, & materia substantialis sint simplices entitates essentialiter, hoc est excludentes essentialem compositionem licet integraliter sint compositæ, non sumunt suam individuationem ab aliquo principio distincto à se, sed potius negative intrinsece, à se nunc individua propter rationes supra late explicatas.

Ad secundum respondeo concedendo maiorem distinguendo minorem; non sumitur ab essentia præcise, tanquam à principio vero positivo concedo, non sumitur ab essentia id est hæc essentia, huius animæ rationalis, non petit esse hanc numerum ex sua natura per singularitatem identificatam secum, id est non petit esse individuum, à se intrinsece negative, & non à principio intrinseco nego; nam licet essentia animæ huius rationalis non sit verum principium reale à quo sumatur individuationis, quia individuationis, & essentia sunt eadem entitas à parte rei, nihilominus illa essentia ex sua natura, & intrinseca ratione identificatur cum sua singularitate; unde ex sua natura singularis est à parte rei, imo à parte rei nullo modo non potest esse singularis ex sua entitate, cum ex sua entitate identificetur cum singularitate, quia autem licet derur identitas formalis à parte rei, inter essentiam huius animæ rationalis, & suam singularitatem, cum derur distinctio virtualis inter ipsas, inde evenit quod essentia sit principium conveniendi, & singularitas principium disconveniendi, quæ distinctio virtualis sufficit, ut si metaphysice loquamur, quod cum veritate possumus dicere, talem essentiam, ut distinctam virtualiter ab individuatione non esse rationem formalem, & principium formale individuandi, hoc enim sine dubio est ipsa individuationis, quia ipsa est constitutum individui inquantum individuum est, sicut rationalitas est constitutum hominis in esse rationalis, cum autem ipsa individuationis animæ rationalis vel materiæ primæ sit individuationis identificata cum quadam entitate simplicissima essentialiter ut explicuimus, hoc est sine compositione essentiali, & quæ non habet aliquid principium intrinsecum suæ entitatis, inde est quod non habeat principium dicta singularitas formæ, & materiæ, sicut singularitas Angeli, à nullo principio distincto à se sumitur; unde essentia formæ substantialis, & materiæ, sicut propter suam simplicitatem à se, negative intrinsece, & non ab alio habet suam entitatem, ita à se intrinsece, & non ab alio tanquam à principio habent suam individuationem; unde essentia huius animæ quatenus distinguitur ab essentia alterius animæ à parte rei est à se negative, ut diximus hæc, & individua, & à se petit identificari cum hac individuatione, essentia enim huius animæ, & essentia alterius animæ realiter, & à parte rei distinguntur, & est verum dicere anima rationalis Petri est distincta à parte rei ab essentia animæ rationalis Ioannis, quia in hac anima rationali Petri, non solum eius individuationis, & singularitas, sed etiam omnes gradus substantiales, & essentielles distinguntur realiter, non solum ab individuatione animæ Ioannis, sed etiam ab omnibus gradibus essentialibus repetitis in anima rationali Ioannis; nam Deus poterat annihilando animam rationalem Ioannis, à parte rei annihilare non solum individuationem, sed etiam omnes gradus essentielles talis animæ rationalis,

tionalis, & nihilominus conservare non solum individuationem animae rationalis Petri: sed etiam omnes gradus essentiales tam generici, quam speciei reperti in anima ipsa rationali, de qua loquimur, nulla enim identitas reperitur inter animam rationalem Petri, & animam rationalem Ioannis, in aliquo gradu tam individuali, quam essentiali ipsarum, solum enim datur aliqua convenientia, & similitudo inter gradus genericos, & específicos illarum animarum, & dissimilitudo inter gradus individuales earundem propter distinctionem virtutalem quae reperitur inter tales gradus, quae distinctio sufficit, ut detur à parte rei fundamentum, ut gradus illos genericos, & específicos praescindat ab individualibus, & ut sic praecisos concipiat, tanquam una, & eadem formalitas communis, & indifferens multis, ratione cuius conceptionis, & fundamenti reperti à parte rei Metaphysice loquendo solet dici hanc, & illam animam esse eiusdem speciei, & eiusdem essentiae, & talem essentiam esse communem, & indifferentem, ac ex se non allegari potius ad hanc individuationem quam ad aliam, quod debet intelligi in ordine ad nostram cognitionem, & rationem concipientem res aliter, ac sunt formaliter solum propter aliquod fundamentum, quod reperitur in rebus, nam si nobis loquendum sit de rebus ut sunt à parte rei formaliter, sine dubio à nobis cum veritate asserendum erit hanc essentiam huius animae rationalis, & quicquid est in ea à parte rei esse individuationem, & singularitatem, quia à parte rei haecceitas, singularitas, & individuatō talis animae rationalis est idem, quod tota entitas animae rationalis Petri; & quod omnes gradus essentiales ipsius animae rationalis, ac proinde quicquid est in tali anima distinguitur realiter, & à parte rei ab omni, quod est in alia anima, quia quicquid est in anima Petri, v. g. identificatur realiter cum individuatione animae Petri; unde essentia animae Petri, non est indifferens, nec communis multis: sed determinata ad individuationem; unde talis essentia, quatenus à parte rei existit ex se, & intrinsece individua, & singularis est; & individuatō eius, tanquam individuatō rei simplicis, non habentis principium intrinsecum, nullum eadem ipsa principium à quo sumatur.

Ad tertium eodem modo respondeo ac responsum est ad reliqua argumenta huius sententiae; nam licet verum sit, quod essentia animae Petri, v. g. non sit principium individuationis illius animae, quia non distinguitur ab ipsa individuatione; principium enim verum, & reale distinguitur realiter à principio, nihilominus tamen certissimum est, talem essentiam à se esse individuum, in sensu à nobis supra late explicato, quia ex sua natura, & ex se petit identificari realiter, cum differentia individuali propria, ratione cuius formaliter individua est.

Ad ultimum respondeo eadem responsione; adversarij enim illo argumento solum probant essentiam non esse verum principium individuationis, quod nos libenter fatemur, ut ex dictis patet, non autem probant suam rationem talem essentiam ex se, & ex sua entitate, seu natura non esse individuum, cum ex sua natura talis essentia sit eadem entitas, cum individuatione propria, quam individuationem non habet essentia ab aliquo principio intrinseco distincto à se: sed à

se ipsa, sicut quaecunque res simplex, v. g. Gabriel, à se, & non ab alio distincto principio à se est Angelus, & Gabriel Angelus, & talis Gabriel individuum, scilicet substantiale Angelicum; unde id, quod addunt adversarij dicentes essentiam animae indigere addito individuationis, id est, quod addatur individuatō supra essentiam, ut fiat singularis, in æquivoco laborat; nam si loquuntur de additione à parte rei, falluntur sine dubio, quia differentia individualis nullo modo additur realiter supra essentiam, cum talis essentia, ut saepe diximus, non distinguitur à parte rei, à differentia individuali; sed potius identificetur essentia, cum tali differentia; & sint una, & eadem entitas à parte rei, ac proinde sit verum dicere essentiam ex sua entitate esse individuum à parte rei, quod nos asserimus in nostra conclusione, si autem loquantur adversarij de additione per rationem, non est ad rem talis additio, quia cum sit ficta, nihil operatur in rebus, quae sunt à parte rei, & è quibus ut sic, & in illo statu loquimur.

QVÆSTIO VLTIMA.

Quod sit principium individuationis accidentium realium, & modorum.

SECTIO I.

Sententiae Adversariorum proponuntur.

PRIMA sententiam asserit accidentia realia, & modalia individuari intrinsece à subiecto: sic Thomistae communiter, & probatur.

Primo, quia accidens habet totum suum esse in ordine ad subiectum; sed singularitas accidentis est esse accidentis; ergo singularitatem, & individuationem sumit accidens à subiecto; hæc consequentia sic probatur, quia unaquæque res debet individuari eisdem principiis à quibus habet esse, sed esse habet à subiecto intrinsece, tanquam à principio: ergo individuationem habet ab eodem.

Confirmatur, quia individuatō est vnitas: sed vnitas sumitur ab illo à quo sumitur esse & esse sumitur à subiecto: ergo & vnitas, quia vnitas ab eodem sumitur, à quo sumitur essentia, quia ab eodem à quo sumitur principale, & essenziale sumitur accessorium, & attributale: sed vnitas est attributum essentiae; & essentia sumitur à subiecto; ergo vnitas debet sumi ab eodem.

Secundo probatur, quia si accidentia non individuarentur ab eodem subiecto, possent plura accidentia solo numero differentia in eodem subiecto recipi, quia non obstante identitate subiecti habere possent inter se distinctionem; unde nulla posset ratio huius repugnantiae assignari; videmus autem idem subiectum non posse duas albedines, vel duos calores recipere: tota ergo ratio huius est; quia à subiecto individuantur.

Secunda sententia asserit solos modos individuari à subiecto, & non accidentia realia, hæc sententia sic probatur, quia modus quatenus distinguitur

distinguitur à re, ita afficit subiectum; vt constituit in hac tali affectione, sine aliqua potentialitate, & ita dependet à subiecto, vt nec esse, nec concipi possit sine illo: ergo ratione actualis huius affectionis, & dependentiæ, fatendum est necessario modum accipere totum suum esse à subiecto; sed individuationis, & singularitatis modi esse esse modi: ergo singularitatis, & individuationis illius sumitur à subiecto.

6 Confirmatur, quia modus ita dependet essentialiter à re cuius est modus, vt nec per potentiam Dei absolutam possit esse separatus ab illa, & ideo figura vnus non potest esse sine hac re numero figurata cum alia, vel sine omni re, & actio qua producit hic numero terminus, non potest producere alium terminum distinctum: ergo signum evidens est talem terminum esse principium individuationis illius actionis.

SECTIO II.

Nostra sententia proponitur.

Prima conclusio: accidentia realia non indi-
viduantur intrinsece à materia prima, vel à
subiecto illorum, &c.

7 Probatum primo, quia illud est principium intrinsecum individuationis alicuius, quod est intrinsece constitutum illius, vt supra diximus: sed subiectum substantiale non est constitutum intrinsecum accidentis; albedo enim non constituitur in suo esse per hominis entitatem, vel essentiam, quæ est subiectum albedinis: ergo accidens non potest individuari à subiecto intrinsece; minor sic probatur, quia illud, quod est constitutum alicuius, est de essentia illius, sed substantia completa, quæ est subiectum accidentium, v. g. homo, non est de essentia quantitatis, quia substantia adæquate, tanquam excludens ab exclusio distinguitur ab accidenti, & etiam accidens ad substantiam.

8 Clarius exemplum, subiectum non potest esse principium individuans accidentia, quia tantum esse potest huiusmodi principium intrinseca entitas ipsorum accidentium. Antecedens patet, quia subiectum non potest dici principium intrinsecum individuationis accidentis, tanquam intrinsece, & per se componens, vt diximus accidens, quia hic non agimus de composito ex subiecto, & accidenti, scilicet de concreto accidentali, de albo nimirum, sed de ipsa accidentali forma, de qua constat non componi intrinsece, ex ipso subiecto, & alia forma, quia procederet in infinitum, nec potest dici quod componitur ex ipso subiecto solum, primo, quia iam albedo adæquate est substantia, & idem est de quantitate, quia adæquate subiectum albedinis, vt est homo, substantia est.

9 Secundo, quia nunquam datur compositum ex vna parte tantum, sed ex duplici parte: de subiecto constat iam, quod sit substantia, de alia autem parte distincta à subiecto interrogo, an sit accidentalis forma, vel substantialis; si substantialis, iam totum accidens erit adæquate substantia, scilicet accidentalis; de illa iterum interrogo, an sit composita ex subiecto, & alia forma, vel non? si est composita, procedetur in infinitum; si non est composita, iam illa forma accidentalis non individuabitur à subiecto intrinsece, & cum re-

ster à quo individuatur, individuabitur à se ipsa: ergo iam accidens intrinsece non individuatur à subiecto, vt Adversarij asserunt.

Præterea, quia vnaquæque res, per illud idem formaliter, & intrinsece est vna numero, per quod est ens actu intrinsece in rerum natura, vel aptum vt sit huiusmodi, quia omne actu ens existens est singulare; sed omnis res per suam entitatem est intrinsece, & formaliter, & actu existens: ergo per eandem entitatem est singularis; atqui accidens est res actu: ergo est res singularis actu per suam entitatem.

Secundo sic probatur, quia si Deus crearet accidens sine subiecto, vt nunc conservat quantitatem, & qualitatem in hostia consecrata, illud accidens, non haberet subiectum à quo individuaretur intrinsece, quia non componitur ex subiecto, sed esset tota, & adæquata forma accidentalis cum perfecta singularitate separata ab omni subiecto, & ex alio capite non potest Deus supplere causam intrinsecam, & ideo nec potest creare hominem sine anima, vel sine materia prima, nec conservare illum sine aliquo ex partibus essentialibus: ergo illud accidens, quod creatur de novo perfecte individuum, & quod de novo conservatur sine subiecto in Eucharistia, non petit subiectum, vt intrinsece constitutum illius in esse individui, quia si esset tale subiectum constitutum accidentis, nullo modo posset accidens conservari sine illo, sicut Deus non potest conservare album sine subiecto, nec hoc album sine singulari subiecto, quia album necessario, & essentialiter vt concretum petit subiectum: ergo si Deus creat, & conservat accidentia sine subiecto, subiecta non erunt intrinseca principia individuationis accidentium; vnde nec illa, quæ actu conservantur sine subiectis quando inhærebant in illis, non habebant illa pro intrinsecis constitutivis, quia si illa haberent, postea non possent à Deo sine illis conservari, quia Deus non potest vt diximus supplere concursum intrinsecum partium essentialium.

Confirmatur ex Scoto in 4. dist. 12. q. 2. quia nihil vnus generis, & prædicamenti ponitur inesse per aliquid alterius prædicamenti, & præsertim hoc verificatur de illo, in illo primo prædicamento, huiusmodi sunt singularia in vnoquoque prædicamento, sed substantia, & accidentia sunt in diversis prædicamentis; ergo Maior patet, quia prædicamenta sunt impermixta, & præterea accidens singulare secundum se consideratum non esset vnum ens per se, sed per accidens, scilicet compositum ex substantia, & accidenti, quod est absurdum.

Præterea in quolibet genere est reperire supremum, in illo genere, & omnia media genera, & species: ergo est invenire quoque infinitum in illo genere, de quo omnia illa prædicentur, alioquin prædicatione superiorum de inferioribus in illis generibus, non essent per se, sed per accidens, quia supremum esset præcise de illo prædicamento accidentis singulare esset, partim illius prædicamenti, partim substantiæ; principium enim individuationis per se, & intrinsecum, de quo nunc loquimur, intrinsece constituit individuum; ideo si sit substantiale, substantia intrinsece constituet accidens, quod est absurdum.

Dices, saltem individuari à subiectis accidentia tanquam à termino suæ relationis.

Contra, quia hoc accidens numero non petit
ex

ex se, & ex sua essentia magis esse in hoc subiecto, quam in alio; unde ex se poterat successive in varijs subiectis numero distinctis inhaerere, quod sic convincitur, quia vnaquaeque materia prima cuiusque individui habet aptitudinem ut habeat hoc, vel illud accidens indifferenter in infinitum: ergo ex sua parte non repugnat accidens esse in hoc, vel in illo subiecto, tum quia impossibile est, quod natura in se, & sibi opponatur; nam ipsa natura facit, ut materia habeat aptitudinem ad infinita accidentia, & ad quaecunque quae etiam sunt in alio subiecto, quod sic demonstratur; nam quaecunque materia est indifferens ad recipiendam quancunque numero formam substantialem, etiam quae possit esse in alijs in infinitum materijs: sed quod est capax formae substantialis est capax dispositionum ad illam, tum quia materia non potest recipere formas, nisi disponatur ad illas per dispositiones debitas talibus formis, tum etiam, quia quod est capax finis, est capax mediorum ad finem: sed forma, & introductio illius est finis, dispositiones autem quae sunt accidentia sunt media ad illam introductionem: ergo quaecunque materia quae potest recipere eandem numero formam substantialem, potest etiam recipere eandem numero accidentia, quae alia materia poterat recipere, siquidem recipit, & consequitur, vel potest consequi eundem numero finem, id est eandem numero formae introductionem; ergo accidentia, quae reguntur ab eadem natura, quae facit, ut materia petat quaecunque accidentia numero poterunt esse in quacunque materia; imo non potest iterum facere natura, quod haec accidentia repugnent huic petitioni materiae; quia iam natura sibi ipsi repugnet, ut dixi, quod est absurdum, nam potentia passiva fit a natura propter exigentiam actus informantis; nam sicut absurdum, & impossibile esset, quod intellectus meus peteret producere intellectionem circa Angelum, & ex alio capite, quod intellectus ipsa esset improductibilis a meo intellectu cum impossibili actu impossibilis sit potentia tam activa, quam passiva, & si potentia est possibilis, tam actus productus, quam informans possibiles sunt, sicut si materia prima mea habet potentiam, ut recipiat formam cadaveris, nullo modo potest dici, quod talis forma est impossibilis respectu illius, tum etiam, quia potentia, & actus naturalis sibi mutuo correspondent; unde potentia non respicit naturaliter, nisi actum illum, qui aptitudinem habet naturalem, ad informandum illam, ex quibus sequitur necessarium, quod eadem accidentia numero, quae sunt in hoc obiecto, quantum ex se, non sint determinata ad hoc numero subiectum: ergo non accipiunt ab illo suam individuationem, quia si illam a tali subiecto acciperent, determinarentur necessario per illam determinatam individuationem ad illud determinatum numero subiectum, sicut quia praesentia haec determinatur ad hunc numero locum, praesens ut tale, seu ubicatum per ipsam determinatur etiam ad ipsum numero locum. Praeterea, quia nullum indicium datur, nec a priori nec a posteriori, ut hoc accidens numero, v. g. haec numero quantitas, vel qualitas, quae accidentia communia sunt creata a principio sine subiecto, quod ex sua natura petant hoc potius, quam illud subiectum.

R. P. Ideph. de Penajueli Theol. Schol. Tom. I.

Confirmatur, quia licet haec forma accidentalis semel facta in hac, & ex hac materia vel subiecto, non possit esse in alio naturaliter propter dependentiam, quam habet ab illo, quae dependentia talis est, ut nec accidens illud possit naturaliter conservari, sine illo genere causalitatis materialis, nec etiam aliqua via sit, aut modus naturalis, quo possit hoc accidens, in aliud subiectum transferri, ut ab illo conservetur, nihilominus tamen si entitas talis accidentis secundum se consideretur, non videtur eius aptitudo intrinseca determinata ad inhaerendum in hoc subiecto, ita ut intrinsece sit ineptum ad informandum quodcunque aliud subiectum numero distinctum: ergo non recipit suam intrinsecam individuationem ab hoc numero subiecto, non solum intrinsece, tanquam a constitutivo: sed etiam haec tanquam a termino suae habitudinis, seu aptitudinis inhaesive. Probatur consequentia, quia non est hoc subiectum terminus adequatus illius habitudinis, quandoquidem aptitudo huius accidentis secundum se aequae naturaliter posset exerceri in alio; vel alio subiecto, si in quolibet poneretur; nam quod per causas naturales solum ponatur in hoc subiecto, & non in alio, non tollit intrinsecam aptitudinem eius, neque facit ut hoc subiectum sit adequatus terminus illius, sicut est fortasse in universo aliquod subiectum, quod semper fuerit, & semper erit, sub eisdem numero accidentibus, ut fortasse est hoc caelum, nec est via naturalis ad varianda illa, & non propterea aptitudo illius subiecti est determinata ad talia accidentia: antecedens sic suadet, quia de potentia absoluta hoc accidens transferri posset in aliud subiectum, & illud informare: ergo signum est esse in tali subiecto accidenti aptitudinem naturalem intrinsece ad inhaerendum alteri, quantum ex ipso est. Probatur consequentia, quia licet actio illa, seu transmutatio huius accidentis a subiecto in subiectum esset supernaturalis quoad modum; terminus tamen productus naturalis esset, compositum enim illud ex tali forma accidentali, & subiecto naturaliter subsisteret.

Vergetur amplius, quia ignis in se virtutem habet ad plures calores producendos, eius enim essentia secundum se considerata aequalem virtutem habet contentivam illorum calorum, nam illi essentialiter continentur in potentia ignis, quos successive potest producere, lignum item cui applicatur secundum se consideratum indifferens est ad plures calores ab eodem igne recipiendos quos recipere potest successive, locus enim & tempus, & ceterae circumstantiae extrinsecae, non determinant causam activam, aut passivam ad aliquem calorem potius, quam ad alium, tum quia locus, & tempus, nec sunt operativi caloris, nec conferunt igni virtutem activam; tum quia in eodem loco possunt esse plures calores, & idem est in eodem tempore, quia tempus est valde extrinsecum, unde nihil imprimit causis; tandem, quia si alius calor in eo produceretur, quid intercalaret temporis, quod ex se non respicit calorem, nec calor tempus, cum in diversis posset existere: ergo nihil creatum est, quod determinet causas secundas ad hunc numero calorem vel faciendum, vel accipiendum, unde omnis causa receptiva caloris indifferens est respectu huius, vel illius caloris; unde etiam ca-

T t lor

lor indifferens est ad hunc potius subiectum,
quam ad illud.

- 16 Tertiò se probatur principaliter, quia si hæc numero quantitas, v.g. tantum esset apta ex se ad inharandum huic numero subiecto, omnes illæ quantitates, quæ possent illi numero subiecto inharere, & idem est etiam in albedine, & in cæteris qualitatibus diversis temporibus haberen in se aliquam convenientiam realem quam non haberent cum quantitatibus inharentibus alijs subiectis, quia omnes illæ quantitates haberent aptitudinem ad inharendum huic numero subiecto, cui aliæ quætitates inharere non possent, atque ita sub conceptu specifico posset dari conceptus obiectivus, quætitativus, vel qualitatibus completus, & communis multis individuis illius speciei, & non alijs intra eandem speciem, quod videtur absurdum, inam illa convenientia cum sit realis, & non individualis, quia inindividuati conveniunt omnes, sed qualitativa, aut quantiativa erit etiam essentialis talibus accidentibus, & consequenter species vltima erit divisibilis per plures differentias essentielles, quod involvit apertam repugnantiam, quia esset vltima, & non vltima species.

- 17 Quarta probatur principaliter, quia in eadem potentia viva sunt actu multae visiones solo numero differentes plurium non possunt videri, vt g. Petrus, & Ioannes, visionem est imago naturalis, & propria rei visae, & vna imago non potest esse alterius, nec representare aliud respectu cuius non est imago, propter intrinsecam coprationem imaginis cum imaginato, alias esset imago, & non esset imago, vnde eadem potentia viva, quae simul representat Petrum, Ioannem, & Paulum, debet representare illos per plures visiones, quae recipiuntur in ipsa: at tales visiones non sunt accidentia specie, sed solo numero distincta, cum obiecta, quae representant solo numero distinguantur, ergo iam plura numero accidentia subiectum simul in eodem subiecto: ergo non indiuiduantur ab illo, item certum est eandem numero partem manus, nunc calefieri calore vt vno, & postea frigeri, quo frigore destructo, postea atque iterum calefit manus calore vt vniu: ecce duos calores, qui non distinguuntur nisi numero inhaerent successive in eodem numero subiecto: ergo non indiuiduantur ab ipso, quia illud subiectum ex vna parte non constituit illa individua caloris effectiue libere, vt nunc hanc, nunc illam indiuiduationem tribuat, sed per suam formalissimam indiuiduationem, quae semper est eadem numero sine variatione, & operatur suo modo naturaliter sine libertate talem indiuiduationem vt ita dicam, dando omne id, quod habet siue terminative, siue intrinsece constitutive, vbi nulla potest esse variatio in effectu, sicut quia eadem anima rationalis est causa huius indiuidui per suam ipsam entitatem naturaliter, & sine libertate, quotiescunque constituitur haec forma semper constituit eundem numero hominem sine aliqua variatione: ergo si datur variatio in accidentibus respectu eiusdem numero subiecti, subiectum non potest esse principium indiuiduationis illorum.

Vergetur, quia in sententia Thomistarum materia prima individuatur ab accidentibus, & subiectum totum à materia prima: ergo accidentia

non individuatur à subiecto, quia committeretur circulus vitiosus ; nam si subiectum individuatur à materia prima cum accidentibus, & accidens à subiecto, de primo ad vltimum accidentia individuabuntur à se ipsis, quia quod est causa causæ, est causa causati.

fa causa, est causa causati. 18
Magis explicatur circulus, nam inquirendo,
vt iam dixi individuationem materię, recurrunt
Thomistę ad singularitatem quantitatis; de hac
autem rogati confugiunt ad singularitatem materię,
quę delineatio, vt sic loquar ad idem punctum
redit vnde progressa est, & sic fiet circulus
causę definitio est, secundum Euclidem, progressio
ab eodem puncto redeundo ad ipsum; vnde licet
figura circularis inter Mathematicas sit perfectissima,
nihilominus responsio circularis vitiolissima
est in metaphysica. Deinde si accidens accipit
intrinsicam individuationem a subiecto,
non potest idem subiecto vllam individuationem
communicare accidentis, nisi quam ipsum
ab eodem accipit subiecto: ergo accidens non
individuatur a subiecto, sed a se ipso.

Deinde probatur cum Hur. quia individuatio 19
accidentis intrinseca est accidentalis, nam sicut
substantia ex substantijs componitur; ita acci-
dens ex accidentibus: ergo individuatur non à
subiecto, nam subiectum est substantia.

Confirmatur, individuatio accidentis est idem 20
cum eius essentia: sed subiectum non est idem
cum essentia accidentis, vt ex terminis patet; ergo
subiectum non est individuatio accidentis; vnde
excludendi sunt, qui asserunt accidens indi-
viduari intrinsece per subiectum, & ea ratio-
ne probant duo accidentia, nec de potentia absoluta
posse esse simul in eodem subiecto; nam eadem
ratione, nec successive possent esse, quia esset ea-
dem ratio ea indiuiduandi, & ab eadem indi-
uiduatione non possent constitui plura individua.

Secunda conclusio: Modi substantialis physice
individuatur à se ipsis, metaphysice vero à pro-
prijs differentijs individualibus, & probatur hæc
conclusio eisdem rationibus, quibus superior, &
deinde, quia incommunicabilitas quam addit in-
dividuum supra entitatem est negatio immedia-
ta fundata in entitate intrinseca individui; ergo
ab illa, & non ab alio desumenda est intrinseca
eius individuatio: deinde, quia individuatio in-
trinseca modi, v. g. vniouis, vel sumeretur intrin-
sece à materia vel à forma, quas vnit inter se, vel
ab vtraque simul: sed à neutra seorsim, nec con-
iunctim: ergo non seorsim: quia à neutra intrinse-
ce componitur, est enim suo modo modus omnis
simplex, & incompositus physice ex partibus for-
malis, & potentialis, neque ab vtraque coniunctim
ob eandem rationem: ergo.

Secundo sic probatur, quia vt patet ex dictis 22
in Logica, in eodem Patre multiplicantur multæ
relationes numero distinctæ, ad multiplicatio-
nem terminorum, numero distinctorum: atqui il-
læ relationes numero distinctæ, vt ex ibi dictis
patet, sunt modi reales: ergo plures numero di-
stincti modi reales simul, sunt in eodem subiecto:
ergo tales modi non indiuiduantur ab illo, pro-
pter rationem dictam de accidentibus, quia in ve-

Confirmatur evidentius hoc ipsum, quia in vestra sententia intentio qualitatis non fit per additionem gradus ad gradum, sed per maiorem radiationem in subiecto; atqui hæc maior radicatione nihil aliud est, ut vos dicitis, nisi pluralitas, &

& multiplicatio vnionum eiusdem qualitatis circa idem subiectum; nam ideo magis radicatur illa qualitas, quia datur de nouo alia vnio illius qualitatis ad subiectum per quam magis vnitur, & magis inhæret qualitas, quæ tantum quomodocumque vnietur per primam vnionem: atqui illa pluralitas vnionum est pluralitas, seu multiplicatio entitatum modalium, non speciei, sed solum numero distinctarum, quod sic probatur, quia specifica ratio modi vnionis debet sumi à partibus vnitis, quia tota ratio essentialis vnionis est in ordine ad vnienda extrema vnibilia inter se, sed extrema illa respectu omnium vnionum sunt eadem, quia eadē numero qualitas vnitur ad idem numero subiectum per omnes illas vniones: ergo omnes illæ vniones sunt modi eiusdē speciei: ergo si ex alio capite sunt plures realiter distincti, solum numericæ distinguuntur à parte rei: ergo plures modi numero distincti sunt eodem subiecto simul per vos: ergo iam modi non indiuiduantur à subiecto, quia iam non plurificarentur in eodem indiuidualiter, si ab ipso singularisarentur, vt vos in fundamentali ratione asseritis.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta Adversaria solvuntur.

23 **A**D primum argumentum primæ sententiæ distinguo maiorem cum P. Suarez, habet totum suum esse in ordine ad subiectum, id est dicit relationem transcendentalem ad illud ab ipsoque dependet intrinsece concedo, adhuc in quantum indiuiduum est habet totum suum esse, id est indiuiduatio subiecti est principium intrinsecum indiuiduationis accidentis nego; unde explicata æquivocatione argumenti tota corruit, ac funditus labefactatur vis illius ratiocinationis, aliud enim est dependere aliquid ab aliquo in indiuiduatione, aliud est intrinsece indiuiduari ab illo, v.g. in vestra sententia anima rationalis dependet per relationem transcendentalem à Deo, in sua indiuiduatione, quia tota origo indiuiduationis animæ rationalis, refunditur in primam causam, quia illa est, quæ determinat quoad indiuiduum in productione, id est tota causa, quare producit indiuiduum hoc potius quam illud est prima causa, Deus videlicet; unde propter has omnes rationes, quæcunque creatura, licet corporea, vel spiritualis dependet à Deo in sua indiuiduatione, & nihilominus Angelus, & anima rationalis, v.g. non indiuiduantur à Deo intrinsece, nec sumunt singularitatem aut indiuiduationem tanquam à principio intrinseco à Deo; ergo similiter accidens, licet vt indiuiduum dicat ordinem transcendentalem ad subiectum ab ipsoque dependeat, nihilominus non est necesse, vt indiuiduetur à subiecto; nam aliud est habere indiuiduationem in ordine ad aliquod ab ipsoque dependere in illa, aliud est indiuiduari ab ipso intrinsece, vt patet ex dictis.

24 Ad confirmationem concedo maiorem; concedo item primam partem minoris, ad secundam negatur in sensu à nobis explicato, in responsione ad Argumentum superius, quia vt ibi diximus, aliud est dependere ab ipsa in esse vt à materiali causa, ab aliquo vt accidens dependet à subiecto, aliud est subiectum esse principium intrin-

secum illius esse indiuidui, quia potius subiectum respectu accidentis, quasi extrinsece se habet; respectu autem compositi ex accidenti, & subiecto dicitur intrinsecum principium, & adhuc in illo genere extrinseco per modum termini habitudinis, non est principium indiuiduationis accidentis subiectum propter rationes supra traditas in nostra conclusione.

Ad vltimum, si loquatur naturaliter illa maior, 25 & de duobus accidentibus eiusdem rationis, vt sunt duo calores vt vnum simul negamus illam, quia licet habeant distinctionem indiuiduam in se, cum vnusquisque calor sit sufficiens ad reddendum subiectum calidum vt vnum, superfluit alter calor vt vnum, ratione cuius superfluitatis non possunt dari duo calores vt vnum naturaliter simul, quia natura nihil superfluum paritur, & frustra fiunt per plura, quæ possunt fieri per pauciora, vt est axioma certissimum in Philosophia, & hæc præter alias etiam est ratio, quare naturaliter non possint duæ formæ substantiales similes informare vnica materiam; ex quibus colligitur, non ideo non posse duo accidentia similia esse in eodem subiecto, quia indiuiduantur à subiecto, vel differant per ipsum, sed propter rationem dictam; nam si accidentia propter rationem aduersariorum non possent esse simul in eodem subiecto, nulla duo vel plura accidentia, nedum eiusdem speciei, sed neque diversarum specierum possunt esse in eodem subiecto; consequens est aperte falsum, quia in eodem indiuiduo substantiæ est quantitas hæc, & hæc qualitas; nam in eadem parte sacari vel lactis est albedo, & dulcedo, quantitas, & qualitas, & diversæ qualitates speciei, & numero. Deinde, quia non minus repugnaret propter illam rationem esse in eodem subiecto, simul naturaliter duo, aut tria accidentia dissimilia, numero distincta, ac si essent similia, quia tam hæc, quam illa indiuiduantur à subiecto, sed nihilominus duo accidentia dissimilia solo numero distincta sunt de facto in eodē subiecto, vt sunt duæ visiones duorum obiectorum solo numero distinctorum; ergo ratio quare duo accidentia similia non possunt esse in eodem subiecto, non est quia indiuiduantur ab illo, sed potius quia quando illa habent omnimodam similitudinem, nullum agens per se intendit, vt bene docet P. Suarez, aut pluralitatem eorum aut aliud inducere in subiectum iam habens aliud omnino simile, quia solum intendit agens reddere passum sibi simile, quod per vnā tantum huiusmodi formam satis consequitur; at vero quando accidentia non sunt prædicto modo similia, cessat hæc ratio, & subiectum indiget maiori assimilatione, & ideo agens etiam illam procurat, vt v.g. quamvis medium excepta specie Petri, sit illi simile intentionaliter non est sufficienter simile Paulo, & ideo manet in Paulo virtus ad inducendum speciem, qua illud reddat sibi simile, & sic de alijs, quod melius explicatur ex parte subiecti, & ex capacitate illius, sicut enim materia prima, quamvis sit indifferens ad omnes formas substantiales, non tamen habet capacitatem ad habendas omnes simul neque plures, quia vna forma sufficienter actuatur, ita etiam subiectum accidentium, quamvis per se primo sit capax alicuius speciei accidentis, & consequenter sit indifferens ad quodlibet indiuiduum eius, nihilominus non est capax vt simul recipiat omnia vel

Tr 2 plura

plura individua talis speciei, quatenus in eis specifica ratio eodem modo reperitur, quia sufficienter actuatur huiusmodi capacitas una forma talis speciei, & hoc contingit quando individua formae sunt omnino similes, & eiusdem rationis, & habitudinis, quando vero accidentia dissimilia sunt, & varias habent habitudines, tunc unum non sufficit ad replendam capacitatem subiecti, & ideo fieri potest ut in eodem subiecto multiplicentur, donec capacitatem eius omnino repleant, ut potentia intellectiva, quatenus est capax scientiae naturalis Dei, vel hominis sufficienter disponitur in actu primo, una numero scientia metaphysica, vel Philosophica, & ideo iam non manet capax alterius scientiae, similis tamen eadem facultas intellectiva, ut est capax actualis cognitionis hominum, non plene actuatur uno actu, quo Petrum vel Paulum cognoscit, neque una specie intelligibili, & ideo est capax plurium, donec eius facultas sufficienter compleatur, quia illa plura non actuant illam omnino eodem modo: sed in ordine ad diversa; unde evidenter colligitur non provenire per se ex individuatione, quod aliqua accidentia solo numero diversa non possint esse simul in eodem subiecto; nam licet in eo simul essent, ut mirabiliter advertit magnus Suarez, possent optime intelligi distincta numero ratione suarum entitatum, sicut distinguuntur ea, quae simul esse possunt, ut dictum est, vel sicut distinguuntur ea, quae successive insunt eidem subiecto, sed quod aliqua in esse non possint, provenit, ut iam dictum est, ex incapacitate naturae subiecti, & adaequatione quae inter potentiam receptivam eius, & talem actum reperitur: ex quo infero de potentia absoluta non repugnare plura accidentia solo numero differentia, etiam si sint omnino similia, simul poni in eodem subiecto, quia ex individuatione, & distinctione eorum non repugnat, & Deus potest operari in subiectum ultra naturalem capacitatem eius, & si Deus id vellet facere ad ostensionem omnipotentiae suae, non esset omnino superfluum.

26 Ad argumentum secundae sententiae respondeo ex P. Suarez *dispur. 5. sect. 7.* concedendo antecedens, & negando consequentiam, aitque eorum, quae in antecedenti assumuntur causam esse identitatem realem modi cum re, cuius est modus optima solutio, verum omnino non solvit argumentum, quia identitas inter rem, & modum non est proprie identitas, cum inter utrumque mediet distinctio ex natura rei, nos autem respondemus argumento, ut responsum fuit sententiae ratione primae sententiae.

27 Ad confirmationem eodem modo respondeo, nam liceat modus ita dependeat à re cuius est modus, ut nullo modo possit existere sine illa, nihilominus non individuatur ab ipsa; aliud enim est individuari ab aliquo; aliud autem dependere ab illo quomodo cumque, ut ex supra dictis clarissime, ac evidentissime patet; unde licet individuatione modi dependeat à re, res autem non est principium individuationis modi.

DISPUTATIO V.

De natura, & essentia distinctionis.

QVÆSTIO I.

In quo consistat distinctio formaliter.

SECTIO I.

Sententia Adversaria declaratur ac probatur.

P R I M A sententia asserit distinctionem formaliter consistere in negationem identitatis; hæc sententia est Thomistarum, quam sequitur, P. Suarez in *metaph. 1. tom. disp. 7. num. 3. §. Tandem animadvertendum:*

Probatur primo ex Arist. in *Prædicamentis, c. 3. 2* & lib. 5. *metaph. cap. 15.* ubi asserit relationes primi generis in unitate fundari, & diversitate, sic omnes interpretantur, fundari in unitate, vel numero, quia ubi est numerus non est multitudo, ubi autem est multitudo ibi est distinctio, atque divisio: ergo apud Aristotelem, ipsa distinctio, vel diversitas non est relatio, sed præsupponitur ad relationem tanquam fundamentum. Patet consequentia, quia diversitas, vel ipsamet distinctio in communi modo loquendi, vel specialis species distinctionis: sed Aristoteles asserit diversitatem esse fundamentum relationis: ergo talis distinctio seu diversitas non est ipsa relatio intrinsece, & formaliter, cum relatio non sit suum fundamentum.

Confirmatur, relatio ista primi generis, quae fundatur in diversitate est relatio realis distinctionis: ergo hæc secundum Aristotelem non est ipsa distinctio seu diversitas, sed ad distinctionem consequitur, tanquam relatio ad fundamentum suum.

Probatur secundo ratione fundamentali, inter 4 duo entia positiva, quae actu existunt, ut inter Petrum, & Paulum prius intelligitur distinctio, quam relatio prædicamentalis distinctionis: ergo distinctio horum entium positivorum non consistit in ipsa relatione: consequentia evidens est; antecedens probatur manifeste, ideo Petrus respicit Paulum ut quid ab eo distinctum, quia Petrus non est Paulus, sicut enim prius supponitur actio, & agens quam dari possit relatio agentis, & sicut prius effectus productus quam dari possit in eo relatio producti, ita prius intelligitur, quod Petrus non sit Paulus quam possit intelligi Petrus respiciens Paulum ut quid distinctum ab eo; quod probatur, quia Petrus respicit Paulum negando identitatem cum ipso: ergo hæc negatio supponitur ad relationem. Patet consequentia apud te, quia relationem formalem terminandi non ponis relationem, sed absolutum fundamentum, & apud omnes, quia est certissimum rationem formalem primam